

ҲАР ҲАФТАНИНГ ПАЙШАНБА КУНЛАРИ СИЗНИНГ БЕФАРАЗ СУҲБАТДОШИНГИЗ

гапиради деб ўйлаётгандир-сиз? Шуни биллингки, инсон қайси лавозимда, ким бўлиб ишлашидан қатъий назар оқшомда

вақтга келиб мени "Дўхтир Эркин Йўлдошевчи!" - деб чақиршарди. Бундан отам жуда суюнса-да, мен аҳамият бермасдим. Асл маъносини фарзандларим улғайганида тушундим.

- Оилангиз ва фарзандларингиз ҳақида гапириб берсангиз?

- Рафиқам Гўзалхон ҳам тиббиётни танлаган. У фарма-

нота-қайноначилик муносабатларига нисбатан фикрингиз...

- Оилада ўғил-қизларингиз бор экан, улар боис янги-янги қариндошлар орттирасиз-да. Агар улар дўсту-биродарларингиз бўлса оға-инидек бўлиб кетаркансиз. Уйингизнинг эшигидан яхши ниятлар билан совчиларнинг кириб келишию ўзингизнинг ҳам кимниқадир кўнглингиз-

тубни 17 йил ёнида олиб юрди. У отамга руҳий қувват бағишлаган бўлса ажаб эмас. "Мен учун устозим ҳам отамдек улуг", деган фикрга келганим учун бу гапларни айтаяпман. Йиллар ўтди. Бугун эса ўзим ҳам устозман. Шогирдларимдан олтитаси докторликни, 27 таси эса номзодлик диссертацияларини ёқлашди. Агар уларга устозим Тареевдек билим бериб, кўнглиларига меҳр ва эзгулик сола олган бўлсам бу борада ҳам бахтлиман.

- Домла, айтинг-чи, туғилиб ўсган юрт, ватан ҳақида шунчаки гапириш мумкинми?

- Асло! Ахир қандай қилиб киндик қонинг тўкилган тупроқ, юрт ҳақида шунчаки гапириш мумкин? Қасбим тақозоси билан кўп мамлакатларда бўлганман. Бегона юртлар ҳам ўзига хос яхшидиру, аммо, кишининг ўй-хаёли барибир ўзининг туғилган юртида бўлар экан...

Биз шифокорлар, қаттиққўлмиз, унча-бунчага кўз ёши тўкмаймиз. Лекин бир марта ватан соғинчи мени йиғлаган. Хорижда Ўзбекистон ҳақида гапириш, эшитиш бошқача бўлар экан. Юқорида айтганимдек, 1993 йилда Туркия Конгрессида қатнашдим. Ўша куни самолётимиз Туркияга етиб келгач, мени бир турк йигити, таржимон кутиб олди. Мен келган самолётнинг ҳали трапи ҳам олингани йўқ эди. Таржимон менга рўпарамиздаги бинони кўрсатди. Қарасам, бошқа мамлакатларнинг турли байроқлари турган жойга Ўзбекистонимизнинг байроғи ҳам ҳилгираб кўтарилаяпти. Кўзларимни узоқлай тикилиб қолдим. Томоғимга нимадир тикилиб, кўзларимга ёш тўлди. Ишонсангиз, етиб келганимга ҳали бир соат ҳам бўлмади юрагимнинг туб-тубидан юртимизнинг соғинчини ҳис этдим. Она юрт соғинчини сўз билан таърифлаб бўлмайди.

- Домла, мухлисари-мизга, умуман юртдошларимизга қандай тилакларингиз бор?

- Барча юртдошларимиз саломат бўлишсин. Бойлик топилади, аммо саломатликдек бебаҳо бахтни қайта топиб бўлмайди. Мен "Оила ва жамият" газетасининг ижодкорларига ҳам, мухлисларига ҳам ана шундай бебаҳо соғлиқ тилайман.

Профессор Эркин Қосимов билан хайрлашарканмиз, биз ҳам уларга соғлиқ тиладик.

Басира САЙДАЛИЕВА

"БАХТ

"Ўзбекистонда хизмат кўрсатган соғлиқни сақлаш ходими", аини кунда II Тошкент Давлат Тиббиёт институтида кафедра мудирини бўлиб ишлаётган профессор Эркин Йўлдошевчи Қосимов билан бир суҳбатлашсангиз яна ва яна суҳбатлашгингиз келаверади.

У ўзининг 40 йилдан ортиқ шифокорлик фаолияти давомида минглаб инсонларни ҳаётга қайтарди. Шимолий Каролина штатидаги АҚШ Биография институти уни "2000 йилнинг нуфузли кишиси" Олтин медали билан мукофотлади.

- Эркин Йўлдошевчи, сиз кенг қўламли шифокорсиз. Илк илмий ишларингиз гепатология, яъни жигар касалликларига оид экан...

- Биласизми, инсон танасидаги энг нозик аъзо бу жигардир. Унга на нани, на тиг теккизиб бўлади. Шунинг учун мен бу аъзо касалланганда шифобахш ўтлар билан даволашни тadbқиқ этганман. Илмий изланишларим, докторлик диссертациямни ҳам шу мавзуда бошлаганман. Қарерда ишласам ҳам илмий ишларимнинг асосий йўналиши - гепатологиянинг долзарб муаммоларни бўлиб қолаверди. Хозир эса бу борада кўплаб шогирдларим ўқиб изланишяпти. Туркияда ўтган X - Халқаро гастроэнтерологлар Конгрессида "Сурункали жигар касалликларини замонавий даволаш" мавзусида ўзбек тилида қилган маърузам дунё олимлари томонидан яхши кутиб олинди.

- Эркин Йўлдошевчи, айтинг-чи, баъзи бировлар бахт излаб олисларга югуряди. Уни қаердан излаган маъқул?

- Оиладан ва яна оиладан излаш керак уни. Бахт энг аввало оиладан бошланади. Мен шундай хонадонда ўсдим. Келгусида худди шундай оилам бўлишини орзу қилгандим. Ўзим ҳам отамдек оиламга, сўнг касбимга меҳр кўйдим. Нега бу профессор оила ҳақида кўп

Оиламиз меҳмони

яна оила даврасига интилади. Ҳаловатни шу ердан излайди ва топади. Ҳаловатли, осуда оила инсонни ҳаётда икки қанотдек кўтариб туради. Баландларга парвоз қилишга ёрдам беради. Касбни севиш эса омад келтиради. Умрим ўқиб, изланиш билан ўтди. Рафиқам иккимиз Москвадаги аспирантураларда ўқидик. Тўрт нафар фарзандимиз эса Тошкентда - ота-онамнинг қарамоғида қолишганди. Отам ўша пайтнинг энг зиёлиларидан бўлса, онам эса ўз номи билан Меҳрихон эди. Иккиси болаларимизнинг барча заҳматини ўз бўйниларига олишди. Болаларни асраб-ардоқлаш билан бирга Москвага бизга пул ҳам жўнатиб туришарди.

Болаларимизнинг кўп касал бўлганлигини, ота-онамиз анча қийинчиликларни бошларидан кечирганлигини кейин билганмиз. Ўшанда отамга: "Нега бу ҳақда бизга хабар қилмадинглар?" - деганимизда у киши: "Фикрларингизни бузгимиз келмади-да. Кўнгил хотиржам бўлмасамияга ўқиш кирармиди? Сизлар яхши ўқиб, зўр дўхтир бўлиб келишларингиз керак. Сизлардан даво топанлар, "Отангизга раҳмат, дўхтир", - дейишса, қийинчиликларни унутамиз. Хар қалай менинг номим ортимда қолади-ку", дерди. Ёш эканманми, отамнинг бу гаплари менга ғалати туюларди. Бу

ОИЛАДАН БОШЛАНАДИ...

цевтика фанлари номзоди, доцент. Ярим асрдан зиёд аҳил умр кечириб фарзандларимизни бирга тарбияладик. Бугунга келиб ота-она сифатида болаларимиздан жуда мамнунмиз. Фарзандлари қадрланган отанинг қадди тик бўлиб, кўнгили осмон қадар юксалар экан. Буни ўз фарзандларим улғайганидан кейингина ҳис этдим. Тўрт нафар фарзандим бор. Катта қизим Гулихон архитектор, Гавҳархон мусиқа муаллимаси. Иккитаси бизнинг изимиздан боришди. Лола қизим Тошкент шаҳридаги республика «Нуронийлар» оромгоҳининг бош шифокори, ўғлим Алишер эса «Космед» косметология тиббиёт марказининг бош шифокори. Шу соҳа бўйича танилди. Ўғлимнинг ишхонасига борганимда унга ҳурмат билан "Алишер Эркинович", дея мурожаат этишяётганига гувоҳ бўлдим. Кунига кўплаб одамлар билан учрашадилар. Тўрт нафар фарзандим орқали такрорланган исмим, одамларнинг дилидаги ташаккурлардан бир мужда бўлиб менга етиб келади. "Сени ўстирган отангга раҳмат!" - деган сўзни эшитиш жуда ёқимли бўлар экан.

- Сиз пиру-бадавлат инсонсиз. Фарзандларингиз туфайли қуда-андачилик ҳам қилгансиз. Қай-

даги андак ҳаяжон билан совчиликка боришингиз... Энг яхши удумларимиздан, эмасми бу? Кудаларим билан жуда қадрдонмиз. Қизларим Гули, Гавҳар, Лола-хонлар яхши хонадонларга келин бўлишиб боришган бўлса, дилкаш биродарим Эркин Воҳидовнинг Нозимахон исмли қизи хонадонимизга фариштадек келин бўлиб келди. 11 нафар неварамиз, 2 та эварамиз бор. Яна бир бахтимиз шундаки қуда танлашда адашмаганмиз.

- Сиз Москвада, Тареевдек аллома, тиббиёт бўйича энг қаттиққўл кишига шогирд бўлган экансиз. Икки оғиз шу ҳақда гапириб берсангиз...

- Рост. У киши жуда қаттиққўл бўлганликлари учун шогирдлари кам бўлган. Е.М.Тареев мактаби мен учун кўп нарсани ўргатди. Унинг меҳри ҳам, қаҳри ҳам қаттиқ эди. Ҳайрон қолардим. Мен номзодликни ёқлаётган пайтларимда Тошкентдан отамнинг қаттиқ касал бўлиб қолганлиги ҳақидаги хабар келди. Тарадудланиб қолдим. Шунда устозим отамга бир хат ёзди. Қарангки, ўша хат туфайли отам соғайиб, кейинчалик бутунлай оёққа туриб кетган. Мен у ҳақда кейин эшитдим. Демак, устозим отамни руҳан ҳам даволай олган. Отам ўша мак-

Хуқуқий дарсхона

ХОТИН-ҚИЗЛАР ВА БОЛАЛАР МУХОФАЗАТИ

(Боши ўтган сонларда.)

Никоҳ даврида ва уни бекор қилиш чоғида аёллар ҳамда болалар манфаати қандай ҳимоя этилади?

Қонун никоҳ даврида ва никоҳдан ажратишда аёлларнинг ҳамда болаларнинг манфаати устун даражада ҳимояланиши назарда тутади. Айнан мана шу адолатли тамойилдан келиб чиқиб, Оила кодексининг 39-моддасида куйидагилар битилган: "Хотиннинг ҳомиладорлик вақтида ва бола туғилгандан кейин бир йил мобайнида эр-хотиннинг розилигисиз никоҳдан ажратиш тўғрисида иш қўзғатишга ҳақли эмас".

Аёллар ҳуқуқлари Меҳнат кодекси вәсоситида қай тарзда муҳофазаланади?

Хотин-қизларнинг жамият ҳаётидаги ролини белгилашда уларнинг меҳнат қилиш ҳуқуқлари, уларга тегишли меҳнат шaroитларини яратиш, иш ҳақи, дам олиш ва меҳнат таътиллари бериш билан боғлиқ масалалар муҳим аҳамият касб этади. Ўзбекистон Республикаси Меҳнат кодекси аёллар учун қатор ҳуқуқ ва имтиёзларни мустаҳкамлаб қўйган. Хусусан, ҳомиладорлиги ёки боласи борлиги сабабли аёлларни ишга қабул қилишни рад этиш ва уларнинг иш ҳақини камайитириш таъқиқланади. Бу тоифа шахсларни ишга қабул қилишни рад этганилик устидан судга шикоят қилиниши мумкин. Мазкур ҳуқуқ жиноят қонунчилиги вәсосити билан ҳам кафолатланган. Жиноят кодексининг 148-моддасига мувофиқ, аёлнинг ҳомиладорлигини ёки ёш болани парвариш қилаётганини била туриб, уни ишга олишдан гаирқонуний равишда бoш тортиш ёки ишдан бўшатиш, энг кам ойлик иш ҳақининг йигирма беш бараваригача миқдорда жарима ёки уч йилгача муайян ҳуқуқдан маҳрум қилиш, ёхуд уч йилгача ахлоқ туза-тиш ишлари билан жазоланади.

Аёллар меҳнатини енгиллатиш учун қонун қандай чора-тадбирларни назарда туттади?

Меҳнат шароити ноқонуний бўлган ишларда, шунингдек ер ости ишларида аёллар меҳнатини қўлларини таъқиқланади. Аёлларнинг улар учун мумкин бўлган нормадан ортқ юкни кўтаришлари ва ташишлари ман этилади (М.К.нинг 225-моддаси).

Қонун талабига кўра, ҳомиладор аёлларни ва ўн тўрт ёшга тўлмаган боласи (ўн олти ёшга тўлмаган ногирон боласи) бор аёлларни уларнинг розилигисиз тунги ишларга, иш вақтидан ташқари ишларга, дам олиш кунларидаги ишларга жалб қилишга ва хизмат сaфaрига юборишга йўл қўйилмайди. Айни вақтда ҳомиладор аёлни ва уч ёшга тўлмаган боласи бор аёлларни тунги ишларга жалб қилишга, бундай иш она ва боланинг соғлиги учун хавфсиз эканини тасдиқловчи тиббий хулоса бўлган тақдирдагина йўл қўйилиши мумкин.

Аёллар соғлигини сақлаш хусусида қонунчилик қандай гамхўрликни назарда туттади?

Хотин-қизларнинг саломатлигини мустаҳкамлаш борасидаги гамхўрлиги, оналик ва болаликни муҳофаз қилиш давлат сиёсатининг устувор йўналиши сифатида қонунчилигимизда ўз ифодасини топган. Ўзбекистон Республикасининг "Фуқаролар соғлигини сақлаш тўғрисида" ги қонунда, оналар ва болалар соғлигини сақлаш кафолатлари; ҳомиладор аёлларга ва янги туғилган чақалоқларга тиббий ёрдам кўрсатишни таъминлаш; вояга етмаганларнинг соғлигини сақлаш тўғрисида гамхўрлик; болалар касал бўлиб қолганда, оналарга бериладиган имтиёзлар; фуқароларни тиббий кўриқдан ўтказиш масалалари хуқуқий тартибга солиш доирасига қамраб олинган.

(Давоми бор.)

Маҳалла — арабча сўз бўлиб, ажратилган жой, шаҳарнинг одам яшайдиган бир қисми, деган маъноларни билдиради. Маҳалла ўз-ўзини бошқарадиган кичик бир давлат ҳисобланади. Раҳбар ходимлар, буюк алломалар, адибу ёзувчилар, шоирлар, фозил ва комил инсонлар маҳаллада тарбия топиб, вояга етади. Афсуски, ўғри, фирибгар, киморбоз, гиёҳванд, ичувчи, фоҳишабоз, безори ва бошқа фосиқ инсонлар ҳам худди шу маҳалладан етишиб чиқади.

Президентимиз Ислам Каримов фаолиятининг элб давридан бошлаб маҳаллага катта эътибор бериб келмоқда, бу ҳақда махсус фармонлар эълон қилинди. Ўртабшомининг бир қанча нутқи ва учрашувларида қайта-қайта тилга олинди. Маҳалла фуқаролар йиғини раисига машо белгиланди ва никоҳат 2003 йил "Обод маҳалла йили" деб аталиб ва унинг дастури эълон қилинди.

Маҳалла мавқеини юқори даражада маҳаллий бошқарув даражасига кўтариш ҳар бир фуқаронинг виждоний, масъулият вазифаси эканини унутмаслигимиз керак.

Бунинг учун энг аввал маҳаллалар ҳақиқатан обод, унинг замон талабига жавоб берадиган, ҳавас қилса арзийдиган биноси, ёнида кўркам чойхонаси (гузари), маънавий уй, мажлис, тўймаърақалар ўтказиш учун махсус зали бўлиши керак. Бундай имтиёзларга эга бўлган маҳаллалар пойтахтимиз Ташкентда анчагина бор. Афсуски бошқа вилоятларда ҳали бундай имкониятларга эга бўлган маҳаллалар етарли эмас. Маҳаллалар чойхоналарининг кўпчилигига ярқисиз, эски палослар тўшалган, лаби синиқ чойнак-пиёлаларда чой ичасиз, роҳатланб дам оладиган манзарани кам кўрасиз. Маҳаллаи обод бўлиши учун бу етишмовчиликларга барҳам бериш биз фуқароларнинг биринчи вазифамиздир.

Президентимиз секин-аста кучли давлатдан кучли, фуқаролар бошқарадиган давлатга ўтиш ҳақида гап юритмоқда. Кўйди-чиқди, мерос, кўни-кўшниллар орасида келиб чиқадиган баъзи мижорларни судларга мурожаат қилмай, маҳалланинг ўзида бемалоҳал ҳал қилса бўлади-ку! Гиёҳвандлик, ичкиликбозлик, ўғирлик, фоҳишабозлик, безорилик каби ботларни йўқотиш маҳалла халқининг вазифаси эмасми? Бунинг учун маҳалла оқсоқоллари, обрўманд кишилари, ўша маҳаллада яшайдиган раҳбар ходимлар, ахли илмлардан фойдаланиш керак. Мерос талашиб баъзи ака-укалар муштлашишгача бориб етади. Ҳатто бири бири билан гаплаганмай кетади, судлашиб бир-бирининг обрў-хурматини тўқади, бундан маҳалла шаънини ҳам пуртур етади. Бундай ноҳўя, номакбул ишларни фақат маҳалла фаоллари ҳал қилиши керак.

Арзиманган нарсалар сабаб кўплаб ёш оилалар бўзулиб кетаяпти. Маҳалла нима қилиб турибди? Наҳотки шу ноқулай ҳолатларнинг олдини олиш мумкин бўлмасми?

Кўчаларни ҳовлисига кўшиб олиш, ариқларга магзав ва ахлатни ташлаб, ифлослантираётган, шаҳар ҳуснини ва ҳавосини бузаётганлар ҳам маҳаллада яшайдиган мусулмонлардир. Буларга

барҳам бериш ҳам маҳалла фаолларининг зиммасидадир.

Наманганнинг "Лангар" маҳалласида бир вақт университет доценти Эшондаев Дадахон раис бўлган. Бир кайнона икки боласи билан келинини уйдан ҳайдаб чиқарган. Келин маҳалла раиси олдига йиғлаб чиққан. Домла келинни ёнига олиб, унинг уйига борган. Кайнона келинни ёмонлаб кетган. Эшондаев кампирнинг гапи туғандан кейин: "Бўпти, келиннингизни ажратамиз, иккита бола билан у уйдан чиқиб кетмайди, судга бориб, ҳовлини иккига бўламиз, ярмига сиз ўлтириб, ўлгингизга хотин олиб берасиз", - дебди. Кайнона хангу манг бўлиб қолибди: "Йўқ, жойни бермайман". "Қонун шундай, икки бола билан келинни ҳайдаб чиқаролмайсиз!" дегандан кейин, кампир келиннинг яшайверишига рози бўлган. Бунақа ҳодисалар кўп бўлган, деди домла суҳбатимиз охирида.

МАҲАЛЛАЛАРИМИЗ ОБОД, КЎРКАМ ВА ОСОЙИШТА БЎЛУШУН

Икки йил аввал шаҳар маҳаллаи казида бир ёш жувон мендан фуқаролар суди қаердалигини сўради. Суднинг қаердалигини тушунтириб, "Нима ишингиз бор эди?", деб сўрадим. Олаҳамаклик бу аёл уч марта эри билан жанжаллашиб, ота-она уйига зарда қилиб кетиб қолган ва ҳар сафар яна уйига қайтиб келган. Эри: "Талоқсан ёки қўйдим" демаган. Бунда никоҳ бузилмайди. Лекин жохил кайнота "Сен энди уч марта талоқ бўлдинг" деб келинни ҳайдаб чиқарган. Олаҳамак кишлоқ фуқаролар йиғини раиси, оқсоқоллар, масжид имоми қаерда юрибди?

Ташкентда яшаганимда Академиклар шаҳарчасида маҳалла кўмитаси раисининг ўринбосари эдим. Бир неча бузилиб кетаётган оилаларни келиштириб юбордим, ҳозир улар невараларик бўлиб яшапти.

Маҳалла ёшларидан бирортасида "Ҳизби таҳрир"чи, ваҳобий, гиёҳванд, ўғри, киморбоз, ичкиликбоз ёки безори, маъиший бузуқ пайдо бўлса, шунинг олдини олиш, газак олмасдан уларни ёмон, жиноий йўллардан сақлаб қолиш маҳалла фуқаролари вазифаси эмасми? Булар жиноят курсисида ўтирганда: "Кимнинг боласи экан, қайси кўчандан, қайси маҳалладан экан", деб сўрашади-ку? "Яхши ишга даъват қилиб, ёмон ишдан қайтариш" ислом динининг фарзларидан бири-ку?

Ҳозирги кунда ҳаммани ташвишга солаётган ёмон салбий ҳолат тўймаърақалардаги ҳаддан ошишлар, исрофгарчилик, турли-туман бидъатлар бўлиб турибди.

Келин-куёвга ўнлаб қават-қават сарполар қилиш, ўнлаб машиналарда никоҳдан ўтиш, ярим кечагача аҳоли оромини бузадиган ашулаларга 100 миң сўмлаб пул кистириш, уч кунлаб нонушта, ҳайитлардаги 50 талаб саватлар жунатиш, чарлади, рукшонлардаги аёлларнинг ҳаддан ошиб, исрофгарчиликларга йўл қўйиш, сатанларга кистирилган пуллар, 200-250 киши бўлиб, куда чакирдиларга бориш ислом динидаги бирор мамлакатда йўқ-ку!

Шариатимизда бутунлай йўқ, уч, йигир-

ма, қирқ, йил оши, янги ҳайит каби маърақалар, дош қозонларда 100 қ. гурунқ солиб ош дамлаш, дастурхонга одамнинг жонидан бошқа нарсани қўйиш, баъзан бу маросимларни ресторани, ошхоналарда ўтказиш - қайси дину қайси миллатда бор? Бундай беъмани маърақалардан на ўликка, на уни ўтказайтганларга фойда йўқ, савоб ҳам бўлмайди. Агар шу харажатлар бева-бечора, камбағал-етимларга, ногиронларга қилинганда, унинг савобидан марҳумнинг руҳи, инъом қилганлар ҳам баҳраманд бўларди.

Бу ҳаддан ошиб, исрофгарчиликка йўл қўяётганлар ким, исрофгарчиликка йўл қўяётганлар ким бўлишидан қатъий назар, маҳаллаларда яшайди-ку? Нима учун маҳалла оқсоқоллари, фаоллари, уламолар уларнинг жиловини тортиб қўймайди? Ўзлари эшик олдида қўл қовуштириб туришади.

Тўймаърақаларни тартибга солиш учун Президентимиз доимо жон куйдириб келмоқда ва бу ҳақда фармонлар эълон қилди. Унинг "Обод маҳалла йили" дастурини ишлаб чиқиш амалга ошириш бўйича Республика комиссиясини тузиш тўғрисидаги Фармонларидан удулмар, тўйлар, дафн маросимлари ва бошқа миллий маросимларни замон талабларига жавоб берадиган тарзда ихчам ҳамда тежамкорлик билан ўтказишга қаратилган аниқ амалий тадбирлар ишлаб чиқиш ва кўриб чиқиш кераклиги ўқтирилди. Аминманки, бу фармондан кейин вилоят, шаҳар, туманларнинг раҳбарлари, фуқаролар йиғини раислари, кекса ота-оналаримиз, маҳалла фаоллари тўй ва дафн маросимларимизни тартибга солишда фидокорлик ва жонбозлик кўрсатадилар.

Мен ушбу мақолада кўтариб чиққан ҳаёт учун энг зарур, долзарб масалаларни ҳал этиш учун шундай масалахатлар берган бўлардим:

1. Маҳалла фуқаролар йиғини раисларининг мавқеини кўтариш, у билимдон, тадбиркор, ишчан, гапи ҳаммага ўтадиган раҳбар бўлиши керак. Токи, маҳалла халқи ҳар бир тадбир, тўй, маърақа ва бошқа маросимларини у ва маҳаллалар қошидаги тўймаърақаларни ўтказиш бўйича комиссия маслаҳати билан ўтказсин.

2. Турли ноҳўя, салбий ишларга (гиёҳвандлик, ўғирлик, ичкиликбозлик, безорилик кабилар) қарши курашиш учун оила, мактаб, маҳалла раиси, масжид имомлари ва энг обрўли кишилардан махсус таъсирчан комиссия тузиш. Булар чиқарган хулосани ҳар бир фуқаро бажарсин.

3. Маҳаллаларда одоб-ахлоқ, тарбия масалаларини яхши йўлга қўйишда уламолардан фойдаланиш керак.

4. "Обод маҳалла йили"даги Президентимиз Фармонида кўрсатилган масалаларни рўёбга чиқаришни ҳар бир фуқаро, ким бўлишидан қатъий назар, ўзининг фуқаролик бурчи, деб билиши шарт. Фақат 2003 йил эмас, балки бутун ҳаётимиз давомида маҳалламизнинг ободлиги учун том маънода, ҳар томонлама қайғуриб, жон куйдирайлик. Мустақил диёримизнинг маҳаллалари обод, гўзал, озода, осойишта, дўсту душманларимизнинг ҳаваси келадиған бўлсин.

Исмаилага АБДУЛЛАЕВ, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган фан арбоби, филология фанлари доктори, кекса мураббий

ОТАХОН ТЕННИС КОРТИНИ ҚУРИБ БЕРДИ

Бухоро вилояти Галаосиё шаҳар Нарзулла Ашуров номли маҳаллада 760 та хўжалик истиқомат қилди. 3 та умумтаълим мактаби. Битта иқтидорли болалар мактаб интернати, мусиқа ҳамда, болалар спорт мактаби фаолият юритади. 4 та ёпиқ ва 3 та очиқ спорт иншоотлари қишин-ёзин ўсмир — ёшлар ихтиёрида. Маҳалла

фуқаролар йиғинининг раиси Ҳабибулла Асадов шундай дейди:

- Ишларимиз режа асосида кетаяпти. Қарияларни эъозлаш, фуқаролар саломатлигини муҳофаз қилиш, хуқуқий саводхонликни ошириш ва бошқа мавзуларда тадбирлар ўтказилди. Кам таъминланган оилаларга давлат томонидан ҳам, хомийлар томонидан ҳам ёрдам берилапти.

Жумладан, январ ойида бир фуқароимизнинг бошини қовуштириб тўйини ўтказиб бердик. Меҳнат фахрийси Одил Муродов ўз ҳисобидан теннис кортини қуриб берди. Аҳолимиз ўз фоиғ газ ва сув билан таъминланган.

Маҳалламиз туман микёсидида ўтказилган "Оилавий спорт" мусобақасида биринчи ўринни олди. Бу Тўйровлар оиласидир.

Футболдан 2-ўрин билан кифояландик.

Янги спорт мактаб интeрнaтини тaшкил қилиш учун туман хокимлиги томонидан молиявий маблағ ажратилди. Хомийлар билан ҳамкорликда кўпгина спорт мусобақалари тaшкил қилинди ва қилинмоқда. Бу мусобақаларда 300дан ортқ ёшларимиз қатнашяпти.

Т. НОРИМОВ
ёзиб олди

Кейинги пайтда одамларнинг оғзаки берган ваъдаларига ишонч қолмапти. Узаро келишув ҳақида тилхат ёздириб, уни турли идораларда тасдиқлашти, гувоҳлар имзолари билан мукамаллаштириш одат тусига айланаяпти.

Бу ишлар яхши. "Узингга эҳтиёт бўл, кўшинингни ўғри тутма", - деган гап бор ахир. Аммо нега одамлар ваъдасида турмай лафзсизлик ортиб бормоқда? Гап шундаки, баъзилар ёлгон ваъда беришдан, берган ваъдаларини унуттишдан уялмайди ваъда бўлиб қолмоқдалар. Ҳолбуки ваъдасига хилофлик - мунофиқликнинг биринчи белгиси, жаҳаннам сари элтувчи йўлга кўйилган биринчи қадамдир.

Бир оила соҳибни боғ ҳовлисига ижарага берди. Ой сари тўланадиган ҳақ аниқлиб, ижара мuddати беш йилга белгилади. Ижарадор ваъдага вафо қилиб, ой сари ҳақини тўлаб боради. Бунинг устига у уйларни таъмирлаб, электр, газ тармоқларини ўтказиб бир мунча сарф-ҳаражат қилади. Аммо орадан бир йил ўтар-ўтмас, ҳовли эгаси келишувни бекор қилиб, ҳовлини сотмоқчи эканлигини билдириди. Уртадаги ваъда унутилиб, лафзга хиёнат қилади. Ижарага турган хонадон соҳиб

менга учрашиб хафа бўлганлигини, қилган сарф-ҳаражатини ундириб беришимни айтиди. Уртадаги келишув, биронта расмий идора вакиллари иштироки билан тасдиқланмаганлиги боис, мен

ЛАФЗ

ҳеч нарса қила олмаслигини, унинг қонуний эгаси хоҳлаган ишини қила олишлигини айтдим. Афсусландим. Шундай бўлса-да, гаплашиб кўришга ваъда бердим. Ҳовли эгасининг лафзсизлиги мени ранжитди. Аввало, бу ишни у воёга етган ўғли гувоҳлигида қилди. Демак, у ўғлига лафзсизликдан "сабоқ" берди. Бу "сабоқ"нинг самараси ўша оилани бошига тушиши аниқ.

Яна бир мисол: кузнинг совуқ кунларидан бирида бир кўшим мардикор ишлатди. Мардикор (пул заруллигидан) совуқда лойли иш қилди. Аммо ҳақини олишга келганида кўшим пулни тўлиқ бермади. Узининг ҳам қарашганини писанда қилиб, пулдан чегириб қолибди. Мардикор ноилоҳ уй эгаси берганини олиб кетди. Аммо дили ранжиб, норози бўлиб кетди. Лафани бузиш ҳисобига ортирилган озгина ача жонига оро кирармикан? Менимча, йўқ. Лафсизлик кўпроқ

савдо, тижорат саҳасида учрайд. Дeyлик, икки киши бирор савдода битимга келишяётганида, учинчи одам молни тезроқ қўлга киритиш маъносидан нархни кўтарса-ю, сотувчи аввалги битимни бузиб, кейингисига сотса. Бундай ҳолда сотувчи лафзсиз бўлди, олувчи бунга имкон ярат-

ТАРБИЯ СОАТИ

ганлиги боис, лафзсизнинг гуноҳига шерик бўлади. Одамийлик қонунарига биноан, икки кишининг битимига учинчи одам ара-лашиши маъқул эмас.

Хатто болангизга бирон нарсани ваъда қилдингизми, уни бажаришингиз шарт. Аввало бажариш мушкул бўлган юмушни эса ваъда қилман. Шунда болангиз олдида бeсубут бўлиб қолмайсиз. Баъзи бир оналар кўчага чиқиб кетаётганида эргашаётган боласига уйда ўтирсанг «оҳ олиб келаман», дея ваъда беришад. Қайтишда турли ҳолат содир бўлиши, асидан чиқishi мумкин. Ана энди тўполонни кўринг. Ким айбдор? Ваъдасида тура олмаган она. Худди шунингдек, баъзи йигитлар уйланишдан олдин кизга бир қанча ваъдалар беришад.

Тўй ўтгач лафзда турмай, келинга тазйиқ ўтказишга кўнради. Бундай эрининг аёли олдида субути қолмайди, ўзига бўлган ишончдан маҳрум бўлади.

Лафзда турмасликнинг кишига қанчалик таъсир қилишини бир вақтлар ўз танамда ҳис қилганман. Эндигина дорилфунунни таомлаб, мутахассислигим бўйича ишга тайинланган эдим. Онам раҳматлик мени уйлантириш орзуида эдилар. Шунда қариндошларимиздан бири онамга: "Меникига совчиликка боринг. Ўғлингизга кизимни бермоқчиман", - дея лафз қилди. Соддагина онам унинг гапига ишонади. Кўнглида бир олам орзуларни тугиб, яхши ниятлар билан совчиликка боради. У қизни яхши танирдик — қариндошимиз эди. Бизга ёқар эди. Айни вақтда у хонадонга бизлар ҳам маъқул эканмиз, бўлмаса, ўзи "совчиликка боринг" дермиди, деб ўйладим. Онагинам у хонадонга борганларида эса қизнинг онаси уэр айтиб, қизини бошқа одамга фотиҳа қилиб қўйганлигини айтди. Онаминг дили қаттиқ ранжийди. Айниқса, ёнидаги аёлдан хижолат бўлади. Узининг ишонувчанлигидан, соддалигидан уялади. Уйга келгач йиғлайди,

ўзини қаттиқ ҳақоратлангандек сезади. Онамга ичим ачишиб кетади. Қариндошимни бошлаб таъзиришни бермоқчи бўламан. У ерга бориб: "Қизингизни севаман, севишимни унашиб кўйган куёвингизга айтаман", - дея қариндошимни бир оз бeрза-вола қам қилдим. Шунга қарамай тўй ҳам бўлиб ўтди. Аммо бечора қиз бахтли бўлмади. Қариндошим келиб онамдан уэр сўрайди, онам гишт қолмаган кўчган эди. Аммо дилида астойдил ранжиганлиги боис, анча йилгача қариндошимиздан бахт юз ўғиради. Бугун қизларини узатиб, ўғилларини уйлантириш арафасида турганимда ўзгача лафз қилиб, бажара олмасликнинг оқибати қандай кечисини юракдан ҳис қилиб турибман. Бизнинг лафзсизлигимиз фарзандларимизга ҳам азоб, гам бўлиб келиши мумкин. Буни асло унутмайлик.

Демак, лафзсизлик ваъдабeликдан бошланиб субутсизликка олиб бeрар экан. Орада қанча одамнинг дили ранжиб, қанча одамга бўлган ишонч йўқолади. "Ишон-ярим йимон", деганларидек, ишончини йўқотган одам, йимонидан ҳам айрилиб қолиши хавфли борлигини ёдда тутайлик.

Ҳамдам ТҮЙЧИЕВ

ДАВРАНИНГ ШАРОФАТИ ЭДИ

Хотира-муқаддас

ларда хотирага айланган лутфли, садоқатли, камтарин ва олийжаноб шоира синглимизни худди кечагидек шеър ўқийтган ҳолда тасаввур этаман. Унинг яқинларига, фарзандларига сабр-тоқат тилайман. Яхши ишлари билан ёдимизда узоқ йиллар муҳрланиб қоладиган Шарофатхон синглимизни Оллоҳ ўз раҳматига олган бўлсин. Азиз дўстларга унинг сўнги шеърларидан бирини тавсия этаман. Бу жонбахш ва дилбар овоз қулоғимизда кўп замон янграб туришига ишонаман.

Ойдин ХОЖИЕВА,
Ўзбекистон халқ шоири

ОЛЛОҲНИ СУЙГАН КЕЛСИН

Устоз Фафур Фуломнинг
100 йиллигига

Букун давра тўрига
шеър дея ёнган келсин,
Илоҳдан насибам деб
ёниқ сўз олган келсин.
Навоий, Бобур, Машраб
Нодира-ю давроннинг
Номларин тавоб айлаб,
пирим деб билган келсин.
Шоҳлар девони мисли
ўрнимизни бор билиб,
Биз бирла сўз айтарга
юраги тўлган келсин.
Жусту жў оламчи бор
шоирини сийлаган,
Шоирга ҳам эл жондир,
жонини кийган келсин.
Максудим диловарлик
даврасида лутф этмоқ,
Устозларин ёдини
фарзим деб билган келсин
Эй Шарофат, шайлан тур,
Ҳақдан иноят олиб,
Нафосатнинг кўйлагин
Сен бирла кияр келсин
"Бир ҳовуч нур" - Ойдин ва
Олмосдан таралган дур
Кутлуг бека ёнингда
Оллоҳни суйган келсин.
Жон жавҳари Шеър бўлган -
абодият кўйнида
Оллоҳ Фуломи бўлган
Фафурни билган келсин.
Шарофат БОТИРОВА

ТЕАТР — КАТТА ҲАЁТ

Ҳар бир театрнинг мангуликка даҳлдор асарлари бўлганидек, актёрнинг ҳам бутун ижодини, қиёфасини белгилайдиган образи бўлади. Муқимий номли мусиқали театрда ўз пайтида муваффақият билан намойиш этилган "Нурхон" спектаклидаги Ҳожи образининг Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Анвар Юсуповнинг шох образи десак хато қилмаймиз. Бугун ана шу Ҳожи отамиз 86 ёшда, неварра-ю, эварлар қуршовида Карима ая билан қўша қариган табаррук инсонлардан бири...

Миллий мусиқали драма театримиз шакллана бошлаган 30-йилларнинг охири, 40-йилларнинг бошлари Анвар Юсупов ҳаётида ҳам муҳим босқич бўлди. - Айни ёшлик орзу-хаёллари қанот ёзган ўша кезлари раҳматли Туроб Тўланнинг кистови билан ўзимизнинг Қатор-толдаги кашшофларнинг "Кўк кўйлак" тўғарагига қатнай бошладим, - деб эслайди Анвар ота. - Туроб Тўла бошчилигида қисқа-қисқа кўринишлардан иборат томошаларни сахналаштирадик. Бу орада Ҳамза театри қошидаги 2 йиллик студияга ҳам қатнадим, кейин театр билми юртида сўнг Муқимий номли театрга таклиф этиб қолишди.

Ҳа, талайгина истеъдодли ёшларни ўз бағрига жамлаган бу кутлуг даргоҳда Анвар Юсуповнинг ҳам фаолияти камол топди. Театрнинг биринчи асари- Ҳамзанинг "Майсаранинг иши" спектакли бўлиб, у тўхтовсиз равишда 40 кун ўйнади. Халқ оғзаки ижоди намуналари асосида яратилган спектаклларда Анвар Юсупов ижро этган Бобохон, Нозим, Хусайн роллари томошабинлар хотирасида узоқ сақланиб қолди. Бироқ, "Нурхон" даги Ҳожи образи санъаткорнинг маҳоратини бор бўйи билан намойиш этди. Албатта, бу ролнинг бошқа ижрочилари ҳам бор эди, лекин Анвар Юсупов талқинида у қуйма образга айланди.

- Образга киришишдан аввал масжидга, чойхонага, бозорга бориб, бойларнинг хатти-ҳаракатларини,

сўзлашувларини кузатдим, - деб эслайди санъаткор. - Одатда бойлар бақриб-чақриб, асабийлашмайдилар. Тагдор қилиб, зимдан, чертиб, бир-икки оғиз сўз билан кесиб гапирадилар. Мен шуларни ўзлаштириб олишга ҳаракат қилдим. Эшиқдан Ҳожи кўрinishи биланок аёли Кимё титроқча тушиб, овози чикмай қолади. Кимё образининг мўътабар ижрочиси Лутфихон ая 35 йил шу ролни ўйнадилар. Рол устида ишлаётганда мен аяга, "Кўзларимга қарайсиз, шу қарашнинг ўзи иккимизнинг характеримизни очиб бериши керак", - дердим.

Бугунги театр мухлиси Анвар Юсуповнинг "Нурхон"дан ташқари "Шоҳи белбоғим", "Сочи оқарган қиз", "Ватан ишқи", "Кўнгли куйлари", "Сурмахон", "Бахт чироқлари", "Зарафшон кизи" каби 50 дан зиёд спектакллардаги турфа ролларидан беҳабар бўлиши мумкин. Аммо ҳозир ҳам ТВ орқали намойиш этиб туриладиган қўлпаб киноленталарда актёрнинг тиниқ, ўқтам овозини эшитиб турадилар. У фаолиятининг бошларидаёқ дубляжга қизикди. "Айбисиз айбдорлар", "Ревизор", "Жамбул", "Мирза Голиб", «Тоғлар қонуни» сингари фильмлар Анвар Юсупов каби истеъдодли фидойилар меҳнати ва маҳорати боис ўз асидан зиёда қилиб томошабинларга тортиқ этилди.

- Анвар отангиз менга уйланаётганларида 17 ёшда, ўзим эса 14 ёшда эдим, -қулиб ҳикоя қилади Карима ая. -13 фарзанддан 6 таси-5 ўғил, 1 қизим оном қолишди. Тақдирим санъаткор билан боғланганидан асло афсусланмайман. У кишининг хотирхам ижод этишлари учун қўлимдан келган шариитни яратдим. Фарзандларимиз гарчи ҳалол меҳнат қилиб, ўзларидан тиниб ўтирибди. Катта ўғлим 62 ёшда. Невара, эварларнинг ширин ташвишида дурйибмиз.

Мустикаллимизнинг 7 йиллиги муносабати билан ўзбек театри ривожланишига муносиб ҳиссаси учун "Эл-юрт ҳурмати" орденига сазовор бўлган кун Анвар ота Юсуповнинг энг бахтли кунлари бўлса ажабмас. Халқаро театр куниди ҳам, "Қарияларни кадрлаш йили" муносабати билан бир гуруҳ кeк-са санъаткорлар қатори "Театр санъатига бахшида умр" муқофотига сазовор бўлдилар. Анвар ота Юсуповга ва Карима аяга мустаҳкам соғлиқ тилаб, ҳар биримиз улардек пири бадавлат бўлишимизни Яратгандан сўрайлик.

Жамила АСАДОВА

Тушликдан анча кеч қайтдим. Ҳамоҳанларим эса мени бир аёл ана кутганини, келавери билан...

Ишларим тигиз бўлишга қарамай номальум аёл ташлаб кетган бу дафтари варақлай бошладим. Кейин ҳамма ишимни йиғштириб қўйиб, уни мук тушиб ўқий бошладим.

Туннинг қоп-қора пардаси ёйилиб, бодрокдек сочилган юлдузлар милт-милт қилиб кўз қасётганида хаёлан осмонга парвоз қиламан. Атроф совуқ шамол, кимсасиз бўлишда эса танҳо ўзим бедор эканлигимни хис қиламан.

Шу тариқа кунлар ўтаверди. Орадан бирор ой ўтгандан кейин бошим айланиб, ўзимни беҳузур сеза бошладим. Аввалига бу ичкиликнинг таъсирими? - деб ўйладим. Бироқ, бу ҳолат кайфим тарқалган пайтда ҳам тақорланаварди. Хусусий шифоҳонага бориб...

Бундан кейин айтиб кетгин-да, қизим, - деди-да, катта-катта сумкалардаги нарсаларни олиб борзорга кетди. Ахир орзу-хавасларимнинг ҳаммаси онамнинг ҳажон бозоридан толаётган даромадидан эди-да...

Бу тариқа кунлар ўтаверди. Орадан бирор ой ўтгандан кейин бошим айланиб, ўзимни беҳузур сеза бошладим. Аввалига бу ичкиликнинг таъсирими? - деб ўйладим. Бироқ, бу ҳолат кайфим тарқалган пайтда ҳам тақорланаварди. Хусусий шифоҳонага бориб...

лагингизни тутиб берсангиз ҳаммаси хал бўлади. Героин мени дарддан халос қилди. Яна ўзимни арши аълода учиб юргандек сеза бошладим. Кайф чогларимда йигитлар бошлаган ҳар қандай кўчага бориб келиш менга чўт эмасди. Шу тариқа кунлар, ойлар ўтаверди. Онамнинг: "Бу йўлдан қайт, қизим, ўқушингни-ку ташладинг индама-дима, ҳароми бола қўриб юзимни ерга қаратдинг чидадинг. Энди юшингни йиғ", - деган гаплари бу кўлогимдан қириб у кўлогимдан чиқиб кетар эди. Тилла узукларим, бир жуфт зирагимни ҳам дорига алмаштирдим.

ГИҲҲВАНА

аҳволимни тушунтирдим. Шифоқор аёл "Сиз хомилардо бўлибсиз, синглим", деди-да савол берди: - Турмушга чиққанмисиз? - Йўқ, - дедим мен. - Болангиз икки ойлик бўлибди. - Йўқотишининг иложи борми, опа, - дедим мен. - Энди кеч, агар болани йўқотмоқчи бўлсангиз ҳаётингиз хавф остида қолади. Шу топда менинг ўрнимда бошқа қиз бўлганида аҳтимол боладан воз кечиб, ҳаётини хавфга қўяр эди.

Онамга ёрилишдан бошқа чорам қолмади. Бу сирни яшириш учун онам мени Тошкентга олиб кетди. Орадан вақт ўтиб фарзандим дунёга келди. Бироқ, бу отасиз туғилган гўдак менга қувонч эмас, ташвиш олиб келди. Чунки, унинг боши катта, оёқ-кўллари нимжон, яна ҳам дахшатлиси, кўзлари кўр бўлиб туғилди. Илк фарзанд қўрган ёш онали босирига босиб кўкрак турса, мен боламни ҳатто, қўлимга олгим ҳам келмади. Боладан воз кечганим ҳақида тил ҳат бериб, туруқхонадан қичдим.

Вақт бари қандай касални даволайди, дейишганидек мен яна ёнгил-таклик кўчасига кириб, сайр қила бошладим. Онам, бувим, қариндошларим мени бу йўлдан қайтаришга уриниб қуришди. Лекин, мен энди оддий ҳаёт кечиривардан нафратланардим. Каерга борсам дастурхон тўла нозу-неъмат, турли хил ичимликлар мени ўзига тортаверар эди. Кунлардан бир кунни давродош йигитлар оппоқ кукунни худлаётганларини кўрдим.

Мен қизиқиб тотиндим. Бошим айланиб, ўзимни гаيري оддий ҳолатда хис қилдим. Жуда ёқимлик кукун экан. Кейинроқ бу куч...

ЎҚИНЧИ

менга ҳузур бағишларди. Дорининг таъсири кетганда эса вужудимда шундай оғрик бўлардики, буни ҳатто айтишининг ўзи ҳам бир дард эди. Уни уч-тўрт бор инъом қилган йигитлар энди қораларини кўрсатмай қўйишди.

Мен огрикнинг зўридан ўзимни кўярга жой топа олмади қораларим... "Гера" олгани барга борди, дорифуруш танишларини учратдим. - Ха, оппоқ киз келдингизми? - деди мўйловли танишим. - Нима иш билан биз томонларда адашиб юрибсиз? - Менга дори керак, - дедим шошилиб.

- Дори ҳаммага керак. Фақат пул бўлса тоғилади. Қанча керак ўзи? - Тезроқ беринг дорини, жоним қийналиб кетди, - дедим. - Аввал ўн мингни узатсангиз айтганингиз муҳайё бўлади гўзалим. Мен сумкамни титиб, айтилган пулнинг ярмини топдим. Мўйлов "Насиятга дори берилмайди", деди-да ўрнидан қўзғалди. Мен бармоғимдаги ёқут кўзли тилла узукни чиқариб, унга узатдим. Узукни онам ўн етти ёшга тўлган қушим қўлимга тақиб қўйганди. - Мана бу бошқа гап гўзалим. Би...

Мазали таом билан вино жуда ёқимлик туюлди. Қайта-қайта ичиб кайф бўлиб қолибман... Бир пайт хушимга келсам Акмал мени қучганга ухляпти. Тунда нима бўлгани эса сира эсимда йўқ. Ярим яланғоч аҳволимдан негадир уладим. Кейинроқ эсласам, ўзбекона ҳаё, ило тушуналарини аллақондан унутиб юборган эканман. Ҳаётда Акмал эр-талабни ношушадан сўнг уйимга элиб қўйди. Онам менадан: "Қачон эдинг, туни билан уламай қичдим?", - деб сўраганида "Дуғонанинг туғилган кунига бориб, ўша ерда қолдим", - дедим. Онам мени ёлғонимга осонгина ишонганига ҳайрон бўлмадим.

Менга қулоқ тутинг. Опа дейишга арзимайдиган кимсангиз гапини эшитинг. Мен қилган ҳатоларини тақорларман. Хою хавасининг кўчасига кириб ўзлигингизни унутманг. Бир зумлик ҳузур учун ҳаётингизни захарланманг, дер эдим. Афсуски, энди бу ҳайқиригини ўзимдан бўлак хел кимса эшитмайди...

Шифоқоранида ўтаётган уйқусиз тунларимда бошимдан ўтган воқеаларни қисқача қорғоза тушириб бораяман. Ҳадемай умрим поёнига етати. Ўттизга етмай бу дунё билан видолашмоқ қандай оғир-а... Дафтарадги ёзувлар айна шу жумладан кейин тўхтаб қолган эди. Унинг эгаси ким? Исоми шарифи-чи, афсуски бу ҳақда бирорта маъмулот йўқ эди...

Феруза МИРЗАОЛИМОВА

Феруза МИРЗАОЛИМОВА

Табиатнинг йўриги бошқа. Фасларга қараб иқлим алмашиниб бораверади. Болалигимизда ҳайратга солган нарсалар ёшимиз ўтган сайин оддий нарсаларга айланиб бораверади... Оила, маҳалла, жамиятнинг иқлими эса ҳар биримизга боғлиқ. - Турмуш курганимга 9 йил бўлди. 3 та фарзандим бор. Бир ёстиққа шунча йил бош қўйиб, эримнинг феълига ҳеч тушунмайман. 99 фоиз гапи ёлғон. Нима қилишга ҳам ҳайронман, - дейди Қашқадарёдан сим қоқаётган бир муҳлисамиз.

- Эримизни ҳадеб тергайверасизми? Кўп ҳолларда турмуш ўртоғининг гап қовлаштиришидан безор бўлган эр ё хотин асабини қўзғайдиган ҳақиқатдан кўра, юмшоқроқ қилиб ёлғон гапирини маъқул қўради. Баъзи ҳолларда бенаф рост гаплар, фойдали бўлса ёлғон зиён қилмайди. Айтилик, жар ёқасида турган оилани асраб қолиш учун ёлғон гапирини гуноҳмикан? Менимча бу бандога ҳам, худого ҳам маъқул келса керак. - Йўқ, унинг бу қилиги оиламизнинг емирилишига олиб келаяпти-да. Рўзгорга фойдасидан кўра зиёни кўпроқ тегади. Рўзгорга харид қилиб келаман деб 10 минг сўм олиб чиқиб кетса, унга 5 минг сўмлик нарса келади ё йўқ. Қолганини уфлатлари билан ичиб, тугатиб уйга кириб келади. Қуриб кетгур ароқ...

ҳам шешанинг ичида жим ётиб, одамнинг ичига киргандан кейин кароматини кўрсатади. Эримнинг осондан боди кириб, шоди чиқади. Уятли ҳақоратларидан болаларимнинг олдига айтганда ерга кириб кетаман. Айниқса, қизларим бу гапларни қандай ҳазм қилади, билмадим. Икковимизнинг тоғганимиз ҳамин қадару, яна у кишининг "гап"лари дард устига чипкон. "Дадаси, кўрпамизга қараб оёқ узаттайлик", десам худди рўзгор-ни ошириб-тошири б

Қўнғирокларингиз...

қарасан, ўлгини уйлантирасан, ўшанда яхшими, ёмонни отаси бор бўлгани маъқул. Инсоф бериб қолар. Хар қандай унинг деворида эркак кишининг костоми илиниб турса, жиловсиз қўлар хайиқади, турли гаплар четлаб ўтади. Боши очқ аёл хар қанча пок бўлмасин, осзига кучи етмаганлар ҳам бор, кўнглингга хар хил гапни келтирма. Яхши гапга ҳам, ёмон гапга ҳам фаршларга омин дейди, дея юпатади.

- Онангиз тўғри айтибди. Бировга йўрқада, бировга йўлақда касал тегади. Йўрқадагисини билмадиму, йўлақда теккан касал вақти соати билан тузалиши мумкин. Яқинда Бухоро сафарига бориб бу киши билан дилдан суҳбатлашиб қолдим. Ҳали ёш бўлишга қарамай қон босими касалига мубтало бўлибди. Гапни айлантириб-айлантириб огрик нуқтасини топдим. Онаси икки ўғли билан ажралибди. Шунда у 6 ёшда экан. Кейин онаси бошқа кишига турмушга чиқибди. Ўғай отаси бадбахл, ароқхўр экан. "Отам ўйда пайтда, дастурхон аτροφиди миқ этмай ўтирардиқ. Укамни билмадиму, менинг юрагим дир-дир титрарди. 14-15 ёшимда одамларнинг гўштини қўйиб, пулини отамга олиб келиб берардим. Бир марта қўйган гиштимни пулига қўл соат сочиб олдим. Отам қўйган гиштимни пулини сўраганиди: "Соат...

ЮРАГИМ ДИР-ДИР ТИТРАЙДИ

дайд портлаб кетади. Олган маошидан бир ёки икки марта бозорлик қилиб келади. Кейин навбатдаги маошига қадар менинг маошимга кўз тикиди. Болаларга қийим-бош, ўқув қуроллари, рўзгорнинг камчилиги бор, ахир, 18 минг сўм олган маошим урвоқ ҳам бўлмайди. Шу боис шиддан ташқари ва дам олиш кунлари пиширик пилишни бозорда сотишга мажбур бўлдим. Онамга: "Бўлди. Тўйиб кетдим, энди ажраламан", десам: "Қўй болам, бўлганга бўлишма. Бир кун келиб қизларини чи...

олдим", дедим. "Сен ҳали ўз бошимга бўлдингми?", деб озимга тарсаки тортиб юборди. Уша тарсакининг аччиги хали ҳам кетгани йўқ. Ўғай отам қўлимдаги не-не. орзулар билан олган соатим милларини тошга уриб мажаклаб тўхтади. Лекин менинг умр соатимнинг вақтини тўхтада олгани йўқ. Ҳозир 42 ёшдаман. Хотиним ҳамшира бўлиб ишлайди. 4 та фарзандим бор. Ўғлимнинг бўйи менинг бўйимдан банд. Умр яхшими, ёмонни ўтавераркан. Ҳозир ўша ўғай отам қилшогимизнинг катта муллеси. Ўғай укаларим билан аҳилдим. Лекин инсон юрагигада жароҳат битмас экан. Ўз отам бўлганда шундай қилмаган бўлар-миди, билмадим. Қўлганда ҳам барибир ўз отам, деб кечирган бўлардим. Чунки, бўйим қатори ўғлимни уришаман, тергайман, дўқ ураман. Кези келганда тарсаки тортиб юборган пайтларим ҳам бўлган. Барибир айлини келиб: "Дада ундайм, дада бундайми?" деб атрофимда парвона бўлади. Шунда ўзим қилган ишдан, ўзим уялиб кетаман. Ўғлимнинг қўзига тик қарай олмаймаман. Яхшими, ёмонни хар қим ўз ота-онасининг бағрида бўлсин экан", дейди қўларига ёш олиб.

Мана синглим, сизга ҳаётингизни бир воқеанинг тафсилоти. Ҳаётда, оилада қандай йўл тутишга хар кимнинг ўз ихтиёрида. Атрофга сергак назар ташлаб, худоса чиқаринг. Тоҳир НОРИМОВ

ТАБРИКЛАР, ҚУТЛОВЛАР!

Азиз падари бузрукворимиз Эшонкул ШАКАРБОВ

Табаррук 65 ёшингиз муборак бўлсин. Ибратли умрингиз давомида топган бахту иқболингиз қолган ҳаётингиз давомида ҳам чиң йўлдош бўлсин.

Бахтимизга соғ-омон бўлинг. Кубингиз Саҳобиддин, қизингиз Дилбар, невараларингиз Феруз, Фирдавс, Фарангиз

Келинимиз Кучкорова Кифоятхон АХМАДЖОН қизи!

Сизни таваллуд айёмингиз билан қутлаймиз. Оиламиз бахтига ҳамisha соғ бўлиб укам Хабибулло билан Оллоҳ берган зурриёдларингизнинг роҳатини қўриб юринг.

Оила аъзоларингиз

Қадрон дўстимиз Гойибназаров Суннатулло ШОНАЗАРОВИЧ!

Сизни 45 ёшга тўлишингиз билан табриклаймиз. Умрингизга умр, ёшингизга ёш қўшилсин. Фарзандларингиз, невараларингиз қувончини қўриб азиз буважон бўлиб юринг. Инкассация ҳайдовчилари

Меҳрибон онажонимиз Кубаро АБАТОВА!

Сизни таваллуд кунингиз билан табриклаймиз. Биз фарзандларингиз бахтига доим соғ бўлинг! Бахту саодатимиздан қувониб юринг.

Оила аъзоларингиз номидан қизингиз Умид

СЕНИ УНУТМАЙМИЗ, ОНАЖОНИСИ!

Меҳрибон умр йўлдошим, болаларимнинг онаси Маликахон билан 34 йил аҳил яшадик. Ҳаётимизнинг энг бахтли, нурли баъзан булутли кунларида ҳам бирга-бирга бўлдик. Қийинчиликлар бошимизга тушганда ҳам у жилмайиб турар: "Ҳечқиси йўқ, адажоний, ҳаммаси яхши бўлади. Сира ўйламанг!" - деб кўнглимни кўтарарди. Рафиқам жуда тежамкорлик билан рўзғор тебратар, бундан эса топганимизга кун сайин барака кириб, оиламиз обод бўларди.

мизнинг роҳатини кўрамик деганда... Хонадонимизнинг фариштаси, сариштаси бўлган аёлимдан айрилиб қолдик. Аёлим айниқса, уч куёвимизни эъозлар, уларни ўз ўғилларидек кўрарди.

Хотира-муқаддас

Айниқса, ота-оналаримизнинг ҳурматини жуда жойига қўйиб, уларнинг дуоларини олганди. Уларни жуда кўп ёдга олар, хотиралари учун Қуръон тиловат қилдиранди. Бугун эса ўзи ҳам уларнинг қаторида ётибди. Биз фарзандларим, набираларим билан азиз рафиқамни эслаб яшаймиз. На чора! Ўлим ҳақ экан. Эртами, кечми ҳамманинг бу дунёдан кетиши бор. Оллоҳ, жуфти-халолим Маликахоннинг жойларини жаннатдан қилган бўлсин.

Айниқса, ота-оналаримизнинг ҳурматини жуда жойига қўйиб, уларнинг дуоларини олганди. Уларни жуда кўп ёдга олар, хотиралари учун Қуръон тиловат қилдиранди. Бугун эса ўзи ҳам уларнинг қаторида ётибди. Биз фарзандларим, набираларим билан азиз рафиқамни эслаб яшаймиз. На чора! Ўлим ҳақ экан. Эртами, кечми ҳамманинг бу дунёдан кетиши бор. Оллоҳ, жуфти-халолим Маликахоннинг жойларини жаннатдан қилган бўлсин.

Р. ИНОГОМОВ

Тошкент шаҳри

ЧАҚИРИЛГАН РУҲЛАРНИНГ КАРОМАТИ

Неварам Гулсанамнинг тана ҳарорати тўсатдан кўтарилиб, ўзини бошқаролмай қолди. Уни зудлик билан вилоят шифохонасининг болалар бўлимига жойлаштирдик.

Мақсадлари бола ҳаётини сақлаб қолиш бўлган шифокорлар, бемор Гулсанам теласидан кетолмаган бўлсалар, бизлар ҳам эшик олдида кетолмадик. Бемор учун керак бўлган барча дори-дармонлар ҳам топилди.

Ўзимни биров чарчагандай сезиб, учинчи кунни кечкурун уйга қайтдимда, хуфтон намозини ўқиб бўлиб, умидвор бўлган арвоҳларимиз шариғига, Қуръони каримдан суралар ўқиб тиловат тушириб, худога шундай деб илтижо қилдим: "Эй худоё худованди Карим! Ўзингни борлигингга ва кўрсатган кароматингга минг қатла шукр қиламан ва ўзингдан минг бора илтижо қиламанки, раҳм-шафқатингни шу бир бегуноҳ гўдакчадан дариг тутма. Дардни бергувчи ҳам, олгувчи ҳам ўзингсан-ку, эй сарвари олам. Қизимни фарзандидан жудо қилма! Шунингдек, ота-онамининг арвоҳ-руҳларига, қайнона-қайнотамнинг арвоҳ-руҳларига, оламдан ўтган ҳили-хишти, етти-пуштимнинг арвоҳ-руҳларига, умуман умидвор бўлган арвоҳларимнинг руҳларига, илтижоимни етказгинки, неварамнинг дардига шифо бериб, онасига қайтариб берсинлар. Илоё илтижоимни ўз даргоҳингда қабул этгин", - дедим-да, қўлимни юзимга тортиб, "Оллоҳ акбар", - дедим ва дам олгани хонамга кириб ётдим.

Бошим ёстиққа тегиши билан данг қотиб ухлаб туш қўрибман: кизим ўзида йўқ хурсанд, мени туртиб уйготаяпти: "Ота! Турмайсизми? Тонг ёришиб қолди, ухлаб қолманг!" - деди-ю, ўзи чопиб кетди. Сахраб турсам, тушим экан... Ўрнидан туриб соатга қарасам, эндигина соат тўрт бўлган экан. Шошилмай таҳоратимни олиб, бомдод намозини ўқидим-да, шифохонга бордим. Бориб қарасам, қизим билан бирга қолганлар, шифохона эшиги олдида ухлашмай ўтиришган эканлар. Қизимнинг айтишига қараганда, кўзи салгина уйқуга кетган экан — туш қўрибди. Тушида ўн беш, йигирма чоғли турли хил қўлимдаги одамлар, Гулсанамнинг бошига келиб, бир-бирлари билан маслаҳатлашиб, қўлидан ушлаб бир кўтаришибди-ю, яна жойига қўйиб, чиқиб кетибдилар. Кетар олдида халғи одамлар қизимга қараб: "Ана, боланга тегинмадик, ташлаб кетаяпмиз", - дебдилар. Ўзлари эса кўздан гойиб бўлибдилар. Қизим эса кўрққанидан: "Ота!" - деб қақирди, товушидан ўзи уйғониб кетибди. Ўрнидан тура солиб югуриб қизининг олдига борса, Гулсанамнинг соғлиги ижобий томонга силжиганлигини дўхтирлардан эшитибди. Мамнуният билан шуну айтмаман-ки, Оллоҳнинг раҳмдиллиги туфайли, чақирилган руҳларимизнинг каромати ила, шифокорларимизнинг саъи-ҳаракати натижасида, неварам Гулсанамнинг саломатлиги яхшиланиб, ҳозирги кунда бағримизда.

ёришиб қолди, ухлаб қолманг!" - деди-ю, ўзи чопиб кетди. Сахраб турсам, тушим экан...

Ўрнидан туриб соатга қарасам, эндигина соат тўрт бўлган экан. Шошилмай таҳоратимни олиб, бомдод намозини ўқидим-да, шифохонга бордим. Бориб қарасам, қизим билан бирга қолганлар, шифохона эшиги олдида ухлашмай ўтиришган эканлар. Қизимнинг айтишига қараганда, кўзи салгина уйқуга кетган экан — туш қўрибди. Тушида ўн беш, йигирма чоғли турли хил қўлимдаги одамлар, Гулсанамнинг бошига келиб, бир-бирлари билан маслаҳатлашиб, қўлидан ушлаб бир кўтаришибди-ю, яна жойига қўйиб, чиқиб кетибдилар. Кетар олдида халғи одамлар қизимга қараб: "Ана, боланга тегинмадик, ташлаб кетаяпмиз", - дебдилар. Ўзлари эса кўздан гойиб бўлибдилар. Қизим эса кўрққанидан: "Ота!" - деб қақирди, товушидан ўзи уйғониб кетибди. Ўрнидан тура солиб югуриб қизининг олдига борса, Гулсанамнинг соғлиги ижобий томонга силжиганлигини дўхтирлардан эшитибди. Мамнуният билан шуну айтмаман-ки, Оллоҳнинг раҳмдиллиги туфайли, чақирилган руҳларимизнинг каромати ила, шифокорларимизнинг саъи-ҳаракати натижасида, неварам Гулсанамнинг саломатлиги яхшиланиб, ҳозирги кунда бағримизда.

Шу муносабат билан мен Сирдарё вилоят шифохонасининг барча шифокорларига миннатдорчилик билдираман.

Каримжон ТОҶИЕВ

Сирдарё вилояти Боёвут тумани

ЭЪЛОНЛАР!

"Дилбарим - сервис" ўқув маркази замонавий ўқишларга таклиф этади:

1 ойллик: ✓ Маникюр-педикюр (тирноқ устига расм чизиш); 2 ойллик: ✓ Сартарошлик (ўғил-қиз болалар учун алоҳида); ✓ Аёллар костюм-палтолари; ✓ Эркаклар костюм-шимлар; ✓ Косметология. 3 ойллик: ✓ Компьютер сабоги; ✓ Умумий массаж (амалиёт билан); ✓ Уй ҳамшираси (амалиёт билан); ✓ Фармацевтика; ✓ Акушерлик (амалиёт билан); ✓ Вишивка, тикиш (машинада тикиш); ✓ Зардўзлик (Бухоро услубида); ✓ Радиотехника таъмирлаш; ✓ Торт, салат ва пишириқлар.

Хоҳловчилар учун олий тоифали торт безатиш ва пишириқлар (10 кун ичида); Ширинликлардан келин ва кўёв ясаш (3 кун ичида).

4 ойллик: ✓ Тикиш-бичиш, моделлаштириш; ✓ Инглиз тили бошланғич ва давом эттиручилар учун; ✓ Мактаб ёшидаги болаларни мактабга тайёрлаш. Уқини тамомлаганларга диплом берилади. Қабул яқшанбадан ташқари ҳар кун.

Бизнинг телефон: 57-37-86 (900-1700), 49-18-71 (800-2000).

1. Манзил: Сергели-3, Массон куча, 1-уй. УПК биносининг 3-қавати. Мўлжал: Сирдарё кафееси ёнида. Автобус: 40, 47, 75, 86, 98, 104, 130. Марш. 48. Тр. 19. Ямарка бекети.

2. Манзил: Зағнота тумани, А.Темур кўчаси, Ўртаовул кўрғони. Қишлоқ ҳўжалиги қасб-хўна қоллежининг 1 қавати, 108-хона. Автобусларнинг МТС бекети. Мўлжал: Гидравлика заводи.

"ЎКТАМХОН" замонавий ўқув маркази курсларга таклиф этади:

1. Тикиш-бичиш - 3 ой. Бошловчилар учун 6 ой. 2. Ҳамширалик - 6 ой. 4 ой ўқиш, 2 ой амалиёт машғулоти ўтилади. 3. Компьютер - 2 ой. Курс WINDOWS-2000, MICROSOFT, OFFICE-2002. Яқна тартибда, кафоллатли. 4. Сартарошлик - 3 ой, амалиёт билан. 5. Тиббий массаж - 2 ой, амалиёт билан. 6. Торт ва турли пишириқлар - 2 ой, олий курс - 1 ой. 7. Парда, чойшабар. Элита усулида замонавий тикиш - 1 ой. 8. Сартарошлик (Эркаклар учун) - 2 ой. Капталчилик - (машинада вишивка) - 3 ой. 9. Инглиз тили - 3 ой. 10. Зардўзлик (Бухороча) - 3 ой. Ўқини тугатганларга диплом берилади. Ўқини қабул ҳар кун.

Манзил: Юнусобод тумани 3 мавзе, 1-уй, 31-хона. Мўлжал: Юнусобод базори орқасида. Тел: 125-97-93, 121-77-72, 125-46-27, 21-17-95. "Ўктамхон" ўқув маркази филиали Қибрай тумани, Ункўрғон маҳалласидаги 30-ўрта мактаб биноси ичида.

ХОЛИС - УМИД ўқув маркази таклиф этади:

- Компьютер: Windows 98/2000/XP MS Office, WORD, EXCEL Internet E-mail
Компьютер тилларни дастурловчиси Corel Draw11, Fotoshop 7/ AvtoCad 2002
Компьютерларни таъмирлаш, йиғиш замонавийлаштириш
Инглиз, француз, немис тили - бошловчи ва давом эттиручилар
Бухгалтерия компьютер билан янги ҳисоб бўйича ишлаш
Массаж (умумий нуқтани соғломлаштирувчи)
Сартарошлик (косметолог, маникюр, педикюр)
Бичиш-тикиш (тўй ва оқшом либослари)
Парда ва покрывал (Замонавий Элита усулида)
Торт ва салат (Келин-куёв тортлари)
Фармацевтика
Акушерлик
Ҳамширалик

ДИҚКАТ: машғулотлар ҳафтада 3 марта олий тоифали мутахассислар томонидан амалиёт билан олиб борилади. Битирганларга диплом берилади. Манзил: 1. "Халқлар дўстлиги" метро бекети, Алмазар массиви дом В/1. 2. "Амир Темур" м. Главпочтамт, "Ecosal". Тел: 42-78-06. Диққат: фирмага Келин ва оқшом куйлақлари ижарага берилади.

УРОЛОГ ВРАЧ, ДОЦЕНТ РЎЗМЕТОВ МЭЛС ҲОЗИЕВИЧ

ЭНЕРГЕ ХАСТАЛИГИ БИЛАН ОГРИГАН КОВУГИ БЎШ 10 ЎШДАН ОШГАН ЎГИЛ ВА ҚИЗ БОЛАЛАРНИ БАТАМОН ДАВОЛАЙДИ. Буйрак, ковуқ, простата бези касалликларини аниқлайди ва ДАВОЛАЙДИ. Қабул вақти чоршанба, пайшанба, яқшанба кунлари соат 9.00 дан 18.00 гача.

Манзил: Тошкент тумани, Генерал Собир Раҳимов номи жамоа ҳўжалиги, Бобоев кўчаси, 12-уй. "Чорсу" шўбкекатидан 464, 469,522-автобусларнинг "Генерал Собир Раҳимов" бекатида борилади. Телефон: 47-86-83. Лицензия рақами 3271

Профессор Эргаш Салимов клиникаси барча турдаги аллергия, бўгин, ошқозон-ичак хасталиқларини, касалманд, нимжон болаларни махсус усулларда даволайди. Бронхиал астма хасталигида гормонал дорилар қўлланмайди. Аллергик касалликларни аниқлаб, даволашда турли аллергияларни қўйиб sinalади. Иш вақти соат 8 дан 17 гача.

МАНЗИЛИМИЗ: Тошкент, Уйғур Ҳўжаев кўчаси, 4-уй, 10-хона. Автобуслар — 27, 35, 46, 53, 91. Трамвай — 8. 1-шаҳар клиникаси бекети. Тел: 49-43-33, 42-56-50.

"ОИЛА ЗИНАТИ" МАРКАЗИ

Қизларни ва келинчаларни оилавий ҳаётга тайёрлаш мақсадида қуйдаги ўқув курсларни ташкил этди:

- 2-ойлик - Бичиш-тикиш (тежор гуруҳ), бир ойга 6000 сўм. "Элита" усулида пардалар, чойшабар тикиш, (буюртма оламиз) бир ойга 4000 сўм. Торт ва салатлар тайёрлаш, бир ойга 4000 сўм. Компьютер билимлари, (Windows - 2000), бир ойга 10000 сўм. Массаж (амалиётга билан) бир ойга 4000 сўмга. Оқшом либосларини безаш (гул ясаш) бир ойга 4000 сўм. Инглиз тили, (ўзбек ва рус тилларида), бир ойга 7000.
3 ОЙЛИК - Кийимларни биссер билан безаш 5000 сўм. Кўрпа, кўрпача ва тўн тикиш (буюртма оламиз) бир ойга 4000 сўм. Умшюк уйинчоқлар ва бешик асбобларини тикиш, бир ойга 4000 сўм.
4 ОЙЛИК - Бичиш - тикиш (бошловчилар учун), (буюртма оламиз) бир ойга 4000 сўм. Сартарошлик, косметология, бир ойга 5000 сўм. Машинада гул тикиш (кашта), бир ойга 4000 сўм.
Машғулотлар амалиёт билан бирга қўйиб олиб борилади. Кам таъминланган оила фарзандларига чегиримлар бор. Битирувчиларга диплом-сертификат берилади.
1. Манзил: Халқлар дўстлиги бекети. Фуркат кўчаси, 1-уй. Спорт кўмитаси биноси ёнида, 2 қават 202 - хона. Телефонлар: 45, 18,42, 29-28-58, 98-07-78, 98-07-64, 98-06-67, 45-71,49

Тошкент шаҳар, Шайхонтоҳур туманидаги 41-мактаб томонидан Мўмином Саъдулла Убайдуллаевичга 2002 йилда берилган О'Р-З №1419884 рақамли гувоҳнома йўқолганлиги сабаб БЕКОР ҚИЛИНАДИ.

"ЭЛИТА" усулида арзон нарҳда парда ва покрываллар тикаман. Тел: 102-12-91, ШАҲНОЗА

Беш кунликнинг биринчи ярмида ҳаво бир оз булутли бўлиб, ёгингарчилик бўлмайди. Қорақалпоғистон республикаси, Хоразм вилоятида 19 июн кунни вақти-вақти билан қисқа муддатли ёмғир ёғиб, момақаддирок бўлиш эҳтимоли бор. Шарқдан секундида 7-12 метр тезликда эсган шамол шимол томонга секундида 15-20 метргача кучаяди. Тунда ҳарорат 17°-22°, кундузи 31°-36°, шимолда эса 27°-32° гача этади. Тошкентда ҳаво ўзгариб турса-да, ёгингарчилик бўлмайди. Шарқдан секундида 3-8 метр тезликда шамол эсиб, ҳавонинг ҳарорати 34°-36° гача кўтарилади.

ДУШАНБА 23

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДИЕНИСИ

"Ўзбекистон" телеканаллари душанба, 23 июнь кунлари ўз кўрсатувларини соат. 15.00 дан бошлади. 15.00 "Тахлилнома". 15.45 "Кўрсатувдан - кўрсатувгача". 16.05 Ўзбекистон телерадиокомпанияси эстрада симфоник оркестрининг концерти. 16.25 "Камила", Телесериал. Ёғи таятл кунларида. "Болалар сайёраси". 16.55 1. "Улғайиб погоналари". 2. "Олтин тоғ". Телевизион ўйин. 17.55 ТВ маркет. 18.00 ЯНГИЛИКЛАР. 18.10 "Ўзбектелефилм" намоийиси. Ўзбек спортчилари: "Олимпиада забт этган баҳодир". 18.30 "Таянч нуктаси". 18.50 "Қўшигимиз Сизга армуғон". 19.10 "Мулкдор". 19.25, 19.55, 20.25, 21.00 ЭЪЛОНЛАР. 19.30 "Ахборот" (рус тилида). 20.00 Оқшом эртақлари. 20.15 Биржа ва банк хабарлари. 20.30 "Ахборот". 21.05 "Тарих кўзгуси". 21.25 ТВ клип. 21.35 "Ўзбекистон" телеканалларида илк маротаба:

"Камила", Телесериал. 22.05 Футбол бўйича Ўзбекистон чемпионати. "Трактор" - "Нефчи". 23.35 "Япония турмуш тарзи". Хужжатли телесериал премьераси. 23.55 "Ахборот-дайжест". 00.15-00.20 Ватан тимсоллари. 01.15 "ЎЗНАР". "ЁШЛАР" ТЕЛЕКАНАЛИ 16.25 Кўрсатувлар дастури. 16.30 "Давр" ҳафта ичида. 17.00 "Бунинг ишқ дейдилар". Бадий фильм 4-қисм. 17.45 "Янги авлод" почтаси. 18.00 "Мультимоша". 18.15 "Оби ҳаёт". Экология телеурли. 18.30 ТВ - анонс. 18.35 Тафаккур ёлқинлари. 18.50 Олтин мерос. 18.55, 21.55 Иқлим. 19.00 Давр. 19.30 ТВ - анонс. 19.40 Муслик лажалар. 19.55 Эрта сўнган юлдузлар. 20.15 Ёшлар овози. 20.35, 21.20, 22.35 Ўзлонлар. 20.40 "Гвадалупе". Телесериал. 21.25 Қишлоқдаги тенгдошлар. 21.45 Олтин мерос. 22.00 Давр. 22.40 ТВ-анонс ва тунги тароналар. 22.45 "Ёшлар" телеканалларида спорт дастури: Интер-футбол. 0.25-0.30 Хайри тун.

"ТОШКЕНТ" ТЕЛЕКАНАЛИ 17.10 Кўрсатувлар тартиби. 17.20 ТТҲда сериал. "Муҳаббат ридитаси". 18.05, 21.00 "Экспресс" теледағастаси. 18.10 "Спорт ва болалар". 18.30, 20.00, 21.25, 22.20 "Пойтахт". Ахборот дастури. 18.50 Халқ саломатлиги йўлида. 19.15 "ТТҲда сериал. "Айрилик азоби". 20.25 "Табриклимайиз-қутлаймиз". 21.05 ТТҲда сериал. "Гиннес-шоу". 21.45 "Auto-news". 22.00 "Орасто шахрим". 22.45 Кинохит. "Хатарили касб". 00.25-00.30 Хайри тун, шахрим. "ХАЛҚАРО" ТЕЛЕКАНАЛ 5.00 Телеканал "Доброе утро". 8.00, 11.00, 14.00 Новости 8.05 Комедия. "Спящий лев". 9.25 Фильм. "Алмазая тропа". 10.40 Следствие ведет Колобок. 11.15 Триллер. "Пристелью колоники". 13.15 "Непутевые заметки". 13.30 Док.детектив. "Семья душевого". 14.15 Доб-шоу. 15.00 Живая природа. "Прогноз с динозаврами". 16.00 "Большая стирка". 17.00 Вечерние новости. 17.25 "Шутка за шуткой". Юристыческая программа. 18.00 Жди меня. 19.00 "Кто хочет стать миллионером?". 20.00 Время 20.35 Фильм. "Пятый угол". 21.40 Док.сериал "Спецназ ГРУ". "Найти и уничтожить". 22.25 Ночное "Время". 22.55 Дневник Московского кинофестиваля. 23.05 Искатели. "Ломоносов. Пропавшая История". 23.35 "Русский экстрим". 24.05 "Апология".

3.45 "Доброе утро, Россия!". 4.00, 4.30, 5.00, 5.30, 6.00, 6.30, 9.00, 12.00, 15.00, 18.00, 21.00, 30.00 ВЕСТИ 4.15, 4.45, 5.15, 5.45, 6.15, 11.30, 16.20, 18.30 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-МОСКВА. 6.45 Фильм. "Эта женщина в окне...". 8.35, 14.45, 16.10 "Экспертиза". 8.40, 15.20, 2.50 ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ. 9.20 "Короткое замыкание". Ток-шоу Федора Павлова Андреевича. 10.20 ВЕСТИ НЕДЕЛИ. 11.15 "Экспертиза". 11.30 ВЕСТИ-МОСКВА. НЕДЕЛЯ В ГОРОДЕ 12.20 "Что хочет женщина". Ток-шоу. 13.10 Телесериал. "Московские окна". 14.15 "Простые истины". Телесериал. 15.50 "Вся Россия". 16.05 ВЕСТИ-СПОРТ. 16.50 Фильм. "Зеленый огонь". 18.50 "Спокойной ночи, малыши!". 18.55 Телесериал. "Театральный блюз". 20.00 Детектив. "Марш Турецкого. Опасно для жизни". 21.20 Боевик. "Река смерти". 23.25 Футбол. "Локомотив" - "Динамо". 1.30 "Футбол России". Спортивная программа. 2.05 "Дорожный патруль". 2.20, 3.15 Канал "Евроьюкс" на русском языке.

12.30 Сериал "КУРОРТНЫЙ РОМАН. ЛЕВАЯ ГРУДЬ АФРОДИТЫ". 14.35 "Я ЕГО СЛЕПИЛА ИЗ ТОГО, ЧТО БЫЛО". Ток-шоу 16.30 "ЖЕНСКИЙ ВЗГЛЯД". 17.10 "ВНИМАНИЕ: РОЗЫСКИ". ИСТОРИЯ С ПРОДОЛЖЕНИЕМ 18.35 Сериал "УЛИЦЫ РАЗБИТЫХ ФОНАРЕЙ. ДЕЛО РЕПОРТЕРА". 19.50 Сериал "ДАЛЬНОБОЙЩИКИ: ЛЕВЫЙ ГРУЗ". 21.35 Модный сериал "СЕК В БОЛЬШОМ ГОРОДЕ". 22.15 Сериал "УЛИЦЫ РАЗБИТЫХ ФОНАРЕЙ". 23.25 "СТРАНА И МИР". Главные события дня 23.55 ГОРДОН 24.55 Окончание трансляции 5.00 Телеканал "Доброе утро". 8.00, 11.00, 14.00 Новости 8.05 Комедия. "Спящий лев". 9.25 Фильм. "Алмазая тропа". 10.40 Следствие ведет Колобок. 11.15 Триллер. "Пристелью колоники". 13.15 "Непутевые заметки". 13.30 Док.детектив. "Семья душевого". 14.15 Доб-шоу. 15.00 Живая природа. "Прогноз с динозаврами". 16.00 "Большая стирка". 17.00 Вечерние новости. 17.25 "Шутка за шуткой". Юристыческая программа. 18.00 Жди меня. 19.00 "Кто хочет стать миллионером?". 20.00 Время 20.35 Фильм. "Пятый угол". 21.40 Док.сериал "Спецназ ГРУ". "Найти и уничтожить". 22.25 Ночное "Время". 22.55 Дневник Московского кинофестиваля. 23.05 Искатели. "Ломоносов. Пропавшая История". 23.35 "Русский экстрим". 24.05 "Апология".

7.50 Сериал "КУРОРТНЫЙ РОМАН. ЛЕВАЯ ГРУДЬ АФРОДИТЫ". 14.35 "Я ЕГО СЛЕПИЛА ИЗ ТОГО, ЧТО БЫЛО". Ток-шоу 16.30 "ЖЕНСКИЙ ВЗГЛЯД". 17.10 "ВНИМАНИЕ: РОЗЫСКИ". ИСТОРИЯ С ПРОДОЛЖЕНИЕМ 18.35 Сериал "УЛИЦЫ РАЗБИТЫХ ФОНАРЕЙ. ДЕЛО РЕПОРТЕРА". 19.50 Сериал "ДАЛЬНОБОЙЩИКИ: ЛЕВЫЙ ГРУЗ". 21.35 Модный сериал "СЕК В БОЛЬШОМ ГОРОДЕ". 22.15 Сериал "УЛИЦЫ РАЗБИТЫХ ФОНАРЕЙ". 23.25 "СТРАНА И МИР". Главные события дня 23.55 ГОРДОН 24.55 Окончание трансляции 5.00 Телеканал "Доброе утро". 8.00, 11.00, 14.00 Новости 8.05 Комедия. "Спящий лев". 9.25 Фильм. "Алмазая тропа". 10.40 Следствие ведет Колобок. 11.15 Триллер. "Пристелью колоники". 13.15 "Непутевые заметки". 13.30 Док.детектив. "Семья душевого". 14.15 Доб-шоу. 15.00 Живая природа. "Прогноз с динозаврами". 16.00 "Большая стирка". 17.00 Вечерние новости. 17.25 "Шутка за шуткой". Юристыческая программа. 18.00 Жди меня. 19.00 "Кто хочет стать миллионером?". 20.00 Время 20.35 Фильм. "Пятый угол". 21.40 Док.сериал "Спецназ ГРУ". "Найти и уничтожить". 22.25 Ночное "Время". 22.55 Дневник Московского кинофестиваля. 23.05 Искатели. "Ломоносов. Пропавшая История". 23.35 "Русский экстрим". 24.05 "Апология".

10.05 "РАЗЛУЧЕННЫЕ". Телесериал 10.55 "Московские перекрестки" 11.25 Опасная зона. 11.40 Телемагazine. 12.00, 15.00, 19.00, 23.00, 1.10 События. Время московское. 12.15 Телеканал "Дата". 13.15 "Постскриптум". 14.10, 24.50 Петровка, 38. 14.30 Деловая Москва. 15.15 "ИНСПЕКТОР ДЕРРИК". Криминальный телесериал 16.20 Войди в свой дом. 16.30 "Дети спасают животных". Телесериал 17.00 Регионы: прямая речь. 17.30 Прорыв. 18.00 "НА СТРАЖЕ ПОРЯДКА". Телесериал 19.15 Сущики века. 19.55 "ЗАГАДОЧНАЯ ЖЕНЩИНА". Телесериал 20.50 Пять минут деловой Москвы. 21.00 "КРЫСЫ, ИЛИ НОЧНАЯ МАФИЯ". Х.ф. 23.45 Особая папка. 24.20 Временко. 1.30 "Лундстрем". Док.ф.

7.50, 15.30, 22.30 "24". Информационная программа 8.00 "Большые деньги". 8.30, 17.50 "Fox Kids" на REN TV. "ПЛАУЭР РЕЙНДЖЕРС, ИЛИ МОГУЧИЕ РЕЙНДЖЕРЫ". Телесериал 8.55, 17.25 "Fox Kids" "Флинт" - детектив во времени. Мультифильм. 9.20, 17.00 "Fox Kids" "Человек-паук". Мультифильм. 9.45 "ОБЖ, ИЛИ ОБЫСН НЕ НУЖЕН". Телесериал. 10.15 "БАФФИ". Сериал 11.15 Боевик. "БИТВА С ДЕМОНОМ". 13.30 "Безумный мир". Док.фильм. 14.00 "ВИНО ЛЮБВИ". Теленовелла. 14.55 "КАПИТАН ПРАВДА". Комедийный сериал. 15.50 "ЧТО СКАЗАЛ ПОКОЙНИК". Телесериал 18.20 Кино. "ВЕЧНЫЙ ЗОВ". 20.00 "Сатурн-REN TV". 22.00 "Гриффины". Мультифильм 23.05 "ЧТО СКАЗАЛ ПОКОЙНИК". Телесериал. 24.15 Кино. "ОРУДИЕ УБИЙСТВА".

СЕШАНБА 24

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДИЕНИСИ

6.00 "Ассалом, Ўзбекистон!". 8.05-8.35 "Ахборот". 8.35 ТВ маркет. 8.40 Газетлар шарҳи. 9.00 "Камалат". Болалар учун кинодастур. 9.45 "Нурли манзиллар". 10.00, 12.00, 14.00, 18.00 ЯНГИЛИКЛАР. 10.05 "Мулкдор". 10.20 "Сен борсан". Бадий фильм. 11.50, 15.30 ТВ клип. 12.05 "Тарих кўзгуси". 12.25 ТВ анонс. 12.30 "Қишлоқ ҳақида ўйлар". 12.50 "Кичирекдан сўнг". Озода Нурсинова. 13.20 "Яшиллик". Телешоу. 14.10 "Муносабат". 14.40 "Диққат, шахарда сехргар". Бадий фильм. 15.30 ТВ клип. 15.40 "Камила", Телесериал. Ёғи таятл кунларида. "Болалар сайёраси". 16.10 1. "Қўшигим - жон қўшигим". 2. "Покахонтас". Мультсериал. 17.00 "Ватанимга хизмат қиламан". 18.10 "Баркамол авлод орузси". 18.30 Репортаж. 18.35 Бир хурт қўшқ. 18.45 "Олтин бешик". 19.05 "Тафсилот". 19.25, 19.55, 20.25, 21.00 Эълонлар. 19.30 "Ахборот" (рус тилида). 20.00 Оқшом эртақлари. 20.15 FCN "Ўзбекистон янгиликлари" (инглиз тилида) 20.30 "Ахборот". 21.05 "Истеъмолчи". 21.25 ТВ клип. 21.35 "Ўзбекистон" телеканалларида илк маротаба: "Камила". 22.05 Кураш бўйича Ўзбекистон чемпионати. 22.30 "Келин-куёв". Телешоу. 23.20 "Ахборот-дайжест". 23.40-23.45 Ватан тимсоллари.

"ЁШЛАР" ТЕЛЕКАНАЛИ 16.25 Кўрсатувлар дастури. 7.00 "Мунаввар тон". Информационно-дам олаш дастури. 9.00 Давр. 9.15 Тонгги сериал: "Виктор" 13 - қисм. 10.00 "Янги авлод" студияси: Катта танлаш, Келин, танчилаш, Келин, танчилаш. 10.50 "Мультимоша". 11.05 "Гвадалупе". Телесериал. 11.45 Ёшлар овози. 12.05 "Дарбадарлик". Бадий фильм 1-қисм. 12.55 ТВ - анонс. 13.00 Давр. 13.10 Ёғи таятл экран: "Самовий саргузаштлар" 9 - қисм. 13.35 Бахтли болалик қўшиқлари. 13.45 Интерфутбол. 15.25 Саломатлик сирлари. 15.45 Эрта сўнган юлдузлар. 16.05 "Ҳақиқат чегараси". Сериал. 16.30 "Оби ҳаёт". Экология телеурли. 16.45 Қишлоқдаги тенгдошлар. 17.05 Жар ёқасида. 17.20 ТВ - анонс. 17.25 Кўрсатувлар дастури. 17.30 "Янги авлод" студияси: Дунё ва болалар. 17.50 Танич. 18.10 Минг бир наслхат. 18.30 Автоматрул. 18.50 Олтин мерос. 18.55, 21.55 Иқлим. 19.00 Давр. 19.35 "Давр" интервью. 19.50 ТВ - анонс. 19.55 "Ёшлар" телеканалларида премьераси: "Антика томоша". Хужжатли фильм 3-қисм. 20.20 Сув - ҳаёт манбаи. 20.30 Кўча охинлар. 20.40, 21.25, 22.35 Ўзлонлар. 20.45 "Гвадалупе". Телесериал. 21.50 Ёшлар овози. 21.50 Олтин мерос. 22.00 Давр. 22.40 ТВ-анонс ва тунги тароналар. 22.45 "Ёшлар" телеканалларида спорт дастури: 1.Нокат. 2.Теннис. 23.50-23.55 Хайри тун.

"ТОШКЕНТ" ТЕЛЕКАНАЛИ 17.10 Кўрсатувлар тартиби. 17.20 ТТҲда сериал. "Муҳаббат ридитаси". 18.05, 21.00 "Экспресс" теледағастаси. 18.10 "Химия". 18.30, 20.00, 21.25, 22.45 "Пойтахт". Ахборот дастури. 18.50 "Хамшахарлар". 19.15 "ТТҲда сериал. "Айрилик азоби". 20.25 "Табриклимайиз-қутлаймиз". 21.05 ТТҲда сериал. "Гиннес-шоу". 21.45 "Турим ҳақида". 22.15 "Ибрат". 23.10 Кинохит. "Тулси". 00.50-00.55 Хайри тун, шахрим. "ХАЛҚАРО" ТЕЛЕКАНАЛ 5.00 Телеканал "Доброе утро". 8.00, 11.00, 14.00 Новости 8.05 Комедия. "Спящий лев". 9.25 Фильм. "Алмазая тропа". 10.40 Следствие ведет Колобок. 11.15 Триллер. "Пристелью колоники". 13.15 "Непутевые заметки". 13.30 Док.детектив. "Семья душевого". 14.15 Доб-шоу. 15.00 Живая природа. "Прогноз с динозаврами". 16.00 "Большая стирка". 17.00 Вечерние новости. 17.25 "Шутка за шуткой". Юристыческая программа. 18.00 Жди меня. 19.00 "Кто хочет стать миллионером?". 20.00 Время 20.35 Фильм. "Пятый угол". 21.40 Док.сериал "Спецназ ГРУ". "Найти и уничтожить". 22.25 Ночное "Время". 22.55 Дневник Московского кинофестиваля. 23.05 Искатели. "Ломоносов. Пропавшая История". 23.35 "Русский экстрим". 24.05 "Апология".

7.50 Сериал "КУРОРТНЫЙ РОМАН. ЛЕВАЯ ГРУДЬ АФРОДИТЫ". 14.35 "Я ЕГО СЛЕПИЛА ИЗ ТОГО, ЧТО БЫЛО". Ток-шоу 16.30 "ЖЕНСКИЙ ВЗГЛЯД". 17.10 "ВНИМАНИЕ: РОЗЫСКИ". ИСТОРИЯ С ПРОДОЛЖЕНИЕМ 18.35 Сериал "УЛИЦЫ РАЗБИТЫХ ФОНАРЕЙ. ДЕЛО РЕПОРТЕРА". 19.50 Сериал "ДАЛЬНОБОЙЩИКИ: ЛЕВЫЙ ГРУЗ". 21.35 Модный сериал "СЕК В БОЛЬШОМ ГОРОДЕ". 22.15 Сериал "УЛИЦЫ РАЗБИТЫХ ФОНАРЕЙ". 23.25 "СТРАНА И МИР". Главные события дня 23.55 ГОРДОН 24.55 Окончание трансляции 5.00 Телеканал "Доброе утро". 8.00, 11.00, 14.00 Новости 8.05 Комедия. "Спящий лев". 9.25 Фильм. "Алмазая тропа". 10.40 Следствие ведет Колобок. 11.15 Триллер. "Пристелью колоники". 13.15 "Непутевые заметки". 13.30 Док.детектив. "Семья душевого". 14.15 Доб-шоу. 15.00 Живая природа. "Прогноз с динозаврами". 16.00 "Большая стирка". 17.00 Вечерние новости. 17.25 "Шутка за шуткой". Юристыческая программа. 18.00 Жди меня. 19.00 "Кто хочет стать миллионером?". 20.00 Время 20.35 Фильм. "Пятый угол". 21.40 Док.сериал "Спецназ ГРУ". "Найти и уничтожить". 22.25 Ночное "Время". 22.55 Дневник Московского кинофестиваля. 23.05 Искатели. "Ломоносов. Пропавшая История". 23.35 "Русский экстрим". 24.05 "Апология".

7.50 Сериал "КУРОРТНЫЙ РОМАН. ЛЕВАЯ ГРУДЬ АФРОДИТЫ". 14.35 "Я ЕГО СЛЕПИЛА ИЗ ТОГО, ЧТО БЫЛО". Ток-шоу 16.30 "ЖЕНСКИЙ ВЗГЛЯД". 17.10 "ВНИМАНИЕ: РОЗЫСКИ". ИСТОРИЯ С ПРОДОЛЖЕНИЕМ 18.35 Сериал "УЛИЦЫ РАЗБИТЫХ ФОНАРЕЙ. ДЕЛО РЕПОРТЕРА". 19.50 Сериал "ДАЛЬНОБОЙЩИКИ: ЛЕВЫЙ ГРУЗ". 21.35 Модный сериал "СЕК В БОЛЬШОМ ГОРОДЕ". 22.15 Сериал "УЛИЦЫ РАЗБИТЫХ ФОНАРЕЙ". 23.25 "СТРАНА И МИР". Главные события дня 23.55 ГОРДОН 24.55 Окончание трансляции 5.00 Телеканал "Доброе утро". 8.00, 11.00, 14.00 Новости 8.05 Комедия. "Спящий лев". 9.25 Фильм. "Алмазая тропа". 10.40 Следствие ведет Колобок. 11.15 Триллер. "Пристелью колоники". 13.15 "Непутевые заметки". 13.30 Док.детектив. "Семья душевого". 14.15 Доб-шоу. 15.00 Живая природа. "Прогноз с динозаврами". 16.00 "Большая стирка". 17.00 Вечерние новости. 17.25 "Шутка за шуткой". Юристыческая программа. 18.00 Жди меня. 19.00 "Кто хочет стать миллионером?". 20.00 Время 20.35 Фильм. "Пятый угол". 21.40 Док.сериал "Спецназ ГРУ". "Найти и уничтожить". 22.25 Ночное "Время". 22.55 Дневник Московского кинофестиваля. 23.05 Искатели. "Ломоносов. Пропавшая История". 23.35 "Русский экстрим". 24.05 "Апология".

10.05 "РАЗЛУЧЕННЫЕ". Телесериал 10.55 "Московские перекрестки" 11.25 Опасная зона. 11.40 Телемагazine. 12.00, 15.00, 19.00, 23.00, 1.10 События. Время московское. 12.15 Телеканал "Дата". 13.15 "Постскриптум". 14.10, 24.50 Петровка, 38. 14.30 Деловая Москва. 15.15 "ИНСПЕКТОР ДЕРРИК". Криминальный телесериал 16.20 Войди в свой дом. 16.30 "Дети спасают животных". Телесериал 17.00 Регионы: прямая речь. 17.30 Прорыв. 18.00 "НА СТРАЖЕ ПОРЯДКА". Телесериал 19.15 Сущики века. 19.55 "ЗАГАДОЧНАЯ ЖЕНЩИНА". Телесериал 20.50 Пять минут деловой Москвы. 21.00 "КРЫСЫ, ИЛИ НОЧНАЯ МАФИЯ". Х.ф. 23.45 Особая папка. 24.20 Временко. 1.30 "Лундстрем". Док.ф.

7.50, 15.30, 22.30 "24". Информационная программа 8.00 "Большые деньги". 8.30, 17.50 "Fox Kids" на REN TV. "ПЛАУЭР РЕЙНДЖЕРС, ИЛИ МОГУЧИЕ РЕЙНДЖЕРЫ". Телесериал 8.55, 17.25 "Fox Kids" "Флинт" - детектив во времени. Мультифильм. 9.20, 17.00 "Fox Kids" "Человек-паук". Мультифильм. 9.45 "ОБЖ, ИЛИ ОБЫСН НЕ НУЖЕН". Телесериал. 10.15 "БАФФИ". Сериал 11.15 Боевик. "БИТВА С ДЕМОНОМ". 13.30 "Безумный мир". Док.фильм. 14.00 "ВИНО ЛЮБВИ". Теленовелла. 14.55 "КАПИТАН ПРАВДА". Комедийный сериал. 15.50 "ЧТО СКАЗАЛ ПОКОЙНИК". Телесериал 18.20 Кино. "ВЕЧНЫЙ ЗОВ". 20.00 "Сатурн-REN TV". 22.00 "Гриффины". Мультифильм 23.05 "ЧТО СКАЗАЛ ПОКОЙНИК". Телесериал. 24.15 Кино. "ОРУДИЕ УБИЙСТВА".

7.50, 15.30, 22.30 "24". Информационная программа 8.00 "Большые деньги". 8.30, 17.50 "Fox Kids" на REN TV. "ПЛАУЭР РЕЙНДЖЕРС, ИЛИ МОГУЧИЕ РЕЙНДЖЕРЫ". Телесериал 8.55, 17.25 "Fox Kids" "Флинт" - детектив во времени. Мультифильм. 9.20, 17.00 "Fox Kids" "Человек-паук". Мультифильм. 9.45 "ОБЖ, ИЛИ ОБЫСН НЕ НУЖЕН". Телесериал. 10.15 "БАФФИ". Сериал 11.15 Боевик. "БИТВА С ДЕМОНОМ". 13.30 "Безумный мир". Док.фильм. 14.00 "ВИНО ЛЮБВИ". Теленовелла. 14.55 "КАПИТАН ПРАВДА". Комедийный сериал. 15.50 "ЧТО СКАЗАЛ ПОКОЙНИК". Телесериал 18.20 Кино. "ВЕЧНЫЙ ЗОВ". 20.00 "Сатурн-REN TV". 22.00 "Гриффины". Мультифильм 23.05 "ЧТО СКАЗАЛ ПОКОЙНИК". Телесериал. 24.15 Кино. "ОРУДИЕ УБИЙСТВА".

ЧОРШАНБА 25

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДИЕНИСИ

6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
8.00-8.35 «Ахборот».
8.35 ТВ маркет.
8.40 Газеталар шарҳи.
9.00 «Рангин дунё».
9.20 «Шарҳ тароналари».
9.40 «Соглом она - соглом бола».

ТОШКЕНТ ТЕЛЕКАНАЛИ

17.10 Курсатувлар тартиби.
17.20 ТТУда сериал. «Муҳаббат рихтаси».
18.05, 21.00 «Экспресс» телегазетаси.
18.10 «Билим» телеклуби.
18.20, 20.00, 21.25, 22.20 «Пойтахт». Ахборот дастури.

ТРК

3:45 «Доброе утро, Россия!».
4:00, 4:30, 5:00, 5:30, 6:00, 6:30, 9:00, 12:00, 15:00, 18:00, 21:00, 3:00 ВЕСТИ.
4:15, 4:45, 5:15, 5:45, 6:15, 11:30, 16:20, 18:30 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-МОСКВА.
6:45, 18.55 Телесериял. «Театральный бозор».

МОШЬ

17:25 «ЧИСТОСЕРДЕЧНОЕ ПРИЗНАНИЕ».
18:35 Сериал «УЛИЦЫ РАЗБИТЫХ ФОНАРЕЙ: ЛЕКАРСТВО ОТ СКУКИ».
22:15 Сериал «УЛИЦЫ РАЗБИТЫХ ФОНАРЕЙ».
23:30 «СТРАНА И МИР».

REN TV

7.30, 15.30, 22.30 «24». Информационная программа on-line.
8.00 «Большие деньги».
8.30, 17.50 «Fox Kids» на REN TV.

ПАЙШАНБА 26

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДИЕНИСИ

6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
8.00-8.35 «Ахборот».
8.35 ТВ маркет.
8.40 Газеталар шарҳи.
9.00 «Ўзбектеlevision» на мойишчи: «Гилам», «Сузана».

ТОШКЕНТ ТЕЛЕКАНАЛИ

17.10 Курсатувлар тартиби.
17.20 ТТУда сериал. «Муҳаббат рихтаси».
18.05, 21.00 «Экспресс» телегазетаси.
18.10 «Билим» телеклуби.
18.20, 20.00, 21.25, 22.25 «Пойтахт». Ахборот дастури.

ТРК

3:45 «Доброе утро, Россия!».
4:00, 4:30, 5:00, 5:30, 6:00, 6:30, 9:00, 12:00, 15:00, 18:00, 21:00, 3:00 ВЕСТИ.
4:15, 4:45, 5:15, 5:45, 6:15, 11:30, 16:20, 18:30 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-МОСКВА.

МОШЬ

17:25 «ЧИСТОСЕРДЕЧНОЕ ПРИЗНАНИЕ».
18:35 Сериал «УЛИЦЫ РАЗБИТЫХ ФОНАРЕЙ: ЛЕКАРСТВО ОТ СКУКИ».
22:15 Сериал «УЛИЦЫ РАЗБИТЫХ ФОНАРЕЙ».

REN TV

7.30, 15.30, 22.30 «24». Информационная программа on-line.
8.00 «Большие деньги».
8.30, 17.50 «Fox Kids» на REN TV.

ЖУМА 27

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДИЕНИСИ

Ўзбекистон Республикаси матбуот ва оммавий ахборот воситалари ходимлари кунли. 6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!» 8.00-8.35 «Ахборот».

«ЁШЛАР» ТЕЛЕКАНАЛИ

6.55 Кўрсатувлар дастури. 7.00 «Мунаввар тон». Информацион-дам олиш дастури.

«ТОШКЕНТ» ТЕЛЕКАНАЛИ

17.10 Кўрсатувлар тартиби. 17.20 ТТУда сериал. «Муҳаббат раштаси».

«ХАЛҚАРО» ТЕЛЕКАНАЛИ

9.00 «Дастуринг очилди» 9.05 «Теле-хамкор», фойдала газета

«БИРИНЧИ КАНАЛ»

7.00-8.00. 16.30 Кўрсатувлар тартиби. 16.35 «Вести».

«УТВ-4»

16.30 Кўрсатувлар тартиби. 16.35 «Вести».

«ХАЛҚАРО» ТЕЛЕКАНАЛИ

9.00 «Дастуринг очилди» 9.05 «Теле-хамкор», фойдала газета

«БИРИНЧИ КАНАЛ»

7.00-8.00. 16.30 Кўрсатувлар тартиби. 16.35 «Вести».

ШАНБА 28

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДИЕНИСИ

6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!» 8.00-8.35 «Ахборот».

«ЁШЛАР» ТЕЛЕКАНАЛИ

6.55 Кўрсатувлар дастури. 7.00 «Мунаввар тон». Информацион-дам олиш дастури.

«ТОШКЕНТ» ТЕЛЕКАНАЛИ

17.10 Кўрсатувлар тартиби. 17.20 «Мультичархалар».

«ХАЛҚАРО» ТЕЛЕКАНАЛИ

9.00 «Дастуринг очилди» 9.05 «Теле-хамкор», фойдала газета

«БИРИНЧИ КАНАЛ»

7.00-8.00. 16.30 Кўрсатувлар тартиби. 16.35 «Вести».

«УТВ-4»

16.30 Кўрсатувлар тартиби. 16.35 «Вести».

«ХАЛҚАРО» ТЕЛЕКАНАЛИ

9.00 «Дастуринг очилди» 9.05 «Теле-хамкор», фойдала газета

«БИРИНЧИ КАНАЛ»

7.00-8.00. 16.30 Кўрсатувлар тартиби. 16.35 «Вести».

REN TV logo and channel information.

TRT logo and channel information.

TV-centr logo and channel information.

TRT logo and channel information.

TRT logo and channel information.

TRT logo and channel information.

TRT logo and channel information.

TRT logo and channel information.

TRT logo and channel information.

TRT logo and channel information.

TRT logo and channel information.

TRT logo and channel information.

TRT logo and channel information.

TRT logo and channel information.

TRT logo and channel information.

TRT logo and channel information.

TRT logo and channel information.

TRT logo and channel information.

TRT logo and channel information.

TRT logo and channel information.

TRT logo and channel information.

TRT logo and channel information.

TRT logo and channel information.

TRT logo and channel information.

TRT logo and channel information.

TRT logo and channel information.

TRT logo and channel information.

TRT logo and channel information.

TRT logo and channel information.

TRT logo and channel information.

TRT logo and channel information.

TRT logo and channel information.

ЯКШАНБА 29

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДИЕСИ

6.00 "Ассалом, Ўзбекистон".
8.00-8.35 "Ахборот".
8.35 "Камалак". Болалар учун кинодастур.
9.20 "Соҳ сеҳри".
9.40 "Хаводиги саёхат". Мультфильм.
10.00 "Ватанимга хизмат қилганим".
11.00 "Она меҳри".
11.20 "Ўзбектелефильм" намоёниши: Болалар спорти "Гули".
11.30 "Битирув кечаси". Еш томошабинлар театрининг спектакли.
12.35 "Бу турфа олам".
13.25 "Интеллектуал ринг". Телеуйини.
14.05 **ТВ 1 кинотеатри:** "Иван Васильевич касбини. Узгартиради". Бадий фильм.
15.00 ТВ клип.
15.45 "Қорақалпоқнома".
16.10 "Оқ ва қора". Тоқшоу.
16.55 ТВ анион.
17.00 "Ешлик шиддати". Спорт дастури.
17.20 "Портретга чизилар".

Бағи таътил кунларида.
"Болалар сайёраси".
17.40 1. "Болалар ва катталар".
2. "Олтин тоғ". Телевизион уйин.
18.40 "Қўйла, ёшлигим".
19.05 "Қалб гавҳари".
19.25, 20.00, 20.25, 21.10 Эълонлар.
19.30 "Тахлилнома" (рус тилида).
20.05 "Кўрсатувдан - курсатувгача".
20.30 "Тахлилнома".
21.15 "Яшайлик". Телешоу.
22.00 ТВ клип.
22.10 Болалар спорти: Спорт кийимлари.
"Яқшанба кинозалы".
22.45 "Ўзбекистон" телеканалда илк маротаба: "Шоҳдамас баргида". Бадий фильм.
00.25-00.30 Ватан тимсоллари.

«ЁШЛАР» ТЕЛЕКАНАЛИ

6.55 Кўрсатувлар дастури.
7.00 "Мунаввар тонг". Информацион - дам олиш дастури.
9.00 "Янги авлод" студияси: Бўш ўтирма, Келинг, танишаилк, Мультфильм.
9.50 "Давр" - репортаж.
10.00 Охирабдо.
10.40 ТВ анион.
10.45 "Заковат" интеллектуал уйини.
11.45 "Антика томоша". Хужжатли фильм 3-қисм.
12.10 "Ёшлар" телеканалда харбий-ватанпарварлик дастури: 1. Аскар мактаблари. 2. Кўрков "Оси".
12.50 "Аёл зоти". Телевизион уйини.
13.35 Чемпион сирлари.
13.55 Ўзбек давлат консерваторияси талабалари куллайди.
14.10 "Экспедиция". Кўп қисмли хужжатли сериал.
15.00 Болалар экраны: "Қизил гул". Мультфильм.
15.40 "Зинама-зина" телеуйини.
16.05 Ўзбек спортчилари: "Ринг узра Ўзбекистон байроғи" ("Ўзбектелефильм").
16.25 Кўрсатувлар дастури.
16.30 "Янги авлод" студияси: Катта танаффус. Хар сохага саёхат, Мультфильм.
17.20 Хандақлак плосси.
17.25 Спорт хартаномаси.
17.40 Хўш келибсиз.
18.10 "Қаҳқаҳ" театр студияси намоёниши этакди.
18.50 Олтин мерос.
18.55, 21.50 Иқлим.
19.00 "Давр"-news.
21.50 Олтин мерос.
22.00 "Давр" хайфа ичиди.
22.35 ТВ-анион ва тунги тароналар.
22.50 "Эрин Брокевич". Бадий фильм 2-қисм.
0.05 - 0.10 Хайрли тун.

«ХАЛҚАРО» ТЕЛЕКАНАЛИ

9.05 Кўрсатувлар тартиби.
9.10 Д. Криловнинг "Йўлда ёзилган қайдилари".
9.30 "Хамма уйдалиғида".
10.05 "Фан тайи".
10.15 FCY "Ўзбекистон англикчилари" (инглиз тилида).
10.25 "Кувнок инглиз тили".
10.35 "Кайфият". Информацион дам олиш дастури.
12.05 "Парле ву франсе?".
12.30 "Хусусийлаштириш: қадим-бақадим".
12.50 "Ошхондада инглизча гаплаганамиз".
13.00 "Дорихона зайтиади".
13.45-15.05 "Дўстлик" видеоканали: "Франгикамон". "Диндар".
"Айнурек". "Корейс тилини боғанамиз".
16.30 Кўрсатувлар тартиби.
16.35 "Қирол ва қуш". Мультфильм.
17.55 "Ассалом, Франция!".
18.10 "Кулгули одамлар". Хажвий дастур.
20.00 "Хўкюя".
20.20 "Дунёга назар".
20.40 "Тендошлар".
21.10 "Кинософит".
21.30 "Пизанино". Бадий фильм.
23.10 "Тахлилнома" (рус тилида).
23.50 "Тунингиз осуда бўлсин!".

Музыкальная программа

17.00 - Телеигра
17.40 - "Теле-хамкор", фойдали газета
18.10 - Киновечер на "30-м": "Ночной беглец", триллер
19.45 - "Ошикона", мусици дастури
20.00 - "Вовочка", юмористический сериал
20.30 - "Клип-согва", телеабрикнома
20.45 - "Теле-хамкор", фойдали газета
21.05 - "Провинциали", сериал
22.00 - Воскресный киноечер на "30-м"; "База-2", остростижный фильм
23.40 - Спортивное обозрение
00.00 - Программа передачи

ТРК

4:00 Фильм. «Старая, старая сказка».
5:35 «Джеки Чан». Мультсериал
6:20 «Русское лото».
7:05 Всероссийская лотерея «ТВ Бинго шоу».
7:35 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-МОСКВА. НЕДЕЛЯ В ГОРОДЕ.
8:15 «Гуренин разговаривает с Гоголем» Дайджест. Развлекательная программа.
9:20 Фильм. «Самый дурацкий корабль в армии».
11:00 «Вокруг света».
12:00, 3:00 ВЕСТИ.
12:20 «Мир на грани».
12:50 Детектив «Творческий кризис».
14:40 «Ха». Маленькие комедии.
14:50 «Комната смеха».
16:00 Фильм. «Эйр Америка».
18:00 ВЕСТИ НЕДЕЛИ.
19:10 Комедия «Шестой элемент»
21:05 Криминальная драма. «Фотография Клар»
23:00 Чемпионат мира по автоспорту в классе «Фор-мула-1»
1:10 СЕРИАЛ ДЛЯ ПОЛУНОЧНИКОВ. «Семь дней».
2:00, 3:15 Канал «Евроньюс» на русском языке.

ТРК

15:20 -ИСТОРИИ ОХОТНИКА ЗА КРОКОДИЛАМИ: ОСТРОВ ФРЕЗЕР».
15:50 «КАК СТАТЬ БОГАТЫМ?». Ток-шоу
16:55 Боевик. «КИКБОКСЕР-2».
18:45 Боевик. «АГЕНТ НАЦИОНАЛЬНОЙ БЕЗОПАСНОСТИ: ДОКТОР ФАУСТ».
20:00 «НАМЕДНИ».
21:30 Триллер «ИМИТАТОР».
24:00 Сериал «КЛАН СОПРАНО».
2:10 Окончание трансляции

ТРК

12:30 Звезда автострады.
12:45 «МИЛЛИОН В БРАЧНОЙ КОРЗИНЕ». Х.ф.
14:25 Программа. «Приглашает Борис Ноткин».
15:00, 24:35 События. Время московское.
15:20 Аджарская симфония.
15:35 «Пес в сапогах». Мультфильм.
15:55 Все о здоровье в программе «21-й кабинет».
16:25 «Мир дикой природы». Телевизион.
16:50 «Добрыйня Никитин». Мультфильм.
17:15 «Преступник двух столиц». Борис Савинков.
17:45 Неделя моды в Москве.
19:10 Откройте, полиция! «КОМИССАР НАВАРРО». Телевизион.
21:00 «Момент истины».
21:55 Прогноз погоды.
22:05 Фильм. «ПЯТЫЙ ЭЛЕМЕНТ».
24:45 Программа. «Деликатесы».
1.25 Спортивный экскресс.
2.00 Серебряный диск.

REN TV

8.30 «Дикая планета»: «Спасатели». Док.ф.
9.25 «Fox Kids» - «Денис-непоседа». Мультфильм
9.50 «Fox Kids» - «Динозавры». Мультфильм
10.15 «Fox Kids» - «Хитклиф». Мультфильм
10.40 «Гриффини». Мультфильм
11.40 «ВОВЧОНКА». Комедийный сериал.
12.15 Мировые розыгрыши.
12.50 «ВЕСЕЛАЯ КОМПАНИЯ». Комедийный сериал.
13.55 Военная тайна.
14.30 «24». Информационная программа.
14.50 Лотерея АвтоВАЗа.
15.05 «Кино» - «ИРОНИЯ СУДЬБЫ, ИЛИ С ЛЕГКИМ ПАРОМ!».
17.05 «Проект «Отражение: «Мезальяние». Док.ф.
18.05 Классика юмора.
19.05 «ГРАФ МОНТЕ-КРИСТО». Сериал
20.20 «Кино» - «БОЛЬШОЙ УДАР».
23.00 «Кино» - «ПОСЛЕДНИЙ ПАТРУЛЬ».
1.05 «Кино» - «ПРИЗРАЧНЫЙ МИР».

ДТВ

«ДЕНЬ СМЕХА»
8.30, 1.55 Телемагазин.
9.00 Мультфильмы.
9.35 Российский сериал «КЛУБНИЧКА».
10.10 Мультсериал «Маяк Солты».
10.40 Сериал. «МОЙ ЛУЧШИЙ ДРУГ ИНОПЛАНЕТЯНИН».
11.15 Клиника рекордов.
11.45, 19.00 Всегда готовь.
12.15, 19.30 Каламбур.
12.45 Х.ф. «ЗМЕИ И ЛЕСТНИЦЫ».
14.45 Око в природу.
15.00 «Толобайки». Юмористическая программа.
15.30 Док.ф. «Невероятные коллекции».
16.00 «Безумное ТВ». Юмористическая программа.
16.30 Премьер-парад.
17.00 Х.ф. «ТИХОНИЯ».
20.00 Х.ф. «СТ-ЖКИ-ДО-РОЖКИ».
22.00 Х.ф. «ЛИФТ УХОДИТ ПО РАСТАСАНИЮ».
24.00 Х.ф. «ОНА ПРЕКРАСНА».

ТУЛКИ ВА ТУРФА

Bir kuni tulki bilan turna do'stlashib qolibdi. Kunlarning birida tulki turnani mehmonga taklif qilibdi:

- Ertaga menikiga borgin turnajon, seni mehmon qilaman!
Ertasiga turna tulkinikiga boribdi. Tulki shavla pishirib va uni tarelkaga suzib turnani oldiga qo'yibdi.

- Qani, ol turnajon.
Turna tumshug'i bilan tarelkani taqillatibdi-taqillatibdi, lekin og'ziga hech narsa ilinmaydi. Tulki esa bir pastda tarelkadagi ovqatni eb, yalab qo'yibdi va debdi:

- Hafa bo'lma turnajon boshqa hech narsam yo'q edi.
Turna: - Hechqisi yo'q, shunisiga ham rahmat, ertaga sen ham menikiga borgin, men ham seni mehmon qilaman debdi.
Ertasi kuni tulki turnanikiga mehmonga boribdi. Turna esa sho'rva qaynatib, uni og'zi kichkina ko'zaga suzib tulkini oldiga qo'yibdi.

- Qani tulkihon, sho'rvadan ich.

Sahifani - Nabijon XOLMURODOV tayyorladi.

ERTAK

Tulki ko'zani yalabdi, hidlabdi, atrofida aylanibdi, lekin ko'zani og'zi kichkina bo'lganligi uchun ichidan hech narsa olib eyolmabdi.
Turna esa usun tumshug'i bilan ko'zaning ichidagi ovqatni paqqos tushiribdi va debdi:
- E, kechrasan tulkihon, boshqa hech narsam yo'q edi. Tulkini rosa jahli chiqibdi va wigya och qaytibdi.
Tulkihonning nayragi o'ziga qimmatga tushibdi. Shundan beri tulki bilan turnaning do'stligi busilibdi. Hozir bir-biri bilan duch kelib qolishsa qovoq solib o'tib ketisharkan.

Сен ҳақингда ҳамиша илиқ сўзлар эшитаман. "Жуда яхши шифокор", - дея алқашади... Қалбимни фахр-ифтихор хислари чулғайди. Бунга ҳаққим борми, йўқми, билмадим. Бирок ўзбегиимнинг оналари, аёлларига ана шундай фахр-ифтихор туйғуси ҳамиша ҳамроҳ бўлишини истайман...

...Эсимни танибманки, ёлғиз овуноғим китобу, ягона ҳамроҳим фақат дард бўлган. Мен ҳаста дилга бирор сирдош-дўст йўқ эди. Буни орзу ҳам қилмаганман. Тўғри, мени севган, ардоқлаган, ҳамisha тушуниб келган азиз инсон - қилбоғим бор эди. 7 йил бўлди ёлғиз суянчигимдан ҳам жудо бўлганман. Ҳеч бир инсон, "ҳеч қачон қалбимдан жой олган эмас. Аммо, бу ёш шифокор..."

Бир қарашда европаликларга ўхшаб кетадиган бу йигитнинг тўпори кийиниши-ю, кўполдан-кўпол текширишлари дастлаб энсамни қотирди. Бош врачга учраб: "Бошқа шифокор тайинланг!", демоқчи бўлдим. Бирок, кейинги кунлар унинг наинки яхши шифокор, балки ажойиб қалб эгаси эканлиги ҳам аён бўла борди.

Ёш қиз эмасман. Юрт кезган, кўпни кўрган аёлман. Болаликдан орттирилган дард туфайли умрим шифохона-шифохона ўтапти. Уйласам фақат, фақатгина шифокорлардан меҳр кўрибман, холос. Уларни ҳамиша миннатдорлик билан эсламан. Назаримда бу ёш шифокор мени тушунгандай эди, гўё. Унингдек беозор, самимий инсонни ҳеч қачон учратмаганман. Зеро, мен бир умр орзу қилган, эндиликда эса армонга айланган ҳаёлимдаги мукамал инсонни унинг сиймосида кўрдим. Азоб билан тонг оттирар эканман, у кириб келгач, гўё дардим ҳам чекинарди...

Ёлғиз менинг эмас, кекса онахону, нуруний отахонлар, барча-барча беморлар меҳрини қозонганди у. Беихтиёр, ҳар тонг, шундай нури юз ва маъсум нигоҳли бандани яратган оллоҳга ҳамду санолар ўқирдим.

Шифохонада ҳам "Оила ва жамият" менга ҳамроҳ, ҳамдам эди. Апрельнинг ифорили бир тонги... Рўзноманинг янги сонини ўқийётганим. Шифокорим хонага кириб келди.

- Шоирамисиз, шеър ёзасизми?... - дея сўради. Гарчи рад жавоби берсам-да, шундай атай бошлади. Шу газета сабаб дўстлашиб кетдик. У жуда ажойиб суҳбатдош эди.

Доктор қалбимда фақат ишончгина эмас, ҳавас ҳам уйғотди. "Тезроқ соғайсам эди. Бир ўғлонни тарбиямга олмакчиман. Сенга ўхшаган шифокор ё зобит ўғлим бўлишини хоҳлайман", - дея арзиҳол этдим.

- Турмушга чиқинг, - маслаҳат берди.

- Мендек дардманд кимга ҳам керак... Мабодо, сиз — 20 яшар йуғит, мен эса 18 ёшли қиз бўлганимда... менга ... уй-лар-мидин-ғиз?

- Ҳа, - деган жавобни олдим.

- Ишонмайман, - инкор этдим, мен. Сени тушуниш мумкин. Сен ўз бурчингни бажардинг. Бир бемор қалбига таскин, тасалли бердинг. Шу биргина каломинг билан хазон бўлган қалбимни (гул эмас) осмонларга олиб чиқдинг. Эсласам, вужудим титраб, энтиқиб-энтиқиб кетаман... Ахир, шундай бўлиши ҳам мумкин эди-да!

Мен ҳам севилишим, севишим, сенингдек бир бебаҳо (ин-

соннинг) қалбнинг соҳибаси бўлишим мумкин эди. Аммо, тақдиримга фақат дард ва армон битилган экан. Нега пешонамга бу бедаво дард ёпишган. Тангрим, нега мени дардманд қилиб яратди ва яна нега сенингдек шифокор билан учраштирди? Беморлик менинг қисматим, табиблик эса сенинг...

Бу ахир тақдир

ТАБИБИМ,

ТУШУНГИНИ

битиги, менинг хоҳишим эмаску!...

Дардимга малҳам бўлиб, тунларга теграмда бедор бўлган шифокоримга (асли шоира қалбимдан маржондек тўкилди:

Соғиниб кутгандим ўзингни, Қайдан ҳам учратдим мен сени. Кўзларим интизор йўлингга, Лабларим пичирлар, исмингни.

Табибим, тушунгин дардимни, Мен ахир телбаман кўйингда. Жисмимдан олиб сен дардимни, Қалбимга жойладинг меҳрингни. Эҳ... Нечун жойладинг меҳрингни.

Булар ҳаста дилнинг шифокорига меҳри, илҳоси эди, холос. Аслида буни англатиш ниятим йўқ эди. Шифокорим, шеърятини тушунаман, дегандинг. Бирок... Ушанда сўнги муолажаларни олардим. Самимий, илқ муомалалар ўзгарди. Гўё ўрта-мизда девор пайдо бўлди. Мен ҳаста бемор, сен эса шифокор - ўртада тўсиқ бўлиши мумкинми? Ахир сену биз дард олдидеки бирлашгандик-ку, шундай эмасми, табибим!

Кетар эканман, аламлар бўғзимни куйдирди, улар сўз бўлиб, тилимга кўчди: "Кўркманг, осилиб олмайман. Бемор пайтим керак эдингиз, энди соғман... Энди менга керагингиз йўқ"...

Дилимда эса ўзгача сўзлар: Шифокорим, мени кечир. Айб ўзимда. Ўзим келдим. Азобларни ўзимга олдим. Сенга ҳам, ҳеч кимга заррача ғараз тиламайман. Озорларим учун уэр сўрайман. Айбим учун, оллоҳ жазолар...

Тилагим, эл эъозлаган инсон бўл. Утинчим, аёл қалби билан

ҳазиллашма, илтимос. Ёрдминг учун ташаккур.

- "Опам мени яхши кўради", - сенинг сўзларинг. Қалбимдаги хисларга ўзим ҳам ишонмайман. Бу шунчаки яхши кўриш эмас. Асло,

ТАБИБИМ,

ТУШУНГИНИ

ДАРДИМНИ...

бундай эмас.

Онамсан, синглимсан, ёримсан, фақат. Дунёда энг азиз дўстим - ягона. (Ф.ҒУЛОМ)

Сен мен учун ана шундай азиз дўстсан. Тўғрироғи қалбимда оналик, опалик, синглилик меҳри барча-барчаси муҳассамдек, гўё.

Туш кўрибман. Жуда маъюс, ғамгин эмишсан. Қаттиқ кўрқув ичра уйғондим. Юрак уришдан тўхтаб, тошдай қотиб қолдим. Минг азобда тонг оттириб, телбаларча ёнингга учдим. Иш жойингда хотиржам кўргач, елкамдан тоғ қулагандек, танамга жон қайтгандек бўлди. Сени безовта қилишини истамаганман. Ҳаёлим ўзимда эмасди. Сендан жуда хавотирда эдим.

...Пешонамда яна қанча шундай азобли тунлар бор, билмайман. Оллоҳдан тун-кун фақат сенинг тинчлигингни сўрайман. Очқ юз билан қутиб олдинг. Кейин эса сипо, жиддий қиёфага кирдинг. "Нима хизмат?", дея расмий оҳангга ўтдинг.

...Тезгина хайрлашдик. Кетяпман. "Бекор келдим. Келмаслигим керак эди"... Қадмаларим сендан узоклашди. Ҳаёл эса сен томон учади. Саболар дил розомини етказдим сенга: "Минг мур уэр. Сўз бераман. Бошқа безовта қилмайман, сени. Ҳатто ўлар ҳолатда ҳам... Ўзимга хонман, дадилман. Истасам бир кечада отга ўнгариб, олиб қочиб кетишим мумкин (ҳазил) Бирок... хотиржам бўлинг. Асло бундай бўлмайди... Газетадаги

ушбу мақолани ўқисанг... Улар шу ерда, 4-палатада битилган "Бир бемор тарихи". Шифокор сир сақлайди, албатта.

Ўзингни эҳтиёт қил. Зотан, дилингга нафақат қатра ғамни, балки эгингга заррача гардни ҳам равқ кўрмайман".

... Кунлар, ойлар, йиллар ўтапти... Соғинч дилимни ўртайди. Ёнингга эса бора олмайман. Сенинг истагинг шуми?! Айбим нима? Ахир мен ҳам бошқа беморларинг каби оддий аёлман-ку! Алоҳида бир эътибор сўрамаганман-ку! Сенга бўлган меҳрим соф ва самимий. Фақат сени эмас. Сенга яқин бўлган барча инсонларни яхши кўраман. Бу меҳрим эвазига ҳеч бир нарса сўрамайман...

...Бахт ҳақида ўйламас эдим. Тубсиз зулматда яшардим. Энди эса, қалбим меҳр-муҳаббатга тўла. Нури ва эзгу орзулар билан яшайман. Зеро, муҳаббат энг пок, энг соф, бегараз туйғу... У фақат эзгуликка хизмат қилади. Ҳеч кимсга ундан озор етмайди.

"Муҳаббат - мумтоз туйғу ва буюк бахт. Бахт бу ҳақиқий муҳаббатдир!" (Турсуной Содикова "Оила ва жамият" 22-сон). Бу бахтимни бутун оламга кўз-кўз этишга тайёрман. Бирок, бу мумкин эмас. Зеро муҳаббат — пинҳон туйғу. У юракнинг туб-тубида яшайди. Уни кўриб бўлмайди. уни фақат хис этиш мумкин. У ўт-олов, уни тилга олиб ҳам бўлмайди. У фақат пок қалбдагина

яшайди. К а л б н и нурландириб, беазаб туради.

Менинг ёшимда бундай кўнгли кечинмалари ножоиздир, балки. Эҳтимол, ўзга аёл шундай деса, илк таъна тошини мен отсам керак. Аммо, не қилайки, иложсизман. Ўзимга ўзим насиҳат қила олмайман. Ўз-ўзимга тош ота олмайман. Ўз қалбим ўзимга бўйсунмас, нима қилай? Саркаш қалбим ўз буйруғимга бўйсунмапти-ку! На сен, на ҳамшираларинг, на бошқалар унга ҳукмини ўтказа олармиди?! Қалбимдаги бу туйғудан воз кечмайман, кечолмайман ҳам. Жондан кечиш мумкин дир балки, аммо ундан кечмоғим қийин. Аслида, мени ҳаётда сузб турган нарса ана шу пок туйғулар бўлса-чи?!

Дард, азоб жисмимни қақшатганда, алам ва ҳўрликлар юрагимни тилганда, ана шу туйғудан куч оламан. Зеро, муҳаббат инсонга ҳамиша энг кучли суянч ва таянч бўла олар экан. Шифокорим! Ўтинаман, менга шафқат қил! Озгина аягин мени! Сен туйғулайи шундай буюк бахтни, муҳаббатни кўра олдим. Ҳар гал дард ва аламдан қалбим ўртанга кирдинг, сени эсламан. Шунда қалбимга нур қуйилади. Азоб ва ташвишлар ортага чекинади. Ҳаёт кўзимга жуда гўзал ва нурили бўлиб кўринади. Муҳаббат — бу гўзалликдир. "Гўзаллик эса дунёни кутқаради"...

Дарддан жуда кўрқардим. Зотан, заиф жисмим дард чиғирғида минг бор янчиблиб, ҳилвираб, умид учкунлари ўчай-ўчай деб қолганди... Энди дард ва азоблардан асло кўркмасам керак...

Шифокорим! Сен каби халоскорлар бор экан, биз беморлар

Визаэ эйтмоқчи бўлганларим

ҳамиша шифо топиш умиди билан яшайверамиз. Хаста-

нинг дуоси ижобат бўлади, дейдилар. Йиллар чеккан дарду азоблар ҳаққи, тангрим сени омон сақласин, дейман. Сен ўз касбингга муносиб, идоркли ва салоҳиятлисан. Сен ўз бурчингни виждонан, самимият билан адо этасан. Тан оламан, айб ўзимда, бироз эрқалик қилибман. Сен эса фидойиллик қилдинг. Дард қийноғи-ю, иситма оташида тўлғонган бемор инжиқлигини чидам билан енга олдинг. Сен, Ибн Сино таърифлаган, шер юрак, лочин нигоҳ, кучли зехн, қудрат соҳибсан. Сенга ҳамиша суянчиш мумкин. Сенга фақат ҳавас билан термулиш керак.

Соғинаман, кўргим келади. Жуда яқин яшайсан... Андишамми, гурурми, нимадир йўл бермайди. Менимча, сени аёл сифатида севмасам керак. Аёл киши бу йўлда ҳеч нарсадан тоймайди. Айрилик, ҳижрон азобига чидаш қийин, дейишди-ку! Менинг кўнглим эса бундайин ситамлардан беҳабар.

Мен учун соғ-омонлигинг, бахтли ва шодон эканлигинг - энг буюк давлат. Зеро, бу дунёда борлигининг ўзи катта бахт! Кумушнинг тақдирини ачинамиз. Эрта ҳазон бўлган умрига куйинамиз. Нега... ахир у бахтсизмиди?

"Ҳеч нарсани ўйламанг, сиқилманг. Худо хоҳласа юз йил яшайсиз", - таскин беради шифокорлар. Юз йил? Нега керак? Ох! Кумуш ҳаётининг бир дақиқаси, биргина лаҳзаси учун бутун умримни беришга тайёрман-ку!

Биламан, сенга қийин, чунки касбинг гоят нозик, жуда машаққатли... Қанчадан-қанча оғир дамларга дуч келасан. Ахир, қанчадан-қанча қил устидаги жонлар сенинг чекинганда... Айтишга осон. Куну тун ором билмай, қанча меҳнат ва машаққат тортишинг, ёлғиз Оллоҳга аён... Ана шу уйғусиз тунларинг, чексиз меҳр-эҳтироминг ҳаққи, мен сенга ҳамisha таъзим қиламан. Дилимни бир гумон ўртайди. Гўё сенинг назарингда мен бир енгилтак аёлдек... Ўша бир банд шеър сабаб...

Шифокорим! Сенинг беозор шафқатингдан умидворман. Бегубор қалбинг қаршида тиз чўкиб ўтинаман, илтижо қиламан. Мени кечиршингни, мени тушунишингни истайман. Мен сабаб, дилингга зарра губор кўнишини, мавҳум ўйга боршингни ҳеч истамайман. Бу ерда гап фақат мен ҳақимда эмас. Бу ерда буюк ҳилқат - аёл, она шаъни турибди. Ахир мен ҳам аёлман, онаман, менда ҳам ғурур бор. Инсоний ғурур, аёллик шаъни, ор-номуси ҳамма нарсадан устун-ку, ахир.

Аёл, она - поклик тимсоли-фариштага қиёс қилинади. Унга - бизга ҳамма, ҳамisha ва ҳар ерда эҳтиром кўзи билан қарашларини истайман. Қалбимдаги туйғу-оддий меҳр. Инсоннинг инсонга бўлган чинакам инсоний меҳри, оқибатидир, эҳтимол. Токи инсонда юрак бор экан, кимнидир севиб, соғиниб, талпиниб яшайди. Бу сиз ҳаёт йўқ. Аёл сифатида бахтсиздорман, балки. Оилавий бахт, бекалик бахтидан бенасібман. Бирок, она сифатида бахтиёрман.

(Давоми 12-бетда)

Бугун эр-хотиннинг орасидан яна оламушук ўтди. Аммо бу сафарги жанжал йигирма йиллик рўзгор барбод бўлиши-ю, вояга етиб қолган тўрт нафар фарзанднинг тирик етимга айланиши билан якун топди. Бунга сабаб, оила бекаси бўлмиш Захронинг эрига кўйган қатъий талаби бўлди.

Оила бошлиғи Абдусамат ака қурувчи уста. Ишдан бўш пайтлари ҳовлисидаги ердан унумли фойдаланишга ҳаракат қилади. Хотини Захро эса бозорга чиқиб, олди-сотди билан шуғулланади. Бозорда юриб чет элга қатнайдиған танишларининг бизнесдаги омадини кўрган аёл эрини ҳам шу соҳага тортишга ҳаракат қилиб кўрди. Аммо бундан наф чиқмагач танишларига қўшилиб ўзи чет элга қатнашга қарор қилди. Бирок, бунинг учун каттагина сармоя зарур эди, албатта. Шундай қилиб, дугоналаридек бўлиш вазвасаси рисоладагидек оилага жанжал олиб келди.

- Менга пул топиб берасизми, йўқми? - бозорга жўнаш учун шошилиб кийинаётган Захро эридан қатъийлик билан сўради.

- Яна тонг сахардан дийдиёнгни бошладингми? - ётган жойидан туриб "ух" тортиди Абдусамат ака. - Сен айтган пулни топиш учун бойвачча ака-укаларим бўлмаса... Ҳаммалари биз қатори тирикчилик ўтказаяётган оилалар. Ўзим оддий қурувчи уста бўлсам. Айт, қаердан топай ўшанча пулни?

- Маҳалладаги пўлдор казозказорлари жуда яхши биласиз. Ана ўшалардан бир ой муҳлатга олиб беринг.

- Сен айтган ўша казо-казолар ўз тенги билан муомала қилади. Пулининг ўрнига кафолатга бергани энгил машинаман, дангиллама уйим йўқ менинг. Берган тақдирда ҳам, Худо кўрсатмасин бозоринг юришмай, қарз бўлиб қолсақ борми? Шунча пулни мен ош йилда ҳам тўлай олмаيمان. Кел, энг яхшиси чет элга қатнаш ҳақидаги хом хабларининг йиғиштир. Шу тирикчилигимиз ҳам ёмон ўтаётгани йўқ.

- Мен ҳали иш бошламай туриб ёмон ният қилаяспизми? - овозини бир парда кўтарди ранги бўзара бошлаган Захро, - Қанақа отасиз? Ҳеч бўлмаса бўйга етиб қолган ўғил-қизларингизни уйлаб-жойлаш учун қанча мол-дунё кетишини уйлаб кўрдингизми?

- Рўзгордан ортганини сандиққа босаясан-ку. Яна нима керак сенга? - зардалой бақирди Абдусамат ака ҳам.

- Менга пул керак, пул. Эракмисиз ўзи?.. - хотинининг эрлик нафсониятига тегувчи сўнгги сўзларидан кейин мушт бўлиб тугилган кўллар кўтарилди...

Неча ойлардан буюр давом этиб келаятган бу муҳаббат нукта кўйиш мақсадида Абдусамат ака ўз назариди "эркакча" йўл тугди: тўнини елкасига ташлади-ю, оиладан бош олиб кетди.

Яъни, бургага аччиқ қилиб кўрпага ўт қўйилди.

Эрининг оилага қайтишини бир оз вақт кутган Захро рўзгорни бошқариш энди ўз зиммасига тушганлигини англаб етгач, режалаштирган "қатта иши" учун ўзи ҳаракат қила бошлади. Таниш-билиш, маҳалла-кўйдаги ўзига бақувват оилаларга пул дардида бир-бир бош сукиб чиқди. Аммо, кўнгил учун айтилган "пул бўлиб қолса..." қабилида-

қшинкор дарвозага ўрнатилган кўнғирок тугмасини авайлабона босди. Ҳеч қандай фурсат ўтмай эшик очилиб ёши эликлардан ошиб қолган, салобатли хонадон соҳиби Аброр ака дарвоза ёнида пайдо бўлди...

Захро умри давомида ўзини бунчалар бахтиёр ҳис қилмаганди. Мана, ният ниятига етди, қаттагина сармоя тенги қўлига. Бадавлат бу инсонга бозорда кун бўйи хаёлан тайёрлаб, тақрорлаб

сипед рулини, бир кўлида бир даста китоб кўтариб олган йигитнинг ҳолати ҳам Дилдораникидан ўзгача эмасди.

- Келинг Акмал ака, - ўзини кўлга олиб салом берди у.

- Яхшимисиз Дилдорахон? Мана, ўқишга тайёрланишининг учун зарур бўлган китоблар, тест саволларини олиб келдим.

Педиститутга ҳўжжат топириб имтиҳондан ўта олмаган киз учун йигитнинг бу меҳрибончилиги

қайтариш муддатининг деярли ярми ўтди", - хаёлига келган бу ҳақиқат Захрога чамқокдек таъсир қилиб фикрини тиниқлаштирди. "Оёққа туриб, қандай бўлмасин пул топишим керак", касаллигини ҳам бир зумда унуттаёзди у.

Икки-уч кун деганда ўзини кўлга олган аёл бозордаги олди-сотдисини танишлари ёрдамида йўлга солди. Аммо бундан топилган фойда рўзгор тебратишгагина етарди ҳолос. Унинг назариди кунлар шу қадар тез ўтардики, ҳеч қанча фурсат ўтмай пулни қайтариш лозим бўлган ноябр ойининг сўнгги кунлари ҳам етиб келди. Ҳеч жойдан нажот топа олмаган Захронинг олдида фақат бир йўл турарди. Яшаб турган ҳовлисини сотиб пулни қайтариш. Чунки ушлаган жойидан узадиган, қатъиятли Аброр акадан яна мурувват кутиб бўлмаслигини яхши биларди, у. Лекин киш қаҳратони эшик қоқиб турган бу паллада ижарага уй топиб, бир этак бола билан кўчиб ўтишининг ўзи бўлмайди, албатта. Бирок ўзга чора ҳам йўқ. Шу онларда эри Абдусамат аканинг ўрни илк бора жуда билинди. У топган-тутганини танишларидан фарзандларига юбориб турган бўлса-да, қаерга яшаб юрганилиги ҳалигача номаълум эди.

Захро ижарага уй излаб хориб қайтган бир пайтда, ҳовли дарвозаси тақиллади.

- Дарвозага қара Дилдора, ақанг келганга ўхшайди, - китоб ўқиб ўтирган Дилдорага буюрди онаси.

Дарвоза эшигини очган киз эшик олдида турган салобатли одамни дарҳол таниди-ю, худди азроилини кўргандек чўчиб тушди. Орқага бир қадам чекиниб зўра салом берди-да:

- Ойи, сизни сўрашппти, - деб меҳмонни ичкарига таклиф қилишни ҳам унутиб, ўзига суқ билан тикилиб турган қаттиқ нигоҳлардан тезроқ кўтулиш мақсадида ичкарига шошилди.

Қизининг ҳолатидан гап нимадаллигини тушулмаган Захро дарвоза ёнига шитоб билан борди-ю Аброр акага кўзи тушиб оёқ-кўли бўшашиб кетди. Салом берав экан, вужудини эгаллаган қалтирокни билдирмасликка ҳаракат қилиб:

- Келинг, Аброр ака, саломатлигиниз яхшими, уй-ичилар тинчми? Ичкарига кириңг, - дея қайта-қайта таклиф қилди.

Меҳмон ташқаридан кайтмоқчи бўлган чоғи, дарвоза ёнида турган машинасига бир-икки қараб қўйди-да, негадир ичкарига киришни лозим топди.

- Дилдор, Дилдора-а, тезда меҳмонхонага кўрпача тўша, шошилиб кизига буюрди Захро.

Бу орада Аброр ака ҳовли саҳна зумда мосуво бўлганига ақли ишонмасди, уни. Шошқалоқ ва уқувсизлиги савдода панд берганлигини ҳамон тан ололмасди аёл. "Қарзга олинган пулни

(Воксеп ҳикоя)

ги ваъдалардан ўзга нарсага эга бўлолмади. Шундай кунлардан бирида бизнесмен бўлишга ёрдам бера оладиган кишининг дарағи топилди. Бу, Назира исмли бозорчи дугонасининг кўшини маҳаллада истиқомат қилувчи Аброр ака, деб аталмиш бадавлат таниши бўлиб, аёл киши билан олди-берди қилишни хушнамаса-да, гўзал қизу жувонлар учун бағри очиқ одам эканлигини орқаваротдан эшитганди у. Назира ўзининг номини аралаштирмасликни илтимос қилиб, Захрога пул ундириш йўллари ҳақида маслаҳат берди.

Кунботарда бозордан қайтган Захро сумкалар билан дарвозадан кирган заҳоти нафас ҳам ростилай:

- Дилдор, Дилдора-а, қаердасан? - дея катта қизини қаҳира бошлади. Ошхонадан шошилиб чиққан Дилдора онасига салом бериб, кўлидан сумкаларини олар экан: - Бўл, тезда чиройлик кийиниб ол. Бир жойга ўтиб келамиз, - деган шошилишч буйруғини эшитди. Онасига бир оз савол назари билан термулиб турди-да, қаергалигини сўраш ортқача эканлигини тушуниб, индамай кийингани кириб кетди.

Усти-бошларини тартибга келтирган Захро қизи Дилдора билан қўшни маҳаллага йўл олди. Ҳашаматли бино ёнига етиб келишгандагина Дилдора онасининг бу ерга пул дардида келганлигини англаб етди. Ўзини бир оз кўлга олгач, Захро на-

бир томондан таянч бўлса, иккинчи томондан у билан учрашиш учун баҳона ҳам эди. Йигит узаган китобларни олмақчи бўлган Дилдора кўлидаги челагини ҳамон кўтариб турганидан юзидаги қизиллик янада ортди.

- Кейинги йили ўқишга қира оларимканман, - деди Дилдора китобларни олар экан.

- Албатта қирасиз. Шунинг учун тайёрланишни қанча эрта бошласангиз, шунча яхши. Яна қандай китоблар зарур бўлса мен ҳаммасини топиб бераман.

Акмал кетиш олдидан, китобларни бағрига босиб турган қизга ўзгача меҳр билан термулиб: "Китоблардан бирининг ичиди хат бор", - деди аста.

Йигит кетгач, уларнинг суҳбатини худди бирорта кимса эшитиб тургандек, Дилдора тўрт томонга ҳадик билан қараб қўйди-дунёда. Тўғри-да, келишган ва одобли, яна икки йилдан сўнг шифокорлик дипломини кўлига оладиган бўлажак жарроҳ йигитга қайси қизлар ошиқ бўлмаган дейсиз?

...Савдодан қайтган Захро бир ҳафта деганда бошини кўтарди. Қаттиқ сиқилмоқдан кўйиндига айланган чехраси кўким тир кўринар, бор жамғармасидан бир зумда мосуво бўлганига ақли ишонмасди, уни. Шошқалоқ ва уқувсизлиги савдода панд берганлигини ҳамон тан ололмасди аёл. "Қарзга олинган пулни

юрган сўзлари таъсир қилдимиди ёки оҳудай хурқиб турган хушсуврат қизини кўрсатиб, "Ўғил-қизларим доим хизматингизда", деган гаплари эритдимиди, ёхуд Захронинг оиласи билан танишиш давомида қарздай уй-жойини тиклаишида эри уста Абдусамат аканинг ҳам меҳнати сингиллиги ёдига тушди, ҳар қалай Захро ҳақида маълум маълумотга эга бўлгач у ой муҳлатга устимонасиз пул қарз берди.

"Уч ой ичиди бу маблагдан фойдаланиб қанча пул жамғариб олишим мумкин?", ўйлагани сари ҳаяжони тошиб кетар, ўша лапашанг эрию, баъзи бурни осмондаги бизнесменларга ўзини кўрсатиб қўйишга шошиларди аёл. Лекин сеҳрли бизнес оламнинг ўзига хос шафқатсиз конун-қоидалари борлигини, бу олам барчани ҳам бағрига хушнудлик билан қабул қилвермаслигини англаб етмасди у...

Дилдора бугун ҳар галгидан-да эрта турди. Чунки савдо билан чет юртларга кетган онасининг бугун қайтадиган кучи. Нонушта тайёрлаб акасини ишга, укаларини мактабга қузатди. Уй ичи, ҳовлиларни ҳафсала билан тозаллади. Тушга яқин ҳовлига берилиб сув сепаятган Дилдорани кимдир қаҳиргандек бўлди. Кўча эшиги томонга қараган киз қия очлик дарвоза ёнида турган Акмални кўриб қалбини эгаллаган сеҳрли ҳаяжондан алланечук бўлиб кетди. Бир кўлида вело-

(Боши 11-бетда)

...Йиллар ўтади. Пайт келиб, шифоҳонада сенинг отлиг яна бир ёш шифокор пайдо бўлади. У менинг ўғлим бўлса, ажаб эмас. Вужудиди сеникдек шижоат барқ урсин, кўзларида эса менинг меҳрим яшасин. Ушанда армонларни орта ташлаб, фаҳр, ифтихор ҳисси-ю, оналик бахтидан қалбим титраб, шифокор ўғлимни бағримга босаман ва энг бахтли аёл бўламан. Яна бир ниятим бор. Дарди бисёр, меҳр-мурувватга зор, ишқ тахтига талабгор, бир дардли дил ҳақида гўзал касса яратсам дейман. Унинг биринчи ўқувчилари "Оила ва жамият"нинг муҳлислари бўлсин. Нурли орзуларга ишо-

ниб ўшайман ва баттар сенинг сўзларингиз тақрорлайман: "Ҳаммаси яхши бўлади". Яшириб не қилдим. Қалбимнинг энг нозик қатида биргина истак бор. Бир бора, атиги бир бора унинг бағрига бош қўйсам, ҳолос. Ас-салам бўлмайди ҳам. Зотан, ўша он унинг бағрида жон берсам керак... Ҳофиз қуйламоқда:

Келар дунё, кетар дунё, нечун сандан кечолмайман, Уммон олдидаман, эй-воҳ, қониб, яйраб ичолмайман.

Тушунмайман, сира тушунолмайман. Баъзилар ўзи-ку ҳаёт уммонидан баҳра ололмайди, нега ўзгаларнинг яйраб баҳра олишига йўл қўймайди? Ахир, умр ўткинчи, инсондан дунёда фақат меҳр-оқибат қолади-ку. Шу ўтар дунёда севиб, бириимизни асраб, авайлаб, ардоқлаб яшасак. Шунда ҳаёт янада гўзал бўларди.

Мен ҳаёт уммонидан бебаҳраман, ташнаман. Ҳаёт саҳнасининг четидидаги бир муҳлис, шайдоман. Инсонларнинг ундан шодланиб, яйраб баҳра олишини кўриб

қувонаман. Ҳавас ва яна ҳавас билан боқавераман, термулавераман... Агар, бу айб саналса, гуноҳимни ювиш учун қон ва жондан кечишга тайёрман.

СЕНДАН МИННАТДОР, БЕМОРИНГ...

Соҳибига жўнатилмаган бу мактубни энг яқин сирдошим "Оила ва жамият"га юбораяпман. Сизга суянаман, сиздан ҳеч бир дардимни аширмайман, азиз юртдошларим. Қалбимдаги энг азиз ҳисларимни, энг соф туйғуларимни сизга ишондим. Балки, менинг бу дил розим муҳлислар қалбидида фикр уйғотар. Фикрларингизни эшитишга муштоқман, азизлар.

Зулфия ЮНУСОВА

Тўзал Хоразмнинг Урганч шаҳрида таваллуд топганман. Хозир мактабда тахсил олаётман. Дўстларим кўп, лекин бундан ҳам кўп бўлишини хоҳлайман. Китоб ўқишни ва хат ёзишни яхши кўраман. Калби тоза, росттўй инсонларни қадрлайман.

Мен билан сирдош, маслаҳатдош, чин дўст бўлиш ниятидаги тенгдошларим, акаларим, опаларим менинг манзилимга мактуб йўллашини сўрайман.

Шахло КҮТЛИЕВА
Хоразм вилояти, Урганч шаҳри, П.Маҳмуд кўчаси, пр. 4. 21-уй.

Мен шахримиздаги 35-сонли мактабнинг 7"Д" синфига ўқийман. Зоология, кимё, адабиёт фанларига жуда қизиқаман. Оиламизда тўнғич фарзандман. Мамлакатимизнинг турли вилоятларида ўғил ёки, қиз бола бўлишидан қатъий назар дўстларим кўп бўлишини истайман.

Света ШОМУРОВА
Қорақалпоғистон, Кўнғирот шаҳри, Ипак йўли, 5-уй 12-хонадон, инд. 743800

Севимли газетам "Оила ва жамият" қўлимдан келса сенга кўз тегмасин деб кўзмунчоқ тақиб қўядим.

Максадим, олис-олисларда менинг ҳам дўстларим бўлса. Улар билан хат орқали дилдан сўхбатлашсам дейман. Кувонч ва ташвишларига шерик бўлардим. Менга хат ёзган дўстларимдан ўз ёрдамимни аямайман. Дўстларимнинг кўларидан нам, дилларидан гамини учираман.

Дарвоқе, ёшим 15 да. Йигит-қизлар билан дўстлашишни жуда ҳам яхши кўраман. Китоб ўқишни, мусиқа эшитишни, меҳрибон инсонлар билан мулоқотда бўлишни ёқтираман. Жуда-ям шўх йигитман. Келажақда Тошкент Давлат юридик институтига кириш ниятим бор. Менга хат ёзинг азиз тенгдошларим.

Фаррух ХАМИДОВ
Бухоро вилояти, Пешку тумани, Гулистон кўчаси, 9-уй. Инд.: 706411

Оила ва жамият" ни илк бор ўқиганимдан буён у менга ҳамфир, маслаҳатчи ва сирдош бўлиб қолган. Ҳаётим учун газета менга жуда кўп нарса ўргатди. Умр қанчалар машаққатли бўлмасин уни сабр-бардош билан енгизиш ўргандим. Хурматли тахририят ходимлари! Газета саҳифалари кўпайгани жуда яхши иш бўлди. Айниқса, "Келинг дўстлашайлик" саҳифаси менга манзур бўлди. Мен ҳам ҳаётда соф кўнгилли, ишончли, садоқатли дўстларга муҳтожман. Севимли газетам, сандан илтимос, содиқ дўстлар топшимда мендан ўз

1986 йил 12 июлда туғилганман. Ҳаётдаги шиорим одамларга фақатгина яхшилик қилишдир. Ҳазил қилишни яхши кўраман. Мусиқа эшитиш, пишириқлар пиширишни ёқтираман. Хозир Урганч тиббиёт касб хўнара коллежининг 2-босқичида ўқийман. Мен ҳам дўстларим кўп бўлишини хоҳлайман.

Шоҳиста ОЛЛОҲАЗАРОВА
Хоразм вилояти, Урганч шаҳар, Бобур кўчаси, 3-уй

Кадрдон дўстим "Оила ва жамият" 1994 йил "Қон қуйиш" шифохонасида даволангандим. У ерда Хусан исмли йигит билан дўстлашиб қолгандик. У 1982 йилда туғилган. Аниқ манзилини олмаган эканман. Лекин у Ангренда истиқомат қиламан деганди. Унинг бугунги кундаги ҳаёти, орзу-

Мактабни битирдим. Хозир орзуларим бир олам. Келишган, самимий, қувноқ, инсон дилини, ҳис-туйғуларини тўри ташунадиган, юзидек кўнгли ҳам гўзал бўлган йигит ва қизлар билан хат орқали танишмоқчиман. Шундай инсонлар менга мактуб йўллашини чин дилдан истайман.

УМИДАХОН
Тошкент вилояти

Санъатга жуда қизиқаман. Спортнинг теннис турини ёқтираман. Инсонлардаги меҳр-оқибатни қадрлайман. Севиб-севилганларга ҳавасим келади. Радио тинглашни жуда ҳам хуш кўраман.

Табиатнинг гўзалликларидан баҳраманд бўлиш жону дилим. Орзуим радио бoshловчиси бўлиш. Азиз тенгдошларим! Менга мактуб йўлласангиз, дўстлик ришталарини бир умр қалбимда сақлайман. Дўст излаган бир кунни ўзи учун қадрли инсонни топади, ҳамда дунёдаги энг бахтли инсонга айлана-

Бир масала хусусида сеvimли газетамга умид боғлаб мактуб ёзаяпман. У ҳам бўлса синфдош дўстим Уринов Фозилни топишдир. У Тошкент Давлат юридик институтининг 3-босқич талабаси. У билан телефон орқали гаплашиб турардик. Лекин, кейинги пайларда телефон қилмай қўйди. Балки мендан хафа бўлгандир. Агар уни хафа қилган бўлсам кечирим сўрамоқчи эдим. Манзилини билганимда ўзим хат ёзган бўлардим. Афсуски манзили йўқ-да. Яна истардимки, олисларда янада кўп дўстлар бўлса ва улар билан хат орқали танишиб, дўстлик ришталарини боғласам.

Эрдамнинг аяма. Ёшим 22 да. Табиатан кўнглиман ва таъсирчан боламан. Бироз шўхман. Ҳазилни ёқтираман, дўстларни жуда қаттиқ хурмат қиламан. Ҳақиқий дўстлар билан маслаҳатлашадиган гапларим анчагина. Агар мен билан дўст бўлмоқчи бўлган тенгдошларим бўлса бемалол мактуб ёзишини. Булажақ дўстларимни ёши ҳамда жинсининг фарқи йўқ. Қизларни ўз опамдек, синглим, ҳамда дўстимдек хурмат қиламан.

Низом НОРОВ
Қашқадарё вилояти, Яқкабоғ тумани, Қизил-сув ж/х., Нов кишлоғи

Ёшим 17да. Жуда шўх қувноқ гўсувар боламан. Ҳаётдаги шиорим олға интилишдир. Кино кўриш ва спортга қизиқаман. Ўзим қизиққан газета ва журналларни мунтазам равишда ўқиб бораман. Хозирда тадбиркорлик билан шуғулланаёпман. Ёмон иллатлардан йироқман. Ростўйиман, ёлгон гапларларни ёқтирмайман. Ниятим самимий дўстлар топиш.

Санъат БОЛТАЕВ
Хоразм вилояти, Урганч шаҳри, Абулғози Баҳоидирхон кўчаси, 16-уй

умидлари қандай? Билгим келади. Ишонаманки, сеvimли газетам орқали дўстимни албатта топаман. Агар Хусан мени таниган бўлса, тахририятдан манзилимни олиб, менга хат йўлласса... Унинг хатини интизорлик билан кутаман.

М.
Тошкент вилояти

Негадир ҳалигача сирлашадиган дўстим йўқ. Ёшим 23 да. Мен гўзал жойларга саёҳат қилишни, табиат кўнглида дам олишни ёқтираман. Бухоро шаҳри ҳақида яхши билмайдиган тенгдошларимни шахримизга тақлиф қиламан. Агар улар бизнинг азиз меҳмонимизга айланишса, бошимиз кўкка етарди. Табиатан қувноқ

ди. Мен буни ҳаммага чин дилдан истаб қоламан. Энг муҳими, орада ишонч бўлса бас. Ахир инсон ҳаёти дўстлар билан гўзал бўлади. Шундай эмасми? Мактуб орқали учрашгунча.

Малоҳат ХОЛМАТОВА
Тошкент вилояти, Қибрай тумани, "Дўрмон" кишлоғи, Одил Фозилов кўчаси, 16-уй, Инд.702156

Барча ишлардан чарчаб, зериккан пайтингда кимдандир бир энликина сенга аталган мактуб келса, шунинг ўзи киёф. Ўзим ҳақимда тенгдошларимга сўзлайдиган бўлсам, 1981 йил 21 июлда қисқичбақа буржи остида туғилганман. Пешку сановат касб-хўнара коллежида ЭХМ оператори бўлиб ишлайман. Тунлари тиллақошдек ойнинг сирли боқишини, юлдузларнинг жимир-жимир этганини мароқ билан

Баъзи бир дўстларим ўзгаларга хат ёзишдан нима наф кўрасан, дейишди. Ахир одамлар ҳамма нарсадан фойда кўриб яшашни истайверса ҳаётнинг кизиги қоладими? Кишининг экин тинмай ишлайсан, шундай вақтларда олис ва яқин дўстларингдан мактуб келса, қандай яхши! Мен билан сирлашмоқчи бўлган, қувончли янгилликларни айтиш истагиде юрган тенгдошларим! Менга хат йўлланг. Барчангиз билан кўнгилдагидек дўст бўла олишимга ишонч билдираман. Азиз меҳмоним бўлиш истаги бор дўстлар учун эшигим ҳаммиша очик.

Турсун Али АБДУХОЛИҚ ҲҒЛИ
Андижон шаҳри, Андижон маҳалласи, Кўқон кўчаси, 4/69-уй.

Мен Тошкент юридик коллежининг II-босқич талабасиман. Қиз бола бўлсам-да, характерим ўғил болаларга ўхшайди. Табиатан қувноқ қизман. Мусиқа эшитишни, сайр қилишни ёқтираман. Ҳаётдаги шиорим "Интиланганга толе ёр". Мен билан танишиш истагингиз бўлса хат ёзинг.

УМИДА
Тошкент шаҳри, Ш.Рашидов кўчаси, Ҷ-4. Д-20 кв.26.

Тулистондаги тиббиёт билим юртининг 2-курс талабасиман. Ёшим 17да. Бу кизнинг дўстлари йўқ шекилли, деб ўйламанг, дўстларим жуда кўп. Афсус, мактуб орқали дўстларим йўқ. Ажаб эмас, газета орқали кўп дўстлар орттирсам.

Дилдора ФАЙЗУЛЛАЕВА
Сирдарё вилояти, Гулистон шаҳри, 4 мавзе, 1/27.

қизман. Ўзим ҳазил қила олмайман-у, лекин ҳазил-мутойбага ўч одамларни яхши кўраман. Ишонувчанман. Бу мактубни чин кўнгиладан ёздим. Менинг дўст тутишиш ҳақидаги орзуим ушалади, деган умиддаман.

Шоҳида АҲМЕДОВА
Бухоро шаҳри, Т. Фаргоний кўчаси, 43-уй, 56-хонадон, инд.705023

Ёшим 17 да. 9 синфни бидатириб Андижон педагогика коллежига ўқишга кирдим. Хозир иккинчи босқич талабасиман. Келажақда одамларга фойдаси тегадиган, ўз касбининг моҳир устаси бўлиб етишиш истагидаман. Мен билан ҳақиқий дўст бўлишни ният қилган тенгдошларим бўлса, менинг истагимни ерда қолдирмай, мактуб ёзишди деган умиддаман.

Дилноза ЮСУПОВА
Андижон вилояти, Олтинқул тумани, Жалабек кишлоғи, Пахтакор кўчаси, 50-уй

томоша қилишни яхши кўраман. Инсонлардаги меҳр-оқибат, дўстлик туйғуларини қадрлайман. Бўш вақтларимда бадий китоблар ўқийман, мусиқа эшитаман. "Оила ва жамият" га хат ёзаман. Қаламим унчалик ўткир эмас-у, лекин ҳаракат қилиб тураман. Менга хат ёзинг юртодошим! Ёшингиздан қатъий назар, сизлар билан бир умр дўст бўлмоқчиман. Менинг сўзларим сизнинг дилингизни нурафшон айлаган бўлса ўзимни бахтиёр сезардим.

Нигора ЗАРИПОВА
Бухоро вилояти, Пешку тумани, Тинчлик кўчаси, 35-уй, Тел. 35-31-3-69, Инд.706411

Ёшим 17да. Ҳайрон бўлманг, мен ўзимга ёр қидирмаяпман. Худого шукр, тўрт мучам соғ. Оила қуришимга эса ҳали эрта. Бўлмасам нега, деб ўйлаётгандирсиз? Мен оилада тўнғич фарзандман. Мендан кейин 3 та синглим ва битта укам бор. Лекин афсус, опам билан акам йўқ. Мен оиламизда катта ўғилнинг катта қизи, тўғрироғи катта невараман. Мен эса акам ва опам бўлишини жуда-жуда истайман. Ўзимга опа топдим. Шифохонада танишиш қолганмиз. У қиз қора-

Мен ҳам дўсту дугона, опасингилу ака-укалар орттирсам. Ёшим 15 да. Ўзим эрка, хазилкаш қизман. Мусиқа тинглашни, рақсга тушишни, китоб ўқишни яхши кўраман. Афсонаю эртақларга, сеvги-муҳаббатга жуда ишонувчанман. Орзулар оғушида яшайман. Юртимизнинг турли жойларида орагимга йўл топа оладиган инсонларим, сирдошларим бўлишини жуда-жуда истайман.

Фарида МАЛИКОВА
Тошкент вилояти, Охангарон шаҳри, 2-микр., 9-уй, 45-хонадон, инд. 702430

Ёшим 18да. Табиатан жуда шўх қизман. Хозирги кунда Гулистон тиббиёт билим юртининг 2-курс талабасиман. Оқ, қизил ранглари яхши кўраман. Гўзаллик шайдосиман. Кўнгли очик, самимий инсонларни қадрлайман. Ёшлик баҳоримни дўстлар даврасида қарши олгим келади. Қани энди ҳамма вилоятларда ҳам дўстларим бўлса?...

Нафосат СОБИРОВА
Сирдарё вилояти, Гулистон шаҳар, Х.Олимжон ш/уош., Мустақиллик кўчаси, 4-уй.

Ёшим 18 да. Оиламиздаги еттинчи фарзандман. Ўтган йили мактабни тугатдим. Худо хоҳласа шу йили институтга киришган, деган ниятдаман. Орзуим болаларга устоз бўлиш. "Оила ва жамият" нинг азиз муҳлислари, тез кунларда менга дўстлик мактубини йўллайдилар, деган умиддаман.

Ж.АЛЛАМБЕРГЕНОВА
Қорақалпоғистон, Кўнғирот тумани, Ажиниёз кишлоғи, Ажиниёз кўчаси.

Ёшим 18 да. Хозирги кунда Гулистон қурилиш техникумида 4-курс талабасиман. Табиатан жуда қизиқувчанман. Бадий китоб ўқиш жону дилим. Спорт билан шуғулланиб тураман. Дўстларим кўп, лекин мактуб орқали ҳам дўст орттириш ниятидаман.

Малоҳат КОДИРОВА
Сирдарё вилояти, Гулистон шаҳар, 2-мавзе Бухоро кўчаси, 29/2.

Ёшим 12 да. Мен бўш вақтларимда расм чизаман, турли хил эртақ китоблар ўқийман. Келажақда тикуючи бўлмоқчиман. Орзуим чиройли чиройли миллий кийимлар тикиш ҳалқимизга хизмат қилиш. Мен ҳам хат орқали дўстлар орттирмоқчиман.

Садоқат ЗАРИПОВА
Хоразм вилояти, Урганч шаҳри, Жайхун, 3/5.

қалпоғистонлик. Бир йилдан буён бир-биримиз билан хат ёзишиб тураемиз. Бунинг учун жуда хурсандман. Лекин кўнглим ярим, чунки акам йўқ. Мен дугоналаримга ҳавас қиламан. Чунки уларнинг акаси, опаси, укаси ва синглилари бор. Мен билан ака-сингил тутишини хоҳлаганлар, марҳамат, менга хат ёзишин.

Назоқат АХРОЛОВА
Тошкент вилояти, Паркент тумани, Намданак кишлоғи, Муқимий кўчаси, 33-уй.

1985 йил 27 апрелда туғилганман. Мен хазилкаш, шўх, сўхбақ қилишни ёқтирадиган боламан. Дўстликни қадрлайман. Дўстим хато қилса кечирिशга қурбим етади. Романтик китоблар ўқишга, спорт кўрсатувлари ва кино кўришга қизиқаман. Марҳамат, менга хат ёзинг.

Маркс ХУДАРГАНОВ
Хоразм вилояти, Урганч шаҳри, 6-микр., 18/1, 43-хонадон

Саҳифани Тоҳир НОРИМОВ тайёрлади

Инсоннинг руҳи тинч, ҳаёти бир маромда, осуда ўтаётган бўлса, асаблари ва танаси ҳам соғ-саломат бўлади, узок умр кўради, ақл-заковати ҳам ўзига яраша етарли бўлиб, бир текис ҳаёт кечиради. Тадқиқотчилар фикрича, инсон ўз ҳаётини яхши ўтказиши учун доноларнинг қуйидаги 18 та ўғитига амал қилса бахт-саодатга эришаркан.

- 1. Фақат бугунги кун билан яшашга ўрганинг. Сабаби фақат бугунги кун доимо сиз билан бирга. Кеча ёки бир йил олдин бўлиб ўтган нарсалар аллақачон ўтиб кетди. Энди ҳеч ҳам қайтиб келмайди. Шунингдек, эртага бўладиган нарсаларнинг ҳам бўлиш-бўлмаслиги гумон. 2. Арзимас нарсалар учун беқордан-беқорга хафа бўлмаслик керак. Баъзида ўз руҳимизни беҳуда эзмиш, бу билан эса асабларимизни бевақў ўлдирмади. 3. Баъзилар барча муаммони бир ўзи ечаётгандек қабилида яшайди. Унутмангки, биздан олдингилар ҳам яшашган, ишлашган. Бир куни келиб биз дунёдан кетсак-да, иш тугамойдиган ва бошқалар давом эттиравереди. Шунинг учун "иш-иш" деб ҳаётингизни беқордан беқорга азобда ўтказманг. 4. Кимдир сизга ўз фикрни баён этаётганида, охиригача

эшитмасдан туриб гапини бўлмаг. Бошқаларни тоқат билан тинглашга ўрганинг. Гапларини тинглаб бўлгандан сўнггина ўзингиз гапиринг. 5. Бошқаларни иложи бори-ча "ҳақман", дейишларига қўйиб беринг. Шундай қилинг, бошқалар бундан хурсанд бўлишин. Гарчи сиз юз қарра ҳақ бўлсангизда сабр қилинг. 6. "Сабрнинг таги олтин", - деб бежиз айтилмаганлигини унутманг. Қизиқ-қонгли билан ўйламай қилинган ҳар бир нотўғри иш хафгарчилик келтириши мумкин. 7. Биров билан уришиб ёки келиша олмай қолсангиз, кек сақлаб юрмасдан биринчи бўлиб ўзингиз ярашиш учун кўл чўзинг. Натижасини кўрасиз, сиз билан душмандек бўлган инсон, шундан сўнг сизга албатта ҳурмат ва дўстлик кўзи билан қарайдиган бўлади. 8. Жаҳл ёки алам билан иш кўриб кичик муаммоларингизни ўзингиз чуқурлаштириб юборишингиз мумкинлигини унутманг. 9. Вафотингиздан кейинги ўзингизнинг дафн маро-

афни бўласиз. 10. Ҳамдардлик бу — кишига майинлик, илиқлик ва меҳр бағишлайдиган муруват бўлиб, бир инсоннинг иккинчи бир инсонга яхши таъсири, бошқа бир инсонни дўстликка чорлашдаги энг яхши йўл ҳисобланади. Муруватли бўлсангиз дўстларингиз кўпаяди. 11. Бирор иш ишни, бажаришда ўзингизни имкониятингиздан ортқ қийнаманг ва ҳеч қачон шошилманг. 12. Вафотингиздан кейинги ўзингизнинг дафн маро-

асраган бўласиз. 13. Ҳар доим бир нарсани хаёлан такрорланг. Яъни: "Ҳаёт бу ёнаётган ёнғин эмаски тезда уни ўчириш керак бўлса". Ички осойишта-

кайфият ҳеч қачон сизга яхшилик келтирмаслигини унутманг. Энг ёмон кайфият ҳам ҳаётнинг гўзаллиги олдида бир чақага арзимайди. 16. Кимлардир сизни мақташадди, кимлардир ёмонлайди, уришадди. 17. "Ахлатларни кўчага ким олиб чиқиб ташлаш керак?" - деган масалда баҳс кетаётган бўлса, индамасдан ўрингиздан туринг-да, ўша ахлатни олиб чиқиб ташланг. 18. Ўзингиз билан биргаликда яшаётганлар, ишлаётганларнинг айбларини топиб, юзларига солиб курашаверманг. Атрофингиздагиларнинг камчиликларини қанча кам кўрсангиз, ҳаёт кўзингизга шунчалик гўзал кўринади. 19. Гўзал ва қimmatли ҳаётингизни бировларнинг камчиликларини тузатманг, деб беҳуда сарфламанг. Л. АҲМЕДОВА тайёрлади

ЯХШИ ШАШНИНГ БЕРИ

асойишта- лигингизни, руҳий сокинлигингизни ўзингиз беҳуда бузаётганлигингизни, ёндирётганлигингизни ўйлангизгина, бунинг нотўғрилигини тушунасиз. 14. Осойишталик ва руҳий сокинликдан лаззатланиб яшаш бу — ўтаётган ҳаётнинг энг лаззатли ва бахтли онлари эканлигини, ҳис этинг. 15. Агар кайфиятингиз ёмон бўлиб, руҳингиз тушкун бўлса ўзингизни қўлга олинг. Ёмон

асойишта- лигингизни, руҳий сокинлигингизни ўзингиз беҳуда бузаётганлигингизни, ёндирётганлигингизни ўйлангизгина, бунинг нотўғрилигини тушунасиз. 14. Осойишталик ва руҳий сокинликдан лаззатланиб яшаш бу — ўтаётган ҳаётнинг энг лаззатли ва бахтли онлари эканлигини, ҳис этинг. 15. Агар кайфиятингиз ёмон бўлиб, руҳингиз тушкун бўлса ўзингизни қўлга олинг. Ёмон

Бола 2-3 ёшга кирганда кундузи ҳам, кечаси ҳам ўз ихтиёри билан қўвғидаги сийдиғини бўшатади. Бирок, айрим болалар насл орқали, руҳий таъсирлар ёки салбий таъсир кўрсатган оғир касалликлар оқибатида тунда сийиб қўядилар. Болаларнинг тунда уйқусида ўзи билмаган ҳолда ўрнига сийиб қўйиши ҳолати тиббиётда энурез, деб аталади. Қандай сабаблар энурез ҳолатига олиб келади?

Энг асосийларидан бири, бу тугма, яъни наслдан -наслга ўтишидир. Болаларнинг наслида отасида ҳам онасида ҳам энурез кузатилган бўлса, 75-77 фоизгача болаларда энурез кузатилиши мумкин. Биргина отаси ёки онасининг наслида бўлса, болаларда 44 фоизгача энурез бўлиши мумкин. Ота-оналарнинг наслида энурез бўлмаса 5-10 фоизгача ушбу касаллик кузатилади. Болаларнинг асаб тизимига таъсир қилувчи ҳаётнинг таъсирлар (кўрқиб, уриш-жанжал, алко-голизм) энурезга ҳам олиб келиши мумкин. Кўпинча ота-оналар болаларнинг уйқудан уйғона олмасликлари энурезнинг асосий сабабчиси, деган фикрга келишади. Таъкидлаб айтиш лозимики энурез кузатилган болаларда уйқуга киришдан 2-3 соат ўтган буйрақлардан кундузги ҳажмга нисбатан кўп микдорда сийдик ажралиб чиқади. Шунинг учун айрим болаларда уйқунинг чуқурлиги энурезга сабаб бўлмаслиги мумкин. Кўпинча қовуқ физиологик фаолиятининг сусайиши (дисфункция) оқибатида ҳам энурез кузатилиши мумкин.

Текширишлар, олинган маълумотларга кўра бош миёдаги гипофиз бези маҳсус модда ишлаб чиқаради ва бу модда танадаги суякқиликни мувозанатда сақлаб туради. Энурез ҳолати бўлган болаларда ана шу модда гипофиз безининг тундаги физиологик нуқсон сабабли кам ажралиб чиқади. Натижада буйрақлар организмдаги суякқиликни кундузгига нисбатан кўп ажратади. Баъзи болалар 7-8 ёшдан энурездан ҳоли бўладилар. Аммо, айрим болаларда, катта ўспирин йилгит-қизларда энурез 16-25 ёшгача баъзан 35 ёшгача давом этади. Бу нуқсон болаларни оилада ҳам, жамиятда ҳам ноқулай аҳволга солиб қўяди. Улар руҳан эзиладилар, асаблари сусайиб кўпинча невроз ҳолатига тушиб қоладилар. Баъзи ота-оналар болалари баловат ёшга етганида энурез ўз-ўзидан қолиб кетади, деган фикрда бўлишиб даволатишга ҳаракат қилмайдилар. Айримлар энурез ҳолатида бўлган ўғил-ларини уйлантиришади, қизларини турмушга беришади. Оқибатда, ёш оилалар бузилиб ота-оналар ноқулай аҳволга тушиб қоладилар. Энурезни даволаш жараёни узок муддатни талаб этади. Ота-оналар қиска вақтда тезда болаларини даволашни исташади. Аммо кўпинча ижобий натижага эришиш қийин кечади. Айниқса, ҳар куни, тунда 2-3 марта энурез ҳолати кузатилган ҳолларда даволаш бир ойдан б о йгача, баъзан бир йилгача давом этади. Бу ҳолда ота-оналар тушқунлиққа тушмасдан болаларининг ҳам асабига, шахсиятига тегмасдан руҳини кўтариб энурездан ҳоли бўлишларига ишонтиришлари керак. Шифохонада ётиб даволаш шарт эмас. Энурез хасталигини фақат врачларнинг назорати остида даволаш керак. Ҳозирги вақтда даволаш усуллари жуда кўп. Ҳозирги пайтда тиббиётда қўлланаётган комплекс усул билан яхши натижаларга эришиш мумкин.

Мэлс РЎЗМЕТОВ доцент

Кўп ухлаш эса зарардан холи эмас. Олимларнинг таъкидлашича, умуман уйқусизлик сабаблари икки турга бўлинади. Уйқусизликка биринчи сабаб - бош миёдаги уйқу келтирадиган айрим бўлақларнинг ялғизлиги, иккинчиси эса асабнинг толиқиши, чарчаши, асаб тизимининг функционал бузилиши, яъни неврозлардир. Шунингдек одам бирор нарсадан қувониб кетганда, кўрққанда ҳам уйқуси қочади. Уйқусизликнинг сабаблари жуда кўп. Шунинг учун аввало уйқусизлик сабабини аниқлаш лозим. Одам яхши тўйиб ухлаши ва уйқусизликнинг энгиш учун қўйиладиганга роия этишни тавсия этамиз: 1. Деразани (форточкани) очиб қўйиб, ёки бўлмаса хонани яхшилаб шамоллатиб кейин ухланг. Ухлашдан олдин тоза ҳавода сайр қилинг. 2. Бевоқоф уйқудан аввал маъсулиятли ишларни бажарманг. 3. Доимо бир вақтнинг ўзида уйқуга ётиш, бир вақтнинг ўзида уйғониш, тушки оқватдан кейин 20-30 дақиқа "кўз илинишига" имкон бериш ва шу йўл билан уйқусиращини қочариш фойдали. 4. Ухлаш олдида ҳис-ҳаяжонларга сола-

"Ухласанг ёшарасан", деган ҳикматли сўзни бежиз айтмаган доно халқимиз. Лекин уйқунинг ҳам меъёри бор. Кўп ухлаш эса зарардан холи эмас. Олимларнинг таъкидлашича, умуман уйқусизлик сабаблари икки турга бўлинади. Уйқусизликка биринчи сабаб - бош миёдаги уйқу келтирадиган айрим бўлақларнинг ялғизлиги, иккинчиси эса асабнинг толиқиши, чарчаши, асаб тизимининг функционал бузилиши, яъни неврозлардир. Шунингдек одам бирор нарсадан қувониб кетганда, кўрққанда ҳам уйқуси қочади. Уйқусизликнинг сабаблари жуда кўп. Шунинг учун аввало уйқусизлик сабабини аниқлаш лозим. Одам яхши тўйиб ухлаши ва уйқусизликнинг энгиш учун қўйиладиганга роия этишни тавсия этамиз: 1. Деразани (форточкани) очиб қўйиб, ёки бўлмаса хонани яхшилаб шамоллатиб кейин ухланг. Ухлашдан олдин тоза ҳавода сайр қилинг. 2. Бевоқоф уйқудан аввал маъсулиятли ишларни бажарманг. 3. Доимо бир вақтнинг ўзида уйқуга ётиш, бир вақтнинг ўзида уйғониш, тушки оқватдан кейин 20-30 дақиқа "кўз илинишига" имкон бериш ва шу йўл билан уйқусиращини қочариш фойдали. 4. Ухлаш олдида ҳис-ҳаяжонларга сола-

ЎХЛАБАНГ - ЁШАРАСАН

диган китобларни ўқиманг, телевизор, компьютер ва бошқа кўрсатуларни томоша қилманг. 5. Оқшом ёғли, ҳазим бўлиши қийин овқат еманг. Спиртли ичимликлар, тамаки чекманг, аччиқ чой, кофе ичманг. 6. Юмшқок тунги қўйлақда ухланг. Бошда кичикрок ёстиқ бўлсин, шунда бўйинга ажин тушмайди ва бағбақа пайдо бўлмайди. 7. Агар уйқусизлик қийнай бошласа, дарров уйқу дори си янманг. Бора-бора уйқу дори ичмасангиз ухлай олмайдиган бўлиб қола-сан. Яхши уйқудан олдин бир стакан илқ сутни 2-3 чой қошиқ асал қўшиб ичинг. 8. Тинчлантирувчи дорилов ўтлар дамламасидан истеъмо ичиб, ванна қабул қилинг. 9. Ётиш олдида илқ сувда чўмилиш ёки оёқларни суви илқ тоғорага солиш фойдалидир. 10. Уйқунинг бузилиши-депрессия (тушқунлик) белгиси, шифокорга кўриниб, унинг маслаҳати билан даволанмоқ шарт. Сафар МУҲАММАДИЕВ доцент

СУЛИ МАЛҲАМИ ШИФОЛИ

Она заминда етилдиган ҳар бир گیёҳнинг ўзига хос ҳислат-хосияти бор. Шулардан бири сулидир. У асосан озухабот ўсимлик ҳисобланади. Меваси - дон, ёз ойларида пишиб етилади. Сули таъбобатда ва озик-овқат сановатида қўлланилади. Чорвачиликда озука сифатида етилтирилади. Сули таркибида фойдали моддалар бор. Дони халқ таъбобатида ишлатилган. Сил хасталигида қувват бахш этувчи омил сифатида сулидан тайёрланган шўрва фойдали бўлган. Доннинг қайнатмасини асалга аралаштириб, оғир хасталикда мадорсиз бўлган беморларга берилган. Сули уругининг қайнатмаси қанд, сарик қархар бир گیёҳнинг ўзига хос ҳислат-хосияти бор. Шулардан бири сулидир. У асосан озухабот ўсимлик ҳисобланади. Меваси - дон, ёз ойларида пишиб етилади. Сули таъбобатда ва озик-овқат сановатида қўлланилади. Чорвачиликда озука сифатида етилтирилади. Сули таркибида фойдали моддалар бор. Дони халқ таъбобатида ишлатилган. Сил хасталигида қувват бахш этувчи омил сифатида сулидан тайёрланган шўрва фойдали бўлган. Доннинг қайнатмасини асалга аралаштириб, оғир хасталикда мадорсиз бўлган беморларга берилган. Сули уругининг

оғриқларида, совуқ ўтганда, болалардаги рахитда ўт дамламаси мағзамижон бўлади. Ёз пайтида оёқ терлаганда сулилик билан қайин дарактининг пўстлоғи аралашмаси билан муолажа қилинса яхши наф беради. Бунда уротропин эритмаси билан омукта қилинса самарали таъсир қилади. Сули секин ва қийинлик билан ҳазм бўлгани учун меъдага оғирлик қилади. Мухаммад Хусайн Шерозийнинг ёзишича, лимон ёки беҳи, ёғ истеъмол қилинса, оғирлик меъдага тушмайди, унинг олди олинади. Замонавий тиббиётда сулининг дони бебаҳо парҳез ва шифобахш маҳсулот ҳисобланади. Мирзамир МИРЗАШИРОВ

БАҲАЎБАТ ИЛОН

Болалар ва ҳар хил ҳайвонлар айниқса, йирткич ҳайвонлар ўртасидаги дўстона муносабатлар ҳақида қадимдан жуда кўп ҳикоялар мавжуд. Айниқса Маугли ҳақидаги ҳикояни билмаган, севмаган инсон бўлмас керак. У Киплинг томони-дан яратилган бир ҳикоя, ҳолос. Лекин, Камбоджада истиқомат қилаётган Оеуна исмли болақайнинг тўрт метрли баҳайбат илон (питон) дўсти борлиги эса ҳақиқат. Улар доимо бирга-бирга сакрашади, бекинмақоч ўйнашади. Чарчаганидан сўнг питон кулча бўлиб ётиб олган ва ўз устида беланчадек ётгандек ухлаётган болақайни кулоқларига

БОЛАҚАЙГА

АЛЛА АЙТАДИ

алла айтгандек вишиллаган овозлар чиқариб ухлатади. Болақай ухлагандан сўнг ўзи ҳам ухлайди. Болақайнинг ота-онаси илон-тарбиячига жону-дилларини ишонишади. Сабаби, тарбиячи илон болақайни еру-кўкка ишонмасдан, барча хавф-хатардан асраб тарбиялапти.

Лекин ҳар хил хурофотларга ишонувчан қишлоқ аҳли болақайни илоҳий куч билан боғлашади. Уларнинг фикрича бола балки олдинги ҳаётида улуғ аждарнинг фарзанди бўлган. Ким нима деса деяверсин. Бирок, болақай ва баҳайбат илон ўз дўстликларига содиқ ўйнаб кўлиб ўсишяпти.

ДАД ХОДИМЛАРИ ВА АЙИҚ ПОЛВОН

Белоруссиянинг иқтисодий Витебск шаҳри чек-касидаги ўрмон қўнида ДАН ходимлари тасодифан ўрмондан чиқиб келган улкан кўнғир айиққа дуч келиб қолдилар. Улар кўриб дарҳол автомашина ичига кириб, эшикларини бекитиб олдилар. Сўнгра рация орқа-

ли ёрдам сурадилар. Ҳеч нарсадан хабари йўқ, айиқполвоннинг ёнига келиб у ёқ бўёгини айланиб кўриди-да, сўнг, бир иложини қилиб машинанинг устига чиғиб ўтириб олди. Бироз вақт ўтиб зериқанидан сўнг йўл кўриб дарҳол автомашина ичига кириб, эшикларини бекитиб олдилар. У ерда-сўнгра рация орқа-

Бостонлик ишбилармон Гонгконгга тижорат ишлари бўйича борганида гўзал бир қиз билан танишишга муяссар бўлди. Ҳаммаси у истагандек бошланди: дастлаб соҳона дастурхон, сўнг зебо қиз уни уйига таклиф қилди. Бироқ, ҳаша-сўзал қиз айвонига кириб-кирмай хушидан кетган ишбилармон ишқий учрашувнинг давоми қай тарзда кечганидан бутунлай беҳабар қолди.

СўЗАЛ ҚИЗ

БУЙРАК УҒРИСИ

рўпарасига қўйиб кетган телефон ёнидаги қоғоздан ушбу сўзларни ўқиди: "Тез ёрдамни чақир". Ҳаётини сақлаб қолган шифокорлар ўшанда унинг буйрагини олиб кетишганини маълум қилишди. Буйрак ўғрилари операцияни маҳорат билан бажаргани учун ҳам ишбилармон тилармон ишқий учрашувнинг давоми қай тарзда кечганидан бутунлай беҳабар қолди.

ХАРИДОРНИ ЖАЛБ

Лондон шаҳридаги супермаркетларнинг бирида харидорларни дўконга жалб қилишнинг антиқа усулини ўйлаб топшибди. Яъни, супермаркетга кириверишдаги барчага кўринадиган жойда Жон Кэмикейз исмли забардаст эркак ҳар куни бир неча муддат гўшт осиб

учун мўлжалланган илмоқларда худди кўрғазмақилишнинг антиқа усулини ўйлаб топшибди. Яъни, супермаркетга кириверишдаги барчага кўринадиган жойда Жон Кэмикейз исмли забардаст эркак ҳар куни бир неча муддат гўшт осиб

73 йил АЗОВДА...

Миннесота штатининг Эйткин шаҳрида яшовчи Чарльз Осборн мана 73 йилдирки хиқчоқ дардига мубтало бўлган. У сўйилган чўчка нимтасини кўргандан бери ҳиқиллайди. Қария бу касаллигини даволаш учун учрамаган дўхтири қолмади. Йиллар давомида врач қўрсатмаси билан парhez сақлаб келади. Даволашлар таъсирида хиқчоқ анча каймаган бўлса-

да, бутунлай йўқ бўлиб кетгани йўқ. Чарльз Осборн агар кимки уни бу дарддан халос қилса ўша кишига 10000 \$ беришини эълон қилган. Бизнинг-ча, бу муқофот 73 йиллик азобдан қутилиш учун анча паст нарҳидировчи?

ХИНДИСТОНЧИҚА

Хиндистоннинг Мадрас штатида истиқомат қилган Шридар Чиллау исмли кимсани XXI асрнинг ажойиб инсонни, дейишган. Бунга сабаб у қўлидаги тирноқларини ўстириб юрган. Кейинчалик фақат ўнг қўлидаги тирноқларини "ишлаш учун қулай бўлсин" - дея кес-

ганида уларнинг узунлиги бош бармоғидан то жимжалоғича 1,1 метрдан 1,4 метргача бўлган. Кейинчалик Американинг Франсис Редмонд исмли аёл хиндистонликка қасд қилгандай қўллари тирноқларини ўстира бошлаган. 12 йилда унинг тирноқлари узунлиги 50 сантиметргача етган.

Хиндистоннинг Нью-Дели шаҳрида истиқомат қилган Гул Мўхаммад исмли инсон Хиндистон бўйича энг кичик одам ҳисобланган. Сабаби, балогат ёшига етганида унинг бўйи бор-йўғи 67 сантиметрни, вази эса 17 килограммни ташкил этган. Азбаройиб бўйи паст, ўзи кичкинақлигидан қийналиб кетган Мўхаммад мушук, ит ва болалардан жудаям қўрққан. Нега деганда, болалар уни қалака қилишган, ит, мушуклар эса унинг кетидан қувлашган. Ҳатто, Оллох ҳам бечоранинг соғлигини кемтик, умрини ҳам қисқа қилиб яратган бўлиб, бир умр бронхит ва астма хасталигидан қийналиб яшаб, 36 ёшида вафот этган.

Хиндистоннинг Нью-Дели шаҳрида истиқомат қилган Гул Мўхаммад исмли инсон Хиндистон бўйича энг кичик одам ҳисобланган. Сабаби, балогат ёшига етганида унинг бўйи бор-йўғи 67 сантиметрни, вази эса 17 килограммни ташкил этган. Азбаройиб бўйи паст, ўзи кичкинақлигидан қийналиб кетган Мўхаммад мушук, ит ва болалардан жудаям қўрққан. Нега деганда, болалар уни қалака қилишган, ит, мушуклар эса унинг кетидан қувлашган. Ҳатто, Оллох ҳам бечоранинг соғлигини кемтик, умрини ҳам қисқа қилиб яратган бўлиб, бир умр бронхит ва астма хасталигидан қийналиб яшаб, 36 ёшида вафот этган.

70 ЁШИДА ДУНЁ ТОМИГА ЧИҚДИ

Япониялик 70 ёшли Юиторо Миурано хақиқий саргузашт изловчи, деса бўлади. Сабаби, у ўзининг 70 йиллик ёшини 8850 метр баландликка эга бўлган Эверест чўққисидан нишонлади. У бундан эллик йил олдин Австралиялик Эдмон Хиллари ва नेपालлик Тенцич Норгалар билан биринчи марта шу

чўққини забт этган эди. Ҳозир эса ёшлиқдаги қаҳрамонлигини яна бир бор такрорлаб инсон куч-қудратининг буюклигини кўрсатди.

КУВУРДАН

(ёхуд телефоннинг қачон яратилганига оид) Бир қўли билан машина бошқариб, иккинчи қўли билан "сотка"ни қўлигаги турб кетаётган замонавий эркаклар чинакам ишбилармондилар. Ахир, ҳам машина бошқариб, шу вақтнинг ўзида телефонга диққатни қаратиш осонми? Ҳўш, шу "сотка" гача бўлган даврларда нима ҳодисалар юз берганини? Мазлумотларга қўра, телефон яратилгунча одамлар бир-бирлари билан узок масофадан

туриб қувурлар-трубалар орқали гаплашишган. Бундай гаплашиш усули 16 асрда Италияда ихтиро қилинган ва кейинчалик унупиб юборилган. Орадан юз йиллар ўтгач, бир француз олими ҳали сув улган маган водопровод қувури орқали анчагина олдисидаги шериги билан гаплашаётган қувурсозни кўриб қолган. Шундан сўнг гаплашадиган қувурлар узокни яқин қилишда қўллана бошланган. Балки, телефоннинг яратилишига шу нарса туртки бергандир...

ТАҚДИРДА ҚОҢИБ БЎЛМАС

Сиднейлик Жон Малнесни Австралияда энг омадсиз дейиш мумкин. Ўзининг ўйлаб кўринг: уни июни марта захарли илон чақиб олган, уч марта машина, уч марта мотоциклга кетган, етти марта велосипед остида қўлиб кетган. Ҳозир унинг ёши тўқсон саккизда. Унинг орзуси ҳеч бўлмаганда юз ёшга бетавафот этиб олиши.

шинага олиб кетишяётганда, қўқилиб кетишди ва бечора қувени ерга ташлаб юборишди. Натияда унинг умуртқа суяги лат еди. "Тез ёрдам" этиб келиб Тулионо касалхонага олиб боришганда машина автохалокатга учради. Ниҳоят, уни касалхонага олиб боришди ва дераза ёнидаги қараवотга ётқизишди. Деразага қўқилган қарниз унинг устига тушиб, бир неча жойини тилиб кетди. Омадсизлик келса қўша келар экан. Шунча қўқулги камлик қилганидек, Тулиононинг бўлажак қаллиги ҳам унга турмушга чиқишдан воз кечди.

МУНАЖЖИМЛАР БАШПОРАТИ

КҮЙ (21.03 — 20.04). - Ҳафта давомида ҳамкорларингиз ва дўстларингиз билан боғлиқ муаммоларни ҳал қиласиз. Яқинларингиз даврасида мириқиб хордиқ чиқарасиз. Ҳафтанинг кўнгили ўтади.

СИГИР (21.04 — 21.05). - Ушбу ҳафтада бошлигингиз билан бироз келишмовчилик бўлади. Тиршунликка тушманг. Ҳафтанинг охиригача бу кўнгилисизлик самимий дўстликка айланади.

ЭГИЗАКЛАР (22.05 — 21.06). - Неча йиллик меҳнатингиз шу ҳафтада тақдирланади. Сиз бундан ҳаволаниб кетманг. Вақтингизни кўпроқ яхши ишлар қилишга бағишланг.

КИСКИЧБАКА (22.06 — 22.07). - Соғлимингиз анча безовта қилади. Ҳар қандай ишни орқага суриб қўйиб, шифокорга учрашинг. Акс ҳолда касаллиқнинг асорати сизни кўп безовта қилади.

АРСЛОН (23.07 — 23.08). - Қайси ишни бошласангиз ҳам омад ҳаморингиз бўлади. Тиршқоқлик билан қилаётган ишларингизни охирига етказинг. Жума куни кайфиятингиз аъло бўлади.

БОШОҚ (24.08 — 23.09). - Муҳтож дўстингиздан ёрдамнингиз дариг тутманг. У ёнингизга пул сураб келса ноумид қайтмасин. Унинг аҳволига эши ҳам тушиб қолишингиз мумкин.

ТАРОЗИ (24.09 — 23.10). - Рўзгор буюмларини харид қилишда оила аъзоларингиз билан келишиб иш тутганингиз маъқул. Сизнинг фикрингиз хато бўлиши мумкин.

ЧАЁН (24.10 — 22.11). - Молиявий масалалар бўйича таваккал қила кўрманг. Бу борада қилаётган ишингизни кейинга қолдиринг. Сешанба сиз учун омадли кун.

ЎҚОТАР (23.11 — 21.12). - Шу ҳафтада қимматбаҳо қоғозларга боғлиқ ишларингизни хотиржамлик билан бажаринг. Омадли кун чоршанба.

ТОҒ ЭЧКИСИ (22.12 — 20.01). - Ҳафта сиз кутгандек сердаромад бошланмас-да, туршунликка тушманг. "Сабрингиз таги сарқ олтин", деганларидек сабрли бўлинг. Пайшанбадан бошлаб моддий аҳволингиз ўнланади.

КОВҒА (21.01 — 18.02). - Атрофингиздаги одамларнинг сиз ҳақингизда гапирган уйдирмаларини эшитиб, кўнглингиз гаш бўлмасин. Улар барибир сизга тан беришда ва ҳавас қилишда.

БАЛИК (19.02 — 20.03). - Юлдузлар сизнинг яхши кунларингиздан хабар берса-да, манманлигингиз туйғали қовун тушириб қўйишингиз мумкин. Енги ҳазил билан вазиятдан чиқиб кетишга ҳаракат қилинг.

ОЛЧАНИНГ ДАВОСИ

Олча мевасидан компотлар, кисел, повидло, мураббо тайёрланади. Бу ишларни ҳар бир уй бекаси яхши билади. Барги ва гулларидан тайёрланган дамлама енгил сурги дори сифатида тавсия этилади. Қуритилган мева қайнатмаси ишлаҳани очади, таом ҳазм қилиш жараёнини яхшилайдди, юқори нафас йўллари шамоллаганда балғам кўчирувчи омил тариқасида қўлланади. Олчанинг елими йўталга қарши даво бўлади. Пўстлоғи ва илдизи ел ҳайдовчи, иситма қуририлганда пайсайтирувчи, шамоллашга қарши ишлатилади. Дамламаси чанқор босувчи, камқонликда малҳамдир. Мевасининг сўт билан аралашгани бўғин оғриғида, артрит хасталиғида берилади. Баргининг сўтдаги қайнатмаси сариқ хасталиғида наф келтиради. Янги узиб олинган баргидан тайёрланган қайнатма бурундан қон оққанда ишлатилади. Уруги пешоб ҳайдовчи восита ҳисобланади. Тайёрлаш усули: бирор идишга бир ош қошиқда қуритилган гуллари ёки баргларига бир пиёла қайноқ сув қўйилади, қопқоғи ёпиқ ҳолда 15 дақиқа мобайнида қайнатилади ва сузилади. Сўнг ярим пиёладан кунига 3 маҳал таомдан олдин ичилади. 5 қошиқ қуритилган мевага 3 пиёла қайноқ сув қўйилади. Қопқоғи ёпиқ ҳолда 4-6 соат мобайнида дамланади ва сузилади. Ярим ёки бир пиёладан таомдан олдин ишлаҳани очиш учун ичилади. Мавриди келганда шуни айтиш керакки, олча мевалари яхши пишгандан кейин йиғиб олинади. Ва кишга сақлаш учун олиб қўйилади. Мирзамир МИРЗАШАРИПОВ

Аёллар ҳамиша табиган кимгадир суяниб яшашни афзал кўрадилар. Олдин оталарига, акаларига, сўнг эрларига ва ниҳоят ўғилларига. Лекин ҳамма эркакларни ҳам шундай деб бўлмайди. Кўпчилик эркакларни катта ва инжиқ болага қиёслашади. Сабаби, баъзи эркаклар ҳатто ўзлари ота бўлганларидан сўнг ҳам болаларга хос бўлган кайфият, инжиқлик тарқатмайди. Болаларга хос беғуборлик, қувноқлик, инжиқлик, аразлаш ва ҳоказо феъллари узоқ вақт давом этади. Қуйидаги тест саволлари эркакларнинг қандайлигини аниқлашга бағишланган. Азиз аёллар, сиз икки қисмдан иборат бўлган тест саволларига "ҳа", "йўқ" деб жавоб ёзиб, турмуш ўртоғингизнинг ёки учрашиб юрган дўстингизнинг қандай инсон эканлигини озми-кўпми аниқлашингиз мумкин.

I. Дастлаб қуйидаги саволларга жавоб беринг:

1. Қисқартирилган исм билан ёки эркаловчи лақаб қўйиб қақчиришнинг эрингизга ёқадими?
2. Эрингиз оилавий байрамларни ёқтиради?
3. Уй ҳайвонларига тоби борми?
4. Спиртли ичимлик ичгандан сўнг очилиб-сочилиб сўзлашишга тушиб кетадими?
5. Баъзида ўз болалигини, ўтмишини эслаб, сизга гапириб берадими?
6. Ур-йўқит фильмлар (боевиклар)ни ёқтирадими ёки комедияларини?
7. Сиздан ёки бошқалардан хафа бўлса узоқ вақт аразлаб юрадими?
8. Телефонда дўстлари ёки яқинлари билан узоқ вақт гаплашадими?
9. "Суратга ёмон тушман?" - деб баҳона қилиб суратга тушишни ёқтирмайдими?
10. Тана тузилиши ўзига ёқадими? Уйда бемалол битта ич кийимда юра оладими?
11. Ҳазил-мутойибани ёқтирадими? Ўзи ҳам кулгули воқеалар ҳақида таъсирли қилиб гапириб бера оладими?

Юқоридаги саволларнинг 1, 2, 3, 5, 8, 10 ва 11 га "ҳа" деб ва 4, 6, 7 ва 9 ларга "йўқ" деб жавоб берган бўлсангиз ўзингизга 2 баллдан кўйинг. Агар умумий баллингиз 12 баллни ташкил этган бўлса ўзингизга В ҳарфини, 10 ёки ундан кам балл йўққан бўлсангиз ўзингизга Н ҳарфини белгилаб кўйинг.

II. Бу қисм саволлари қуйидагича:

Ҳар икки саволдан ўзингизга ёққанини белгиланг. а) Эрингизнинг исми замонавий исм бўлиб, маълум бир маънони ҳам билдиради.

гиз уй-рузғорни ва болаларингизни эплаб ўтира олишига ишонмайсиз.

б) Эрингизга ишониб тинчгина кета оласиз. Сабаби эрингиз уй-рузғор ва болаларингизни сиз бўлмасангиз ҳам жуда яхши

ВВ — Сизнинг эрингиз - онасининг эрка ўғли.

Ўз ота-онасига қаттиқ боғланган. Ҳанузгача уларнинг мақташлари ва қўллашларини кутиб яшайди. Болалигидан ота-онаси унга керакли барча нарсаларни мухайё этиб вояга етказишган. Бундай инсон билан ҳаёт кечиришнинг ўзи бўлмайди. Бундай тарбия олишнинг ўзига хос яхши ва ёмон томон-

АЁЛЛАР УЧУН ТЕСТ

ҳабатга ва оқибатга асосланган. Бу оилада ўсган ўғил бутун қалби ва ҳаёти билан уларга боғланадиган. Ота-онага нисбатан меҳри кучли. Қанчалик мустақил бўлмасин уларсиз ҳаётни тан ололмайди. Қариндошлик бурчларини жуда яхши биледи. Керакли пайтда ўғиллик, эркалик бурчини ҳис эта олади. Ана шундай инсон эрингиз бўлса ва сиз унинг қариндошлик ришталари олдидаги бурчи ва вазифаларини ҳурмат қилсангиз жуда бахтиёр яшасиз. Сиз уларга ишонсангиз улар ҳам сизни кўрақларини қалқон қилиб ҳимоя қила оладилар.

НВ — сизнинг эрингиз - "Бечора қариндош".

Эрингиз вояга етган хондонда уни болалигидан бошлаб кўп уришишган, танбех беришган. Ҳар доим камчиликларини юзига солиб, танқид қилишган. Ота-онаси доим унинг юриш-туриши, қилган ишларидан норози бўлишган. Натижада у ўзини доим камситилгандек тушуниб, ота-онасининг олдида ўзини гуноҳкордек сезиб ўсган. Доим улардан кўрқиб, жазодан қутулиш чораларини излаб ҳеч қачон ўз фикрини уларга очиқ айтолмай, қийналиб ўсган. Натижада жахлдор бўлиб, бу ёруғ оламда яхшиликлар ҳам кўплигини тушуна олмади, ҳаётдан яшашдан лаззат ололмай, ишончсиз бўлиб қолган. Бундай инсон билан яшашнинг ўзи бўлмайди. Аввало, уни ҳаётдан, яшашдан завқ олиб, ишонч билан яшашга ўргатиш, ҳаётда яхши инсонлар ҳам борлигига ишонтариш керак.

НН — сизнинг эрингиз - умуман оилавий ҳаётга бефарқ инсон, "бегона".

Уни ҳеч нарса қизиқтирмайди. На ота-онасининг таъшивлари, на хотин, болачақаси. Агар ўз оиласи билан алоҳида яшаётган бўлса ота-онасини вақти-бевақт эслаб ҳам ўтирмайди. Сабаби болалардан ўз уйда худди бегоналардек ўсган. Шундай инсон билан яшашда эски хафагарчиликларни унутиши, ҳаётда ўзи билан ҳамқорликда яшаётган инсонлар билан дўстона муносабатда бўлишига кўмаклашиш керак. Акс ҳолда тарки дунё этган инсон билан яшашнинг ўзи бўлмайди. Бунда сиз ўз ҳаётингизни қийналиб ўтказишингиз ёки бундай эрдан воз кечишингизга тўғри келади.

Нодира РЎЗИМАТОВА тайёрлади.

"Оила ва жамият" газетаси таҳририяти таниқли шоира **Шарофат БОТИРОВА** вафоти муносабати билан марҳумнинг оила аъзоларига чуқур таъзия изҳор этади.

ОНАСИНИНГ

ЭРКАЛИК

ЭҲ...

в) Ота-боболарининг ёки бирор-бир дўстларининг исми билан аташган.

III. Сизлар тўйларингизни...

а) Жуда дабдабали қилиб, барча қариндош-уруғ ва таниш-билишларни чақириб, орзу-ҳавас билан ўтказгансизлар.

б) Кичик даврада энг яқин қариндошу дўстлар даврасида шинамгина, оддийгина ўтказгансизлар.

IV. Никоҳдан ўтиш пайтида эрингиз учун энг муҳим бўлган нарса...

а) Сиз билан бирга ва ота-оналарисиз алоҳида яшаш.

б) Сиз билан бирга ота-онасининг бағрида яшаш.

V. Сизни ишхонангиздан жуда муҳим вазифа юзасидан хизмат сафарига юборишгапти. Бормаслиқнинг ҳеч иложи йўқ ва шунда сиз...

а) Бошингиздан хушингиз учиб кетган ҳолда хизмат сафарига бориш ҳақидаги буйруқни эшитасиз. Сиз уйда йўқлигингизда эрин-

эплай олишига ишонасиз.

VI. Эрингизнинг ўрганган одатларининг бири...

а) Ҳар куни албатта ота-онасига кўнгироқ қилиб улардан ҳол-аҳвол сўрайди ва куни билан ўз ҳаётида, оиласида бўлган воқеалар ҳақида ипидан игна-сигача гапириб беради.

б) Ота-онасига сиз эслатсангиз бирор-бир иш сабаб кўнгироқ қилади. Лекин уларга ўз ҳаёти ёки оиласидаги бўлиб ўтаётган воқеалар ҳақида лом-мим демайди.

Юқоридаги саволларга қуйидагича жавоб берасиз. Яъни 16, 2а, 3б, 4а ва 5а саволлар учун ўзингизга 3 баллдан белгилаб, 1а, 2б, 3а, 4б ва 5блар учун эса 1 баллдан белгилаб кўясиз. Агар йўққан баллингиз 10 ва ундан юқори бўлса ўзингиз В ҳарфини, кам бўлса Н ҳарфини белгилаб кўясиз.

Энди юқоридаги савол-жавоблар ва белгиланган баллардан келиб чиққан ҳолда хулоса қилсак:

лар и

бор. Шунинг учун сиз бир нарсани тан олишга ва кўникишга мажбурсиз — яъни эрингизнинг аввало ота-онаси, сўнгра ўз яқинлари билан чамбарчас боғлиқ ҳолда яшашига. Бу ҳолни ўзгартирмаган деб овора бўлманг. Ҳеч қачон ўзгартиролмайсиз. Сабаби, улар эрингизнинг ҳаётидаги ажралмас қисмлари бўлиб, у ўзининг ана шу яқинларисиз яшай олмайдми. Бунинг яхши томони шундаки "Онасининг эрка ўғли" - эрингиз аввало ота-онасига, сўнгра яқинларига жуда меҳрибон бўлиб ва уларнинг кўнглига қараб яшайди. Оилага, ота-онага, яқинларига меҳрибон. Бундай эрининг кўнглини тушуниб, ҳурмат қилиб қаралса ҳар икки томонни ҳам бирдек севиб, яшайди. Бу эркакларда оилани, яқинларини алдаш, хўрлаш, сотиш, номардлик қилиш одати йўқ.

ВН — сизнинг эрингиз - вояга етган ўғил.

Ота-она унга ҳар томонлама тўғри ва яхши тарбия беришган. Ўғил билан ўзаро муносабатлари меҳр-му-

Муассислар: Ўзбекистон Республикаси Хотин-қизлар кўмитаси, Болалар жамғармаси ва «Соғлом авлод учун» Халқаро жамғармаси

Оила ва жамият
Муаллиф фикри таҳририят нуқтаи назаридан фарқ қилиши мумкин. Фойдаланилмаган кўлэмалар таҳлил қилинмайди, муаллифларга қайтарилмайди, ёзма жавоб қилинмайди. Газетадан кўчириб олинганда «Оила ва жамият»дан олинганлиги албатта қайд этилсин.

БОШ МУҲАРРИР: ДИЛБАР САИДОВА
Қабулхона: (Тел. ва Факс) 133-28-20
Табриқлар, эълонлар: 133-04-50
Бўлимлар: Оила - 133-04-35, 134-25-46
МАНЗИЛИМИЗ: Тошкент - 700000 Амир Темури кўчаси, 1-тор кўча, 2-уй.
Газета «Шарқ» нашриёт-матбаа компанияси босмахонасида чоп этилади. Тошкент, Буюк Турон кўчаси, 41-уй.
Босишга топшириш вақти - 20.00
Босишга топширилди - 21.00
Газета таҳририят компьютер базасида терибли ва саҳифланди.

ҲОМИЙ: «Матбуот тарқатувчи» Акциядорлик компанияси
БУНА ИНДЕКСИ - 176
Газета Ўзбекистон Республикаси Давлат матбуот кўмитасида № 33 рақам билан рўйхатга олинган.
Буюртма Г - 486. Формати А-3, ҳажми 4 босма тобқ, Адади - 21597
Саҳифаловчи — Акбар ШОДИЕВ.
Рассом — Набижон ХОЛМУРДОВ.
Навбатчи — Б. САЙДАЛОВА
Мусаҳҳиҳ — С. САЙДОЛИМОВ.